

EDUSKUNNAN KIRJELMÄ 20/2008 vp

Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2009

Hallituksen esitys vuoden 2009 talousarvioesityksen (HE 116/2008 vp) täydentämisestä

KÄSITTELYTIEDOT

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2009 (HE 116/2008 vp) ja esityksen vuoden 2009 talousarvioesityksen täydentämisestä (HE 199/2008 vp).

Valtiovarainvaliokunta on antanut esityksistä yhteisen mietinnön (VaVM 33/2008 vp).

Eduskunta on hyväksynyt talousarvion 19 päivänä joulukuuta 2008 ja päättänyt, että talousarviota sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2009 alkaen.

EDUSKUNNAN LAUSUMAT

Hyväksyessään hallituksen esitykset eduskunta on samalla hyväksynyt seuraavat lausumat:

Lausuma 1

Yleisperustelut

Eduskunta edellyttää, että hallitus ottaa huomioon eduskunnan pysyväisluonteisiksi tarkoittamat määrärahalisäykset ja vakiinnuttaa ne sellaiselle tasolle, ettei eduskunnan tarvitse korjata tilannetta vuosittain talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä. Tällaisia määrärahoja ovat ainakin maatalousmuseo Saran, metsämuseo Luston, 4H-toiminnan, harjoittelukoulujen ja yliopistokeskusten määrärahat.

Lausuma 2

Momentti 29.50.01

Eduskunta edellyttää, että hammaslääkärin koulutusta koskevat päätökset Kuopion osalta tehdään kevään 2009 kehysriihessä.

Valtion talousarvio vuodelle 2009

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan valtion talousarvion vuodelle 2009:

TULOARVIOT

Osasto 11

euroa

11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	37 294 799 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	14 297 000 000
01. Tulovero	13 332 000 000
02. Korkotulojen lähdevero	600 000 000
03. Perintö- ja lahjavero	365 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	15 270 000 000
01. Arvonlisävero	14 583 000 000
02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero	564 000 000
03. Apteekkimaksut	123 000 000
08. Valmisteverot	5 123 000 000
01. Tupakkavero	650 000 000
04. Alkoholijuomavero	1 188 000 000
05. Virvoitusjuomavero	36 000 000
07. Energiaverot	3 238 000 000
08. Eräiden juomapakkausten valmistevero	11 000 000
10. Muut verot	2 489 000 000
03. Autovero	1 075 000 000
05. Varainsiirtovero	580 000 000
06. Arpajaisvero	138 000 000
07. Ajoneuvovero	639 000 000
08. Jätevero	57 000 000
19. Muut veronluonteiset tulot	115 799 000
02. Lästimaksut	800 000
03. Ratavero	20 572 000
04. Eräät viestinnän maksut	4 727 000
05. Lentoliikenteen valvontamaksu	6 700 000

06. Väylämaksut	75 400 000
08. Öljyjättemaksu	4 600 000
09. Muut verotulot	3 000 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	4 410 869 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	1 500 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot	1 500 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	77 550 000
10. Tuomioistuintulot	30 400 000
20. Ulosottomaksut	47 000 000
99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot	150 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	9 615 000
98. EU:lta saatavat tulot yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan	9 515 000
99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut tulot	100 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	6 728 000
01. Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tulot	8 000
20. Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista	4 300 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot	2 420 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	1 778 606 000
10. Tullilaitoksen tulot	5 690 000
11. Kuntien osuudet verotuskustannuksista	123 078 000
12. Kansaneläkelaitoksen osuus verotuskustannuksista	33 567 000
13. Evankelis-luterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista	18 781 000
20. Palvelukeskuksen tulot	100 000
25. Metallirahatulot	25 000 000
50. Siirto valtion eläkerahastosta	1 417 504 000
51. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset	63 466 000
52. Vakuutusmaksut vahingon- ym. korvauksista	21 400 000
60. Euroopan unionilta saatavat tulot matkakustannusten korvaamiseen	2 800 000
70. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot	57 000 000
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot	10 220 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	459 527 000
70. Opintotukitoiminnan tulot	24 500 000

EK 20/2008 vp — HE 116/2008 vp, HE 199/2008 vp

88. Valtion osuus veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista	431 027 000
99. Opetusministeriön hallinnonalan muut tulot	4 000 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	929 455 000
01. EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot	628 532 000
02. Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	258 625 000
03. Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	5 600 000
04. EU:lta saatavat muut tulot	822 000
20. Valtion osuus totopeleistä saadusta tulosta	9 200 000
31. Lihantarkastuksen toimintatulot	141 000
32. Kasvinjalostusmaksut	580 000
40. Vesioikeudelliset kalatalousmaksut	2 300 000
41. Tenojoen kalastuslupamaksut	560 000
42. Hirvieläinten metsästysmaksut	4 250 000
43. Viehekalastusmaksut	2 810 000
44. Kalastuksenhoitomaksut	5 997 000
45. Riistanhoitomaksut	8 538 000
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	1 500 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	18 518 000
11. Tiehallinnon tulot	5 000 000
12. Radanpidon tulot	6 000 000
13. Merenkululaitoksen tulot	17 000
99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot	7 501 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	222 202 000
20. Turvatekniikan keskuksen tulot	1 175 000
30. Rahoitusosuus työ- ja elinkeinoministeriön sekä työvoima- ja elinkeinokeskusten pk-yritysten osaamisen kehittämisspalveluista	200 000
31. Palkkaturvamaksujen palautukset	21 327 000
50. Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta saatavat tulot	181 500 000
99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	18 000 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	474 218 000
02. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulot	1 173 000
03. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tulot	500 000
90. Raha-automaattiyhdistyksen tuotto	407 495 000
98. Valtionapujen palautukset	64 875 000
99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	175 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	213 950 000
01. Alueellisten ympäristökeskusten tulot	200 000
10. Korvaukset ympäristövahinkojen torjuntatoimista	4 150 000
20. Siirto valtion asuntorahastosta	204 500 000
99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	5 100 000

39. Muut sekalaiset tulot	219 000 000
01. Sakkorahat	89 000 000
02. Verotukseen liittyvät korkotulot	75 000 000
04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset	50 000 000
07. Valtiolle valtion eläkerahaston ulkopuolella tuloutettavat korvaukset	2 500 000
10. Muut sekalaiset tulot	2 500 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET	1 940 500 000
01. Korkotulot	255 000 000
04. Korot valtion lainoista liikelaitoksille	56 100 000
05. Korot muista lainoista	9 900 000
07. Korot talletuksista	178 000 000
09. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen korkotulot	11 000 000
03. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot	1 300 000 000
01. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot	1 300 000 000
04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta	190 000 000
01. Osuus Suomen Pankin voitosta	190 000 000
05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	195 500 000
01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	195 500 000

Osasto 15

15. LAINAT	2 645 314 000
01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat	234 200 000
02. Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille	162 700 000
04. Muiden lainojen lyhennykset	71 500 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	2 411 114 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta	2 411 114 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:

46 291 482 000

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 21

	euroa
21. EDUSKUNTA	125 070 000
01. Kansanedustajat	21 650 000
01. Kansanedustajien toimintamenot (arviomääräraha)	21 650 000
10. Eduskunnan kanslia	76 841 000
01. Eduskunnan kanslian toimintamenot (arviomääräraha)	58 641 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	7 200 000
74. Eduskunnan rakennusten peruskorjaukset (siirtomääräraha 3 v) ...	11 000 000
20. Eduskunnan oikeusasiamies	5 097 000
01. Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian toimintamenot (arviomääräraha)	5 097 000
30. Ulkopoliittinen instituutti	3 283 000
01. Ulkopoliittisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 080 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	203 000
40. Valtiontalouden tarkastusvirasto	14 311 000
01. Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	13 826 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	485 000
90. Eduskunnan muut menot	3 888 000
01. Käyttövarat eduskuntaryhmille ryhmäkanslioita varten (kiinteä määräraha)	3 888 000

Pääluokka 22

22. TASAVALLAN PRESIDENTTI	13 038 000
01. Tasavallan presidentti	3 199 000
01. Presidentin palkkio ja edustusrahat (kiinteä määräraha)	297 000
02. Presidentin käyttövarat (kiinteä määräraha)	52 000

20. Vierailuista ja kokousmatkoista aiheutuvat menot (arviomääräraha)	2 850 000
02. Tasavallan presidentin kanslia	9 839 000
01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 339 000
02. Eläkkeellä olevien presidenttien menot (kiinteä määräraha)	200 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 000 000
75. Perusparannukset (siirtomääräraha 3 v)	1 300 000

Päälukka 23

23. VALTIONEUVOSTON KANSLIA	79 167 000
01. Hallinto	36 145 000
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	27 281 000
02. Ministereiden ja heidän erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)	4 997 000
20. Pääministerin ja hänen avustajiensa matkat (arviomääräraha)	867 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	3 000 000
10. Omistajaohjaus	2 700 000
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)	2 700 000
20. Poliittisen toiminnan avustaminen	36 000 000
50. Puoluetoiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)	36 000 000
30. Oikeuskanslerinvirasto	3 026 000
01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 026 000
90. Muut menot	1 296 000
21. Kunniamerkit (arviomääräraha)	471 000
25. Merkkivuoden 1809 valmistelu (siirtomääräraha 3 v)	750 000
58. Avustus Tammenlehvän perinneliiton toiminnan tukemiseen (siirtomääräraha 3 v)	75 000

Päälukka 24

24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 176 309 000
01. Ulkoasiainhallinto	225 052 000
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	202 058 000
29. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonnlisäveromenot (arviomääräraha)	16 994 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	6 000 000
10. Kriisinhallinta	77 176 000
20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)	58 919 000
21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)	18 257 000
20. Lähialueyhteistyö	19 500 000
66. Lähialueyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	19 500 000
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö	745 987 000
50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle	—
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	730 987 000
88. Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v)	15 000 000
90. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot	108 594 000
01. Euroopan parlamentin jäsenten palkkaukset (arviomääräraha)	1 154 000
23. Etyj-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2 v)	373 000
50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)	1 980 000
51. Hädänalaisten avustaminen (arviomääräraha)	39 000
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	104 531 000
67. Kansainvälisen ilmastopimuksen alaisen yhteistyön menot (siirtomääräraha 3 v)	500 000
95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)	17 000

Päälukka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	797 371 000
01. Ministeriö ja hallinto	99 233 000
01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	26 194 000
02. Oikeushallinnon palvelukeskuksen ja tietotekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 000
03. Eräiden virastojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 476 000

04. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	1 842 000
20. Erityismenot (arviomääräraha)	7 400 000
29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	43 000 000
50. Avustukset (kiinteä määräraha)	2 170 000
51. Eräät valtion maksamat korvaukset (arviomääräraha)	12 150 000
10. Tuomioistuimet ja oikeusapu	330 080 000
01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 033 000
02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	9 617 000
03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	235 307 000
04. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	25 456 000
05. Yleisen edunvalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	15 667 000
50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)	36 000 000
20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta	92 578 000
01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	92 578 000
30. Syyttäjät	39 703 000
01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	39 703 000
40. Rangaistusten täytäntöönpano	219 465 000
01. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	213 440 000
74. Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)	6 025 000
50. Vaalimenot	16 312 000
20. Vaalimenot (arviomääräraha)	16 312 000

Pääluokka 26

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 188 161 000
01. Hallinto	115 451 000
01. Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	24 128 000
02. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	100 000
03. Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	25 234 000
20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	1 561 000

22. EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan (siirtomääräraha 2 v)	9 515 000
29. Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	53 100 000
65. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksusuudet ulkomaille (arviomääräraha)	1 813 000
10. Poliisitoimi	664 442 000
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	661 942 000
20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (arviomääräraha)	2 500 000
20. Rajavartiolaitos	228 221 000
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	219 511 000
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v)	8 710 000
30. Pelastustoimi ja hätäkeskukset	87 157 000
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	15 970 000
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	54 177 000
20. Erityismenot (arviomääräraha)	3 500 000
31. Pelastustoimen valtionavustukset (siirtomääräraha 2 v)	3 510 000
43. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v) ..	10 000 000
40. Maahanmuutto	92 890 000
01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	13 668 000
02. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta (arviomääräraha)	7 670 000
20. Paluumuuttajien muuttovalmennus (arviomääräraha)	900 000
30. Valtion korvaus kunnille eräiden Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksiin (arviomääräraha)	9 300 000
63. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)	61 352 000

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 777 521 000
01. Puolustuspolitiikka ja hallinto	491 311 000
01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	15 076 000
02. Puolustushallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	100 000
23. Julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	197 000 000
29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	279 135 000

10. Sotilaallinen maanpuolustus	2 231 526 000
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 532 492 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)	696 793 000
19. Hawk Mk 66 -koneiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)	—
50. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)	2 241 000
30. Sotilaallinen kriisinhallinta	54 684 000
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)	54 674 000
95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)	10 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	7 293 444 000
01. Hallinto	217 242 000
01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	33 586 000
02. Valtion IT-strategian toteuttaminen (siirtomääräraha 3 v)	15 450 000
08. Väestöketerikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 031 000
09. Maistraattien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	34 937 000
10. Lääninhallitusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	55 289 000
12. Alue- ja paikallishallinnon tukitoimet (siirtomääräraha 3 v)	774 000
21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	675 000
29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	71 000 000
87. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen (siirtomääräraha 2 v) ..	500 000
10. Verotus ja tullitoimi	621 763 000
01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	373 946 000
02. Tullilaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	160 310 000
63. Verosta vapautuksen johdosta takaisin maksetut verot (arviomääräraha)	6 000 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)	1 807 000
95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)	42 700 000
96. Eräistä väylämaksupäätöksistä aiheutuvat menot (siirtomääräraha 3 v)	37 000 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	39 991 000
01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	26 139 000
02. Valtioneuvoston tietohallintoyksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 472 000
03. Valtiovarain controller -toiminnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 060 000

EK 20/2008 vp — HE 116/2008 vp, HE 199/2008 vp

05. Palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 000 000
06. IT-palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 320 000
88. Senaatti-kiinteistöt	—
30. Tilastotoimi ja taloudellinen tutkimus	50 237 000
01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	46 072 000
02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 165 000
40. Valtionhallinnon kehittäminen	20 047 000
20. Työhyvinvoinnin edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	1 602 000
21. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	18 445 000
50. Eläkkeet ja korvaukset	3 755 045 000
15. Vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet sekä kuntoutustuet (arviomääräraha)	3 587 680 000
16. Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha)	20 370 000
17. Muut eläkemenot (arviomääräraha)	30 500 000
50. Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset (arviomääräraha)	41 407 000
63. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (arviomääräraha)	64 088 000
95. Muilta eläkelaitoksilta saaduista ennakkotuloista maksettavat korkomenot (arviomääräraha)	11 000 000
60. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot	10 390 000
01. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 500 000
02. Erikseen budjetoidut palkkamenot (arviomääräraha)	150 000
03. Valtion henkilöstöjärjestelyistä aiheutuvat palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	250 000
20. Euroopan unionin osallistuminen matkakustannusten korvauksiin (siirtomääräraha 2 v)	2 800 000
60. Siirto Koulutusrahastolle (arviomääräraha)	320 000
95. Erikseen budjetoimattomat säädösperusteiset menot (arviomääräraha)	300 000
96. Edeltä arvaamattomat menot (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000
97. Valtion saatavien turvaaminen (arviomääräraha)	70 000
70. EU ja kansainväliset järjestöt	1 778 170 000
40. Isäntämaakorvaus Pohjoismaiden Investointipankille (kiinteä määräraha)	7 000 000
67. Kansainvälisille rahoituslaitoksille annettujen sitoumusten lunastaminen (arviomääräraha)	170 000
69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)	1 771 000 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	231 462 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)	197 462 000
31. Verohyvitys Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)	25 000 000
40. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)	9 000 000
90. Kuntien tukeminen	329 097 000
03. KuntaIT:n toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	7 500 000
30. Kuntien yleinen valtionosuus, verotuloihin perustuvat tasaukset ja siirtymätasaukset (arviomääräraha)	160 444 000
31. Kuntien yhdistymisavustukset ja kuntajako sekä kuntien yhteistoi- minnan tukeminen (arviomääräraha)	142 453 000
32. Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus (kiinteä määräraha) ...	15 000 000
33. Holhustoimen edunvalvonta (arviomääräraha)	3 700 000
91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen	240 000 000
40. Tuki työnantajille (arviomääräraha)	104 000 000
41. Energiaverotuki (arviomääräraha)	136 000 000

Pääluokka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	7 560 258 000
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	215 277 000
01. Opetusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	26 615 000
02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	21 039 000
03. Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen toimintamenot (siirto- määräraha 2 v)	8 773 000
21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	4 061 000
22. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	14 563 000
29. Opetusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomäärä- raha)	135 000 000
50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)	585 000
51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)	2 524 000
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	2 117 000
10. Yleissivistävä koulutus	2 143 280 000
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomäärä- raha 2 v)	54 742 000
02. Ylioppilastutkintolautakunnan toimintamenot (siirtomäärä- raha 2 v)	2 000
20. Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v) ...	16 144 000
30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustan- nuksiin (arviomääräraha)	2 015 346 000

EK 20/2008 vp — HE 116/2008 vp, HE 199/2008 vp

34. Valtionosuus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	55 700 000
51. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)	1 346 000
20. Ammatillinen koulutus	637 694 000
01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 425 000
20. Työpaikalla tapahtuva oppiminen (siirtomääräraha 2 v)	3 026 000
21. Ammatillisen koulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	1 434 000
30. Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	624 809 000
30. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö	475 200 000
20. Opetustoimen henkilöstökoulutus ja eräät muut menot (siirtomääräraha 2 v)	15 359 000
21. Aikuiskoulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	10 104 000
30. Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	157 569 000
31. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen (arviomääräraha)	135 461 000
32. Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)	126 237 000
51. Valtionosuus ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	19 684 000
52. Valtionosuus ja -avustus aikuiskoulutuksen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	1 000 000
53. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)	9 786 000
40. Ammattikorkeakouluopetus	395 475 000
20. Ammattikorkeakoululaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	2 950 000
21. Ammattikorkeakoulujen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	2 053 000
30. Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	390 472 000
50. Yliopisto-opetus ja -tutkimus	1 852 470 000
01. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 427 740 000
02. Kansalliskirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	14 337 000
03. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	79 126 000
04. Yliopistojen palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 000 000
20. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	23 267 000
21. Valtion rahoitus julkisoikeudellisina laitoksina toimivien yliopistojen maksuvalmiuden ja käyttöpääoman turvaamiseksi (siirtomääräraha 2 v)	50 000 000
87. Valtion rahoitus Aalto-yliopiston pääomaan (kiinteä määräraha) ..	200 000 000
88. Valtion rahoitus Tampereen teknillisen yliopiston säätiön pääomaan (kiinteä määräraha)	50 000 000

60. Tiede	326 470 000
01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	36 171 000
02. Arkistolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	21 115 000
03. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 645 000
04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 587 000
20. Eräiden teosten laatiminen ja hankkiminen (siirtomääräraha 2 v) ..	50 000
50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v)	169 941 000
53. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)	81 256 000
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	13 705 000
70. Opintotuki	870 973 000
01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	685 000
52. Opintolainojen valtiontakaus ja korkotuki (arviomääräraha)	25 500 000
55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)	776 394 000
57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)	27 300 000
58. Avustus vuokratukustannusten korvaamiseen (siirtomääräraha 2 v) ..	4 494 000
59. Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulumatkatuki (arviomääräraha)	36 600 000
80. Taide ja kulttuuri	471 344 000
01. Taiteen keskustoimikunnan ja taidetoimikuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 420 000
02. Valtion taidemuseon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	18 556 000
03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ..	2 678 000
04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	18 863 000
05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ...	6 968 000
06. Kansallisen audiovisuaalisen arkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 520 000
07. Valtion elokuvatarkastamon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ..	611 000
08. Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	967 000
30. Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	106 440 000
31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	29 990 000
32. Valtionosuudet ja -avustukset museoille (arviomääräraha)	12 468 000
33. Valtionosuus ja -avustus kuntien kulttuuritoimintaan (arviomääräraha)	5 588 000
34. Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)	5 400 000
36. Euroopan kulttuuripääkaupunki 2011 -hankkeen avustus (siirtomääräraha 2 v)	2 000 000
40. Korvaus Suomenlinnan Liikenne Oy:lle (arviomääräraha)	252 000
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	11 695 000
51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)	13 160 000

52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)	191 886 000
53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)	18 000 000
54. Valtionavustus Suomen Kansallisteatterin peruskorjauksen lainan- hoitokuluihin (kiinteä määräraha)	3 746 000
55. Kulttuuriperinnön digitoinnin tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	2 000 000
56. Kulttuuriviennin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	800 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)	2 500 000
72. Valtion taidemuseon kokoelmien kartuttaminen (siirtomäärä- raha 3 v)	739 000
75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnos- sapito (siirtomääräraha 3 v)	5 080 000
95. Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot (arviomääräraha)	17 000
90. Liikuntatoimi	119 413 000
50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikunta- kasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)	116 082 000
52. Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille (kiinteä määräraha) ..	3 331 000
91. Nuorisotyö	52 662 000
50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot nuorisotyön edistämi- seen (arviomääräraha)	41 789 000
51. Nuorten työpajatoiminta, ehkäisevä huumetyö ja verkkonuorisotyö (siirtomääräraha 2 v)	10 873 000
Pääluokka 30	
30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 844 523 000
01. Hallinto	110 810 000
01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomäärä- raha 2 v)	27 162 000
02. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen toiminta- menot (siirtomääräraha 2 v)	13 727 000
03. Maaseutuviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	25 396 000
04. Lautakuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	846 000
20. Tietojärjestelmien kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	5 123 000
21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	729 000
22. Yhteistutkimukset (siirtomääräraha 3 v)	3 813 000
29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	25 300 000
40. Bioenergiatuotannon avustukset (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	3 714 000

10. Maaseudun kehittäminen	118 245 000
50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)	10 820 000
54. Hevostalouden edistäminen totopeleistä valtion osuutena kertyvillä varoilla (arviomääräraha)	9 032 000
55. Valtionapu 4H-toimintaan (kiinteä määräraha)	5 000 000
61. EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha) ..	43 500 000
62. Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä (arviomääräraha)	47 200 000
63. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	2 693 000
20. Maatalous	2 234 404 000
01. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	32 733 000
40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v) ..	559 365 000
41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)	592 987 000
42. Satovahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	3 400 000
43. Maatalouden ympäristötuki, tuotantoeläinten hyvinvointituki ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 2 v)	348 915 000
44. Luonnonhaittakorvaus (siirtomääräraha 2 v)	422 673 000
45. Luopumistuet ja -korvaukset ja pellonmetsitystuki (siirtomääräraha 2 v)	143 400 000
46. Markkinoinnin ja tuotannon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v) ..	5 861 000
47. Laatujärjestelmien kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 873 000
48. Puutarhatalouden ja sokerintuotannon erityistoimenpiteet (siirtomääräraha 3 v)	33 557 000
49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)	58 600 000
60. Siirto interventiorahastoon (kiinteä määräraha)	1 000 000
61. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (siirtomääräraha 2 v) ..	30 040 000
30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu	46 638 000
01. Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	42 420 000
20. Eläinlääkintähuolto (arviomääräraha)	1 650 000
41. Eräät korvaukset (arviomääräraha)	2 568 000
40. Kala-, riista- ja porotalous	59 989 000
01. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	17 245 000
20. Kalakannan hoitovelvoitteet (siirtomääräraha 2 v)	2 300 000
41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (arviomääräraha)	4 250 000
42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)	2 750 000
43. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	1 845 000
50. Metsästyksen ja riistanhoidon edistäminen (siirtomääräraha 2 v) ..	8 538 000
51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	5 666 000

EK 20/2008 vp — HE 116/2008 vp, HE 199/2008 vp

52. Tenojoen kalastuslupamaksut ja viehekalastusmaksut (arviomääräraha)	2 760 000
62. Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	13 878 000
77. Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet (siirtomääräraha 3 v)	757 000
50. Vesitalous	33 540 000
20. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v)	13 371 000
30. Vesihuoltolaitteiden rakentamisen korkotuki (arviomääräraha)	650 000
31. Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	18 258 000
43. Eräät valtion maksettavaksi määrätty korvaukset (arviomääräraha)	420 000
48. Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	841 000
60. Metsätalous	168 522 000
01. Metsäntutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	42 600 000
41. Metsäpuiden siemenhuolto (siirtomääräraha 2 v)	1 063 000
42. Valtionapu metsätalouden edistämisen- ja valvontaorganisaatioille (siirtomääräraha 2 v)	47 518 000
43. Eräät korvaukset (arviomääräraha)	50 000
44. Tuki puuntuotannon kestävyden turvaamiseen (arviomääräraha)	67 480 000
45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	7 965 000
50. Eräät metsätalouden valtionavut (siirtomääräraha 2 v)	1 746 000
83. Lainat puuntuotannon kestävyden turvaamiseen (siirtomääräraha 3 v)	100 000
63. Metsähallitus	6 502 000
50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)	6 502 000
70. Kiinteistö- ja paikkatietoinfrastruktuuri	65 873 000
01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	54 707 000
02. Geodeettisen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 716 000
40. Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot (arviomääräraha)	7 450 000
Päälukko 31	
31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 159 525 000
01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot	348 763 000
01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	20 047 000

21. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	34 000
29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	327 740 000
40. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)	942 000
10. Liikenneverkko	1 532 846 000
01. Tiehallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	83 110 000
02. Ratahallintokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	29 557 000
03. Merenkulkulaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	35 768 000
21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)	530 822 000
22. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)	316 820 000
23. Vesiväylänpito (siirtomääräraha 2 v)	62 002 000
34. Valtionavustus länsimetron suunnitteluun (siirtomääräraha 2 v) ...	6 750 000
41. Valtionavustus eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (siirtomääräraha 3 v)	2 947 000
50. Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)	23 000 000
76. Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha) ...	29 870 000
77. Väyläverkon kehittäminen ja radioverkon rakentaminen (siirtomääräraha 3 v)	—
78. Eräät väylähankkeet (arviomääräraha)	354 700 000
79. Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet (siirtomääräraha 3 v)	57 500 000
20. Liikenteen turvallisuus ja valvonta	24 019 000
01. Ajoneuvohallintokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) .	12 113 000
02. Rautatieviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 306 000
03. Ilmailuhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 600 000
30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut	203 906 000
42. Valtionavustus koulutuksesta (kiinteä määräraha)	841 000
43. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantaminen (arviomääräraha)	95 223 000
50. Lästimaksuista suoritettavat avustukset (arviomääräraha)	800 000
51. Luotsauksen hintatuki (siirtomääräraha 2 v)	4 200 000
63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	63 175 000
64. Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	8 267 000
65. Junien kaukoliikenteen osto (arviomääräraha)	31 400 000
40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen	9 345 000
01. Viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 845 000
42. Sanomalehdistön tuki (kiinteä määräraha)	500 000
44. Valtionavustus suomalaisten televisio- ja radio-ohjelmien lähettämiseen ulkomaille (kiinteä määräraha)	2 000 000

50. Tutkimus	40 646 000
01. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	40 646 000
60. Liiketoiminta	—
87. Varustamoliikelaitos	—
88. Luotsausliikelaitos	—
89. Ilmailulaitos	—

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 684 011 000
01. Hallinto	142 250 000
01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	53 642 000
20. Siviilipalvelus (arviomääräraha)	6 263 000
21. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	1 470 000
29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	61 240 000
60. Siirrot hallinnonalan rahastoihin (arviomääräraha)	20 000
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	9 395 000
92. Korvaus valtion ydinjätehuoltorahastolle (arviomääräraha)	10 210 000
95. Maanomistajien osuus vanhoista kaivospiirimaksuista (arviomääräraha)	10 000
20. Innovaatiopolitiikka	742 485 000
01. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	42 428 000
02. Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	85 369 000
03. Turvatekniikan keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ...	10 149 000
05. Mittatekniikan keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 783 000
06. Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	47 602 000
07. Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	14 800 000
20. Julkinen tutkimus- ja kehittämistoiminta (arviomääräraha)	194 250 000
40. Avustukset tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)	189 350 000
41. Valtionavustus eräille yhteisöille ja järjestöille elinkeinopolitiikan edistämiseksi (siirtomääräraha 3 v)	42 642 000
42. Osaamiskeskusohjelman klustereiden koordinointi (siirtomääräraha 2 v)	2 600 000
43. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha)	22 480 000

45. Yritysten tutkimus- ja kehittämishankkeiden valmistelu (siirtomääräraha 3 v)	9 000 000
83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)	75 032 000
30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka	1 185 286 000
01. Työvoima- ja elinkeinokeskusten ja työvoimatoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	242 818 000
42. Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset (arviomääräraha) ...	29 108 000
44. Alueellinen kuljetustuki (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000
45. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)	36 900 000
48. Korkotuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille (arviomääräraha)	14 700 000
50. Palkkaturva (arviomääräraha)	22 000 000
51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)	477 440 000
64. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)	21 320 000
80. Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleenrahoitustoimintaan (arviomääräraha)	250 000 000
87. Pääomалaina Finnvera Oyj:lle Suomen Vientiluotto Oy:n pääomittamiseen (kiinteä määräraha)	6 000 000
88. Pääomasijoitus Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)	50 000 000
89. Pääomалaina Finnvera Oyj:lle Aloituserahasto Vera Oy:n ja Vera-venture Oy:n pääomittamiseen (siirtomääräraha 3 v)	30 000 000
40. Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä	25 418 000
01. Kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 042 000
02. Kilpailuviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 396 000
03. Patenti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	5 037 000
04. Kuluttajatutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 039 000
31. Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v)	4 611 000
50. Valtionavustus kuluttajajärjestöille (kiinteä määräraha)	823 000
51. Eräät merimiespalvelut (arviomääräraha)	1 450 000
95. Ryhmäkanteen oikeudenkäyntikulut (arviomääräraha)	20 000
50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka	525 406 000
43. Maakunnan kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)	32 656 000
63. Kainuun kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)	53 650 000
64. EU:n rakennerahastojen rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha)	233 972 000
65. Valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha)	205 128 000
60. Energiapolitiikka	63 166 000
01. Energiamarkkinaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	916 000

20. Energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistäminen ja energiatiedotus (siirtomääräraha 3 v)	3 900 000
28. Materiaalitehokkuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	500 000
40. Energiatuki (arviomääräraha)	47 800 000
43. Kioton mekanismit (arviomääräraha)	10 000 000
50. Eräät energiataloudelliset avustukset (siirtomääräraha 3 v)	50 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	15 080 196 000
01. Hallinto	68 105 000
01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	39 584 000
02. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 102 000
03. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 162 000
04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	488 000
05. Valtion koulukotien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	559 000
29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	17 000 000
66. Kansainväliset jäsenmaksut ja maksusuodet (siirtomääräraha 2 v)	4 210 000
02. Valvonta	35 699 000
03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	14 196 000
04. Lääkelaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 363 000
05. Sosiaali- ja terveystalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	12 140 000
20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)	8 000 000
03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta	110 235 000
03. Lääkehoidon kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 390 000
04. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	60 904 000
50. Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin (siirtomääräraha 2 v)	38 901 000
63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)	9 040 000
10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus	2 152 995 000
27. Valtion korvaus Kansaneläkelaitokselle elatustuen siirron toimeenpanokustannuksista (siirtomääräraha 2 v)	610 000

28. Kansaneläkelaitokselle maksettavat muun sosiaaliturvarahaston etuuksien toimeenpanosta aiheutuvat toimintakulut (arviomääräraha)	117 410 000
50. Äitiysavustus ja valtion tuki kansainväliseen lapseksiottamiseen (arviomääräraha)	11 400 000
51. Lapsilisät (arviomääräraha)	1 426 000 000
52. Eräät valtion korvattavat perhe-etuudet (arviomääräraha)	1 500 000
53. Sotilasavustus (arviomääräraha)	20 200 000
54. Asumistuki (arviomääräraha)	454 000 000
55. Elatustuki (arviomääräraha)	121 875 000
20. Työttömyysturva	1 558 400 000
31. Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä (arviomääräraha)	8 000 000
50. Valtionosuus työttömyyskassoille (arviomääräraha)	503 000 000
51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha)	91 000 000
52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)	744 000 000
53. Valtionosuus koulutuspäivärahasta (arviomääräraha)	12 400 000
54. Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opinto-sosiaaliset edut (arviomääräraha)	140 000 000
55. Valtionosuus aikuiskoulutustuesta (arviomääräraha)	18 000 000
56. Valtionosuus vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)	42 000 000
30. Sairausvakuutus	1 237 500 000
60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	1 237 500 000
40. Eläkkeet	2 965 105 000
50. Valtion osuus merimieseläkekassan menoista (arviomääräraha) ...	46 400 000
51. Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	497 000 000
52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	109 000 000
53. Valtion korvaus lapsen hoidon ja opiskelun ajalta kertyvästä eläkkeestä (arviomääräraha)	505 000
54. Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha)	17 000 000
56. Pitkäaikaisesti työttömien henkilöiden eläketuki (arviomääräraha)	5 500 000
57. Maahanmuuttajan erityistuki (arviomääräraha)	24 700 000
60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	2 265 000 000
50. Veteraanien tukeminen	394 793 000
30. Valtion korvaus sodista kärsineiden huoltoon (arviomääräraha) ...	2 200 000
50. Rintamalisät (arviomääräraha)	64 700 000
51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)	217 900 000
52. Valtion korvaus sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	65 207 000

53. Valtionapu sotainvalidien puolisojen kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)	3 100 000
54. Rintama-avustus eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (siirtomääräraha 2 v)	90 000
55. Eräät kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)	3 500 000
56. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)	36 288 000
57. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)	1 808 000
60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto	5 982 274 000
30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	5 570 013 000
31. Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	29 100 000
32. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidollain mukaiseen tutkimustoimintaan (kiinteä määräraha)	40 000 000
33. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha) ..	99 170 000
34. Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille oikeuspsykiatrisista tutkimuksista sekä potilassiirroista aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha)	8 591 000
35. Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin (arviomääräraha)	225 000 000
36. Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)	600 000
63. Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (kiinteä määräraha)	3 500 000
64. Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	6 300 000
70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen	59 390 000
01. Työsuojelupiirien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	28 490 000
20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)	16 610 000
21. Terveystalvonta (siirtomääräraha 2 v)	930 000
22. Tartuntatautien talvonta (siirtomääräraha 2 v)	1 360 000
50. Terveyden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	9 300 000
51. Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	2 700 000
80. Maatalousyrittäjien lomitustoiminta	213 200 000
40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomitustalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha)	197 300 000
50. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomitustalvelujen hallintomenoihin (kiinteä määräraha)	15 900 000

90. Raha-automaattiyhdistyksen avustukset	302 500 000
50. Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arviomääräraha)	302 500 000

Pääluokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	339 888 000

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot	153 256 000

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	34 643 000
02. Alueellisten ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	69 604 000
03. Ympäristölupavirastojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 057 000
04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	32 700 000
21. Ympäristöministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	202 000
29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	9 000 000
65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon (siirtomääräraha 3 v)	2 050 000

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu	90 425 000

20. Ympäristövahinkojen torjunta (arviomääräraha)	4 200 000
21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)	1 770 000
52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v) ...	24 825 000
60. Siirto öljysuojarahastoon (siirtomääräraha 3 v)	2 300 000
61. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 000 000
63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v)	36 500 000
64. EU:n ympäristörahaston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)	1 500 000
65. Öljyjätämaksulla rahoitettava öljyjätehuolto (siirtomääräraha 3 v)	2 300 000
66. Kansainvälisen yhteistyön jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	1 580 000
77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)	14 450 000

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	96 207 000

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 857 000
37. Avustukset kuntien kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen (siirtomääräraha 3 v)	500 000
55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)	68 500 000
60. Siirto valtion asuntorahastoon	—
64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon (siirtomääräraha 3 v)	2 350 000
87. Kuntarahoitus Oyj:n pääomittaminen (siirtomääräraha 2 v)	20 000 000

Päälukka 36

36. VALTIONVELAN KOROT	2 173 000 000
01. Valtionvelan korko	2 150 000 000
90. Valtionvelan korko (arviomääräraha)	2 150 000 000
09. Muut menot valtionvelasta	23 000 000
20. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha)	23 000 000

Määrärahojen kokonaismäärä:

46 291 482 000

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

YLEISET MÄÄRÄYKSET

Brutto- ja nettobudjetointi

Valtion talousarviossa noudatetaan pääsääntönä bruttobudjetointiä. Nettobudjetointi on talousarviosta annetussa laissa tarkoin rajoitettu poikkeus pääsäännöstä.

Talousarviossa voidaan nettobudjetoita

1) uudet valtionlainat, valtionlainoista saatavat emissiovoitot ja pääomavoitot ja valtionlainojen pääomaa suojaavista johdannaisista kertyvät tulot sekä valtionvelan kuoletukset, valtionlainoihin liittyvät pääomatappiot ja emissiotappiot ja valtionlainojen pääomaa suojaavista johdannaisista aiheutuvat menot;

2) valtionlainoista saatavat korkotulot ja valtionlainojen koronmaksua suojaavista johdannaisista kertyvät tulot sekä valtionlainoista aiheutuvat korkomenot ja valtionlainojen koronmaksua suojaavista johdannaisista aiheutuvat menot;

3) viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot;

4) osakkeiden myynnistä kertyvät tulot sekä myyntiin liittyvät myyntipalkkiot ja valtion ostajan puolesta vastattavaksi ottamat maksuvelvoitteet;

5) eläkelaitokselle lain nojalla maksettava maksuvalmiussuoritus ja suorituksen palautus valtiolle;

6) lakiin perustuva valtionapu kunnalle ja kunnan maksettavaksi valtiolle valtionapujärjestelmän määräytymisperusteiden mukaan tuleva määrä;

7) yliopiston toiminnasta saatavat tulot ja toimialaltaan ja toiminnaltaan yliopistolain (645/1997) 4 §:ssä yliopistojen tehtäväksi säädettyä yhteiskunnallista vuorovaikutusta sekä yliopistojen tutkimustulosten ja taiteellisen toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta välittömästi edistävien tai yliopiston koulutus- ja tutki-

muspalveluiden kansainvälisessä kaupallisessa hyödyntämisessä tarvittavien, yliopiston yksin tai merkittäväällä osuudella yhdessä muiden kanssa perustamien osakeyhtiöiden (yliopistoyhtiö) osakkeiden hallinnoinnista ja myynnistä saatavat tulot sekä yliopiston toiminnasta aiheutuvat menot ja yliopistoyhtiöiden perustamisesta, osakkeiden merkitsemisestä ja muista omistusjärjestelyistä aiheutuvat menot sen mukaan kuin siitä talousarvion asianomaisella momentilla erikseen määrätään.

Toimintamenomomentin vakiosisällön kuvauksessa mainitut virastolle työnantajana maksetut tulot, vakuutus- ja vahingonkorvaukset, työpaikkaruokaloiden käytöstä saadut korvaukset sekä viraston toimitilojen satunnaisesta luovuttamisesta ulkopuolisille yksittäisiä tilaisuuksia varten saadut tulot voidaan viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvinä tuloina nettobudjetoita vähentämällä ne asianomaiselta toimintamenomomentilta, vaikka sille ei olisi momentin perusteluissa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa. Toimintamenomäärärahan kanssa saa lisäksi nettouttaa myyntituotot sellaisesta irtaimesta käyttöomaisuudesta, jonka hankinta rahoitetaan toimintamenomäärärahasta. Kiinteän omaisuuden, finanssisijoitusten (esim. osakkeet ym. arvopaperit) ja erillismomenteilta rahoitettavan irtaimen käyttöomaisuuden myyntituottoja ei saa kuitenkaan nettouttaa toimintamenomäärärahan kanssa.

Jos viraston tai laitoksen toimintamenomomentille on momentin perusteluissa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa, tai jos viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvien tulojen ja siitä aiheutuvien menojen erotus on otettu nettomääräisenä tuloarviona tulomomentille, kuuluvat nettobudjetoinnin piiriin kaikki viraston tai lai-

toksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat, toimintamenomomentin vakiosisällön kuvauksen ja momentin perusteluiden päätösoosan mukaiset menot. Nettobudjetoitavia tuloja ja menoja ovat tällöin muun muassa:

1) maksullista toimintaa harjoittavan viraston toiminnasta tai toiminnan osasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot;

2) viraston tai laitoksen vastuulla toteutettava tutkimus- tms. yhteishankkeesta tai yhteisestä toiminnasta tuloina saatavat muiden osapuolten maksuosuudet ja hankkeesta tai toiminnasta aiheutuvat menot;

3) viraston tai laitoksen toimintaan liittyvät EU:lta saatavat tulot ja näihin tuloihin liittyvät menot;

4) viraston tai laitoksen lahjoituksena ja testamentilla saamat varat sekä sponsoreilta saatavat tulot silloin, kun virastolla tai laitoksella on oikeus ottaa ne vastaan eikä kysymys ole viraston tai laitoksen tavanomaiseen toimintaan ja talouteen nähden epätavallisen suurista määristä; ja

5) liiketoimintaa harjoittavan viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot.

Jos viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvistä tuloista vain osa on budjetoitu toimintamenomomentille, jolle on momentin perusteluiden päätösoosassa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa, on asianomaisen momentin perusteluiden päätösoosassa lisäksi yksilöity, mitkä tulot momentille on nettoutettu tai mitä tuloja ei ole

momentille nettoutettu. Vastaavasti, jos nettobudjetoitaessa arvioitujen tulojen suuremman määrän johdosta nettotuloarviona talousarvioon otettava tulomomentti sisältää vain osan viraston tai laitoksen toiminnasta aiheutuvista menoista, on asianomaisen tulomomentin perusteluiden päätösoosassa yksilöity, mitkä menot momentille on nettoutettu taikka mitä menoja ei sille ole nettoutettu.

Nettobudjetoitavia tuloja eivät ole verot, veronluonteiset maksut tai sakkomaksut. Nettobudjetoinnin kohteena eivät voi olla siirtomenot tai niiden palautukset lukuun ottamatta lain nojalla maksettavaa maksuvalmiussuoritusta eläkelaitokselle ja suorituksen palautusta sekä lakiin perustuvaa valtionapua kunnalle ja kunnan maksettavaksi valtiolle valtionapujärjestelmän määräytymisperusteiden mukaan tulevaa määrää. Nettobudjetoinnin kohteena eivät myöskään voi olla sijoitusmenot tai omaisuuden myyntitulot lukuun ottamatta osakkeiden myyntiä taikka viraston tai laitoksen toimintaan tarkoitettua irtaimen omaisuuden hankintaa tai irtaimen omaisuuden myyntiä taikka yliopistoyhtiöiden osakkeiden hankintaa ja myyntiä.

Nettobudjetoitujen toimintamenomomentin menojen vakiosisältöön kuuluvat jäljempänä ilmenevät toimintamenomomenttien vakiosisällön mukaiset menot.

Nettoutetusta toiminnasta kertyviä tuloja saa käyttää tästä toiminnasta aiheutuviin menoihin ilman, että siitä on mainintaa luku- tai momenttiperusteluissa.

Menomomentteja koskevat yleiset määräykset

Menot on jaettu talousarviossa momenteiksi tehtävän tai menojen laadun mukaan.

Tehtävän mukaan budjetoituja määrärahoja ovat jäljempänä käsiteltävät virastojen toimintamenomäärärahat sekä erät kulutusmenoihin luettavat projektiluonteiset määrärahat. Tehtävän mukaan budjetoitua määrärahaa saa käyttää kaikkiin kyseisestä tehtävästä säännönmukaisesti aiheutuviin menoihin, ellei talousarviosta muuta johdu.

Pääjaotteluna on seuraava menojen laadun mukainen pääryhmitys (suluissa vastaavat momenttien numerotunnukset):

1) kulutusmenot (01—29): menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa varainhoitovuonna käytettäviä tuotannontekijöitä, kuten työpanosta, tavaroita ja palveluksia,

2) siirtomenot (30—69): menot, joista valtio ei saa välitöntä vastiketta,

3) sijoitusmenot (70—89): menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa pitkävaikuttei-

sia tuotannontekijöitä tai rahoitusvaateita, joista valtio saa tuloa tai muuta hyötyä useana varainhoitovuonna, ja

4) muut menot (90—99): edellä mainittuihin pääryhmiin kuulumattomat menot, kuten valtionvelan hoitomenot.

Momentin määrärahaa saa käyttää ainoastaan momentin numerotunnuksen osoittaman menoryhmän menoihin. Siten kulutusmenoihin tarkoitettua määrärahaa ei saa käyttää siirtomenoihin eikä siirtomenoihin tarkoitettua määrärahaa kulutusmenoihin, ellei momentin perusteluissa ole määrätty toisin.

Momentilla yksilöityyn käyttötarkoitukseen ei saa käyttää muuta käyttötarkoituksestaan yleisempää määrärahaa (esim. toimintamomentin määrärahaa), vaikka kyseisen yleisemmän määrärahan perusteluissa mainittua yksilöityä käyttötarkoitusta ei olisi suljettu pois. Tästä pääsäännöstä voidaan poiketa, jos momentin perusteluissa on asiaa koskeva maininta.

Määrärahat henkilöstön palkkaamiseen on budjetoitu pääsääntöisesti toiminta- ja palkkausmomentteille (01—14). Muun momentin määrärahaa saadaan käyttää henkilöstön palkkaamiseen virastoihin ja laitoksiin vain, jos palkkauksesta ja momentin määrärahalla palkattavien henkilöiden enimmäismäärästä ilmaistuna henkilötyövuosina on maininta momentin perustelujen päätösosassa. Virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkauksiin ei saa käyttää muita kuin toiminta- ja palkkausmomentteja. Milloin määrärahaa saa käyttää palkkoihin tai palkkioihin, sitä käytetään myös näihin liittyviin sosiaaliturva- ja eläkemaksuihin ja muihin henkilösivumenoihin.

Menojen ja tulojen kohdentaminen varainhoitovuoteen kuuluviksi

Määrärahaa saa käyttää vain momentille sovellettavan kohdentamisperusteen mukaan varainhoitovuoteen kohdentuviin menoihin.

Jos asianomaisen momentin perusteluiden päätösosassa ei ole toisin mainittu, on määrärahat ja tuloarviot kohdennettu talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi valtion talousar-

viosta annetun asetuksen 5 a ja 5 b §:ssä säädettyillä perusteilla.

Vakiosisältöiset menomomentit

Toimintamomentteille ja momenteille 29, 70, 74—75, 76 ja 77—79 on määritelty sellaisia vakiosisältöisiä käyttötarkoituksia, joihin ao. momenteille budjetoituja määrärahoja saa käyttää ilman, että siitä on maininta ao. momentin perusteluissa. Toimintamomentin vakiosisältöä sovelletaan myös silloin, kun toimintamenot on nettobudjetoinnin johdosta budjetoitu tulopuolelle osaksi nettotuloarviota.

Määrärahoja käytettäessä momenttien perustelut ovat vakiosisältömääritykseen nähden ensisijaisessa asemassa. Siten momentin perusteluissa voidaan poiketa vakiosisällöstä joko sulkemalla osa vakiokäyttötarkoituksista pois tai täydentämällä niitä muilla käyttötarkoituksilla. Jälkimmäisessä tilanteessa käyttötarkoitusten täydentäminen ilmaistaan em. momenteilla ”myös”-sanalla.

Toimintamenumäärärahat

Viraston toiminnasta aiheutuvat menot budjetoidaan yhtenä määrarahana menomenteille 01—14. Toimintamenumäärärahaa saa käyttää viraston tai laitoksen laissa tai asetuksessa säädettyjen tehtävien hoidosta aiheutuviin palkkausmenoihin ja muihin kulutusmenoihin, koneiden ja kaluston sekä muun aineellisen tai aineettoman käyttöomaisuuden hankintamenoihin sekä muihin viraston toiminnasta välittömästi aiheutuneisiin menoihin, kuten leasingkorkoihin ym. korkomenoihin ja vahingonkorvauksiin.

Virastot ja laitokset voivat ilman niille talousarvion yhteydessä erikseen myönnettyä valtuutusta tehdä lakisääteisten velvoitteidensa täyttämiseksi välttämättä tarvittavia, ehdoiltaan ja laajuudeltaan viraston tai laitoksen talouteen ja toimintaan nähden tavanomaisia sopimuksia ja sitoumuksia, joista voi aiheutua menoja myös tulevana varainhoitovuosina. Tällaiset sopimukset ja sitoumukset voivat koskea kulutusmenon

luonteisia eriä, esimerkiksi vuokria ja tarvehankintoja.

Toimintamäärärahaa saa käyttää myös vähäisten, viraston tai laitoksen tavanomaiseen jatkuvaan toimintaan liittyvien ennakkomaksujen maksamiseen.

Erillisinä menojen laadun mukaisina määrärahoina on budjetoitu siirtomenot, talonrakennus- ja maa- ja vesirakennusinvestointimenot ja osakkeiden ja osuuksien hankinta- ja lainananto- ym. finanssisijoitusmenot sekä eräät poikkeuksellisen suuret kalustoinvestoinnit. Näihin ei siten saa käyttää toimintamäärärahaa, ellei määrärahan perusteluissa ole toisin määrätty.

Ellei tarkoitukseen ole osoitettu muuta määrärahaa, kuten rakennerahasto-ohjelmien määrärahaa, toimintamäärärahaa saa käyttää viraston toimialaan kuuluvien, EU:n hyväksymien ja osarahoittamien hankkeiden rahoittamiseen sekä ao. hankkeiden tarjouksiin osallistumisen edellyttämään rahoitukseen.

Toimintamomentille nettobudjetoidaan virastolle työnantajana maksetut, mutta työntekijälle myönnetty sairausvakuutuksen mukaiset sairaus- ja äitiyspäivärahat, työkyvyttömyyseläke ja kuntoutusraha silloin, kun virasto maksaa työntekijälle palkan sairaus- ja äitiysloman ajalta tahi työkyvyttömyyseläkeajalta tai kuntoutusrahakaudelta sekä saadut korvaukset työterveydenhuollon kustannuksiin. Lisäksi toimintamomentille nettobudjetoidaan viraston saamat kohdassa ”Brutto- ja nettobudjetointi” tarkoitetut irtaimen käyttöomaisuuden myyntituotot, korvaukset työpaikkaruokaloiden käytöstä ja viraston saamat vakuutus- ja vahingonkorvaukset sekä viraston saamat tulot sen toimitilojen satunnaisesta luovuttamisesta ulkopuolisille yksittäisiä tilaisuuksia varten.

Lisäksi toimintamomentin määrärahaa saa käyttää maksullisen toiminnan menoihin, mikäli viraston tai laitoksen maksullista toimintaa ei ole budjetoitu omaksi momentikseen.

Menojen laadun mukaiset momentit

Kulutusmenot (01—29)

Kulutusmenoja ovat menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa varainhoitovuonna käytettäviä tuotannon tekijöitä. Kulutusmenoihin luetaan valtion palveluksessa olevan henkilöstön palkkaukset, muut palkkiot, sosiaaliturvamaksut, eläkemaksut, tavaroiden ja palvelusten ostomenot, puolustusmateriaalin sekä arvoltaan vähäisten tai taloudelliselta pitoajaltaan lyhytikäisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot sekä muut sellaiset valtion toiminnasta johtuvat tai toimintaan liittyvät menot, mikäli niitä ei ole luettava siirto- tai sijoitusmenoihin.

Kulutusmenoihin luetaan myös EU-ohjelmien vaatima tekninen apu.

Valtion henkilöstön palkkauksiin saa käyttää kulutusmenomomentteja seuraavasti:

a) toiminta- ja palkkausmenomomentteja (numerotunnus 01—14) ja

b) muita kulutusmenomomentteja työsopimussuhteisen henkilöstön ja valtion virkamieslain (750/1994) 9 §:n 1 momentissa tarkoitettujen määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitettyjen virkamiesten palkkauksiin, jos momentin vakiokäyttötarkoituksessa tai päätösosassa on niin määrätty sekä

c) valtion virkamieslain mukaan valtioneuvoston käytettäväksi asetetun virkamiehen palkkaukseen kyseessä olevan hallinnonalan ministeriön toimintamomenttia.

Virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkauksia ei saa maksaa muilta kuin toiminta- ja palkkausmenomenteilta.

15—17. Eläkkeet

Momenteille on merkitty lakiin, asetukseen tai valtiota sitovaan sopimukseen perustuvat tai perusteluissa erikseen määritellyt vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet, ylimääräiset eläkkeet sekä eräät lähinnä eläkkeen luonteiset avustukset.

18—19. Puolustusmateriaalin hankkiminen

Momenteille on merkitty puolustusmateriaalin hankkimisesta aiheutuvat menot. Lisäksi momentille voidaan vähennyksenä merkitä viraston saamat puolustusmateriaalihankintoihin liittyvät vakuutus- ja vahingonkorvaukset sekä sopimussakot, vaikka tästä ei olisi mainintaa momentin perusteluissa.

29. Arvonlisäveromenot

Määrärahaa saa käyttää pääluokassa 21 eduskunta ja pääluokassa 22 tasavallan presidentti tavaroiden ja palveluiden ostoihin sisältyvien arvonlisäverojen maksamiseen sekä muissa pääluokissa valtioneuvoston kanslian ja ministeriöiden hallinnonalojen muiden kuin erikseen arvonlisäverovelvollisten virastojen ja laitosten tavaroiden ja palveluiden ostoihin sisältyvien arvonlisäverojen maksamiseen.

Jos menoa, joka maksetaan viraston nettobudjetoidusta toimintamenomäärärahasta (kuten momentti 01) ja hallinnonalan arvonlisäveromenomäärärahasta (momentti 29), vastaan saadaan tuloa (kuten maksullinen toiminta, EU- ja muu yhteisrahoitus), tulon arvonlisäveromenoa vastaava osuus nettobudjetoidaan hallinnonalan arvonlisäveromenomomentille (momentti 29). Valtion viraston tai laitoksen arvonlisäverollisten suoritteiden myynnistä arvonlisäverolain mukaan suoritettava vero tuloutetaan kuitenkin momentille 11.04.01 Arvonlisävero.

Valtion kulutus- ja investointimenot (momentit 01—28 ja 70—79) on budjetoitu ilman arvonlisäveroa. Muille kuin erikseen verovelvollisille valtion virastoille ja laitoksille myönnetään määrärahat verottomin hinnoin.

Siirtomenot (30—69)

Siirtomenoihin luetaan kunnille, muille julkisille yhteisöille, elinkeinoelämälle, kotitalouksille ja yleishyödyllisille yhteisöille maksettavat valtionavut ja valtion välityksellä tapahtuvat varainsiirrot sekä vastikkeetta tapahtuvat varainsiirrot talousarvion ulkopuolella oleviin valtion

rahastoihin, kansaneläkelaitokselle ja ulkomaille. Valtio ei saa siirtomenoista välitöntä tai suoraista aineellista vastiketta, kuten rahaa, tavaraa tai palvelusta siirron saajalta. Välillisesti siirtomenot edistävät valtion tehtävien toteuttamista. Siirtomenomomenteilta maksettavat kulutus- ja investointimenot budjetoidaan arvonlisäverollisina.

Siirtomenot on yleensä luokiteltu saajan mukaan. Valtionavut rakennustoimintaan sekä koneiden ja kaluston hankintaan on pyritty merkitsemään eri momenteille kuin kulutukseen tai muihin käyttötarkoituksiin menevät valtionavut. Mikäli määräraha koskee useaa siirronsaajaryhmää, on esitetty jaoteltu saajaryhmittäin tarvittaessa edelleen jaoteltuna käyttötalouteen ja pääomatalouteen tarkoitettuihin siirtoihin.

Momenteille 30—69 on budjetoitu korvaukset liiketoimintaa harjoittaville yksiköille niiden yleisen edun vuoksi suorittamista tehtävistä, milloin etu koituu muille kuin valtiolle.

Lakisääteisesti määräytyvät ja harkinnanvaraiset siirtomenot on pyritty merkitsemään eri momenteille.

30—39. Valtionavut kunnille ja kuntayhtymille ym.

Momenteille on merkitty kunnille ja kuntayhtymille sekä Ahvenanmaan maakunnalle suoritettavat valtionavut.

40—49. Valtionavut elinkeinoelämälle

Momenteille on merkitty elinkeinoelämän edistämiseksi tarkoitettut valtionavut yrityksille ja yksityisille elinkeinonharjoittajille sekä yrittäjien ja elinkeinonharjoittajien yms. etuja edistävälle keskusjärjestöille, yhdistyksille ym.

50—59. Valtionavut kotitalouksille ja yleishyödyllisille yhteisöille

Momenteille on merkitty siirrot kotitalouksille (yksityisille kuluttajille) sekä valtionavut yleishyödyllisille järjestöille, laitoksille, yhdistyksille, seuroille jne. Tällaisia ovat esimerkiksi urheilujärjestöt, yksityiset oppilaitokset, yksityi-

set sairaalat ja sellaiset yksityiset tutkimuslaitokset, jotka eivät välittömästi palvele liike- tai elinkeinoelämää.

60. Siirrot talousarvion ulkopuolisiin valtion rahastoihin ja kansaneläkelaitokselle

Momentille on merkitty siirrot talousarvion ulkopuolisiin valtion rahastoihin sekä siirrot kansaneläkelaitokselle.

61—65. EU:n rakennerahasto-osuudet, muiden EU:n rahastojen rahoitusosuudet, vastaavat valtion rahoitusosuudet ja muut siirrot kotimaahan

Momenteille on merkitty sellaiset erittelemättömät siirrot, joiden jakamista kuntien, elinkeinoelämän ja kotitaloussektorin kesken ei ole voitu edeltäkin suorittaa. EU:n osallistuminen rakennerahasto-ohjelmiin on merkitty momentille 32.50.64 sekä vastaava valtion rahoitus momentille 32.50.65.

66—69. Siirrot EU:lle ja ulkomaille

Momenteille on merkitty sellaiset ulkomaille siirrettävät varat, joista ei saada välitöntä vastiketta tai joiden vastike on vähäinen suhteessa menon suuruuteen. Tällaisia ovat esim. kehitysyhteistyötoiminnan puitteissa myönnettävät avustukset sekä kansainvälisten yhteisöjen jäsenmaksut sekä muut sellaiset avustusluonteiset jäsenmaksut, jotka ao. yhteisöt käyttävät toimintansa rahoitukseen tai välittävät edelleen avustuksina kolmansille tahoille.

Sijoitusmenot (70—89)

Sijoitusmenoihin luetaan muut kuin puolustusmateriaalin ja arvoltaan vähäisten tai taloudelliselta pitoajaltaan lyhytikäisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot, talonrakennusten sekä maa- ja vesirakenteiden rakentamismenot, arvopapereiden, maa-alueiden ja rakennusten hankintamenot sekä lainananto.

Reaalisijoitukset (70—79)

Reaalisijoituksiin luetaan sellaiset valtion käyttöomaisuuden hankinnat, jotka täyttävät jäljempänä eri vakiomomenttiryhmiä kohdalla esitetyt tunnusmerkit. Koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot on merkitty momenteille 70—73. Talonrakennukset on merkitty momenteille 74—75 ja muut rakennustyöt momenteille 77—79. Maa-alueiden, rakennusten ja kiinteistöjen ostomenot on merkitty momentille 76.

70—73. Kaluston hankinta

Mikäli viraston tai laitoksen toimintamenot on budjetoitu toimintamomentille (01—14), on tälle yleensä sisällytetty myös määrärahat kaluston ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan.

Poikkeustapauksissa (hankinnan suuruus, kertaluonteisuus, valtuuden käyttö, poikkeuksellinen hankintamenettely) voidaan momentilla erikseen määriteltävän kaluston hankintamenot budjetoida momentille 70 (Kaluston hankinta), jonka määrärahaa saa käyttää mainitunlaisten, viraston tai laitoksen (tai nimetyn hallinnonalan) toiminnan edellyttämien koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenoihin.

74—75. Talonrakennukset

Momenteille on merkitty ja niiden määrärahoja saa käyttää niiden perusteluiden mukaisista valtion uudisrakennustöistä ja rakennusten peruserannustöistä aiheutuviin tarpeellisiin muun kuin vakinaisesti virkaan nimitetyn henkilöstön palkkausmenoihin ja muihin rakentamismenoihin. Peruserannuksiksi katsotaan sellaiset muutost- tai korjaustyöt, joiden johdosta rakennuksen arvo lisääntyy oleellisesti. Määrärahoja saa käyttää myös rakennusten turva- ja muista teknisistä järjestelmistä aiheutuviin menoihin. Momenttien määrärahoja saa käyttää myös uudisrakennustöiden ja peruserannustöiden suunnittelusta ja siihen liittyvien konsulttipalvelujen ostoista aiheutuviin menoihin, lukuun ottamatta sitä hankkeittain erittelemätöntä suunnittelutyö-

tä, jota vastaavat palkkausmenot on merkitty toimintamomentille.

Momenteilla yksilöityjen hankkeiden kustannusarviot vastaavat rakennuskustannusindeksin pistelukua, joka ilmoitetaan kehyspäätöksen yhteydessä. Jos hankkeesta on tehty urakkasopimus, kustannusarvio perustuu sopimukseen. Kustannusarviot eivät sisällä arvonlisäveroa.

76. Maa-alueet, rakennukset ja kiinteistöt

Momentille on merkitty maa-alueiden, rakennusten ja kiinteistöjen ostomenot.

77—79. Maa- ja vesirakennukset

Momenteille on merkitty ja niiden määrärahoja saa käyttää niiden perusteluiden mukaisten muista valtion rakennustöistä kuin talonrakennuksista aiheutuviin muun kuin vakinaisesti virkaan nimitetyn henkilöstön palkkausmenoihin ja muihin menoihin. Tällaisia töitä voivat olla esim. yleisten teiden, rautateiden, satamien, kanavien ja siltojen rakentamis- ja peruskorjaustyöt, maankuivatustyöt, vesi- ja viemärijohtotyöt, koskien ja vesiväylien perkaamis-, uittoväylien rakentamis- sekä pengerrys- ja patoamistyöt. Momenttien määrärahoja saa käyttää myös mainitunlaisten rakennustöiden suunnittelusta ja siihen liittyvien konsulttipalvelujen ostosta aiheutuviin menoihin, lukuun ottamatta sitä hankkeittain erittelemätöntä suunnittelutyötä, jota vastaavat palkkausmenot on merkitty toimintamomentille.

Lainat ja muut finanssisijoitukset (80—89)

80—86. Valtion varoista myönnettävät lainat

Momenteille on merkitty valtion varoista myönnettävät lainat.

87—89. Muut finanssisijoitukset

Momenteille on merkitty osakkeiden ja arvopapereiden ostomenot, sijoitukset valtionenemmistöisiin osakeyhtiöihin ym. finanssisijoitukset.

Muut menot (90—99)

Muihin menoihin luetaan valtionvelan korot sekä muut kulutus-, siirto- ja sijoitusmenoihin kuulumattomat menot.

90—92. Valtionvelan korot

Momenteille on merkitty valtionvelan korot.

93—94. Valtionvelan nettokuoletukset ja velanhallinta

Momenteille on merkitty valtionvelan nettokuoletukset, pääomatappiot ja emissiotappiot nettoutettuina.

95—99. Muut ja erittelemättömät menot

Momenteille on merkitty edellä luokittelemattomat menot, kuten alijäämän kattamiseen tarkoitettut menot.

TULOARVIOT**Osasto 11****VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT****01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot***01. Tulovero*

Momentille arvioidaan kertyvän 13 332 000 000 euroa.

02. Korkotulojen lähdevero

Momentille arvioidaan kertyvän 600 000 000 euroa.

03. Perintö- ja lahjavero

Momentille arvioidaan kertyvän 365 000 000 euroa.

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut*01. Arvonlisävero*

Momentille arvioidaan kertyvän 14 583 000 000 euroa.

02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero

Momentille arvioidaan kertyvän 564 000 000 euroa.

03. Apteekkimaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 123 000 000 euroa.

08. Valmisteverot*01. Tupakkavero*

Momentille arvioidaan kertyvän 650 000 000 euroa.

04. Alkoholijuomavero

Momentille arvioidaan kertyvän 1 188 000 000 euroa.

05. Virvoitusjuomavero

Momentille arvioidaan kertyvän 36 000 000 euroa.

07. Energiaverot

Momentille arvioidaan kertyvän 3 238 000 000 euroa.

08. Eräiden juomapakkausten valmistevero

Momentille arvioidaan kertyvän 11 000 000 euroa.

10. Muut verot*03. Autovero*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 075 000 000 euroa.

05. Varainsiirtovero

Momentille arvioidaan kertyvän 580 000 000 euroa.

06. Arpajaisvero

Momentille arvioidaan kertyvän 138 000 000 euroa.

07. Ajoneuvovero

Momentille arvioidaan kertyvän 639 000 000 euroa.

08. *Jätevero*

Momentille arvioidaan kertyvän 57 000 000 euroa.

19. Muut veronluonteiset tulot02. *Lästimaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 800 000 euroa.

03. *Ratavero*

Momentille arvioidaan kertyvän 20 572 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan suoriteperusteisena.

04. *Eräät viestinnän maksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 4 727 000 euroa.

05. *Lentoliikenteen valvontamaksu*

Momentille arvioidaan kertyvän 6 700 000 euroa.

06. *Väylämaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 75 400 000 euroa.

08. *Öljyjättemaksu*

Momentille arvioidaan kertyvän 4 600 000 euroa.

09. *Muut verotulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 3 000 000 euroa.

Osasto 12
SEKALAISET TULOT

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala*99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 500 000 euroa.

25. Oikeusministeriön hallinnonala*10. Tuomioistuintulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 30 400 000 euroa.

20. Ulosottomaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 47 000 000 euroa.

99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 150 000 euroa.

26. Sisäasiainministeriön hallinnonala*98. EU:lta saatavat tulot yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan*

Momentille arvioidaan kertyvän 9 515 000 euroa.

99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 100 000 euroa.

27. Puolustusministeriön hallinnonala*01. Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotulota 8 000 euroa.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää toimintamäärärahojen vakiosisällön mukaisiin tarkoituksiin. Lisäksi tuloja saa käyttää myös peruskorjaus- tai perusparannusmenojen väliaikaiseen rahoittamiseen.

20. Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista

Momentille arvioidaan kertyvän nettotulota 4 300 000 euroa.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää irtaimen omaisuuden myynnistä aiheutuviin menoihin, kotimaisen puolustusteollisuuden kanssa tehtävistä materiaalin vaihtosopimuksista aiheutuviin menoihin sekä muihin irtaimen omaisuuden hankinta- ja huoltomenoihin.

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 2 420 000 euroa.

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala*10. Tullilaitoksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 5 690 000 euroa.

11. Kuntien osuudet verotuskustannuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 123 078 000 euroa.

12. Kansaneläkelaitoksen osuus verotuskustannuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 33 567 000 euroa.

13. *Evangelisluterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista*

Momentille arvioidaan kertyvän 18 781 000 euroa.

20. *Palvelukeskuksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 100 000 euroa.

25. *Metallirahatulot*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 25 000 000 euroa.

Momentille tuloutetaan:

1) metallirahojen liikkeeseenlaskusta ja niiden lyöntioikeuksien luovutuksesta saatavat tulot

2) palautuneiden rahojen metalliseosten myynnistä saatavat tulot ja

3) juhla- sekä keräilyrahoista saatavat tulot.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää:

1) metallirahojen valmistuksesta tehtyjen sopimusten mukaisten valmistus-, rahoitus- ja varastointikustannusten maksamiseen

2) metallirahojen takaisinlunastukseen sekä rahojen varastoinnista ja hävityksestä aiheutuviin menoihin ja

3) juhla- sekä keräilyrahoista aiheutuviin menoihin.

50. *Siirto valtion eläkerahastosta*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 417 504 000 euroa.

Siirron kuukausittaisen määrän päättää Valtion Eläkerahasto.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

51. *Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset*

Momentille arvioidaan kertyvän 63 466 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

52. *Vakuutusmaksut vahingon- ym. korvauksista*

Momentille arvioidaan kertyvän 21 400 000 euroa.

60. *Euroopan unionilta saatavat tulot matkakustannusten korvaamiseen*

Momentille arvioidaan kertyvän 2 800 000 euroa.

70. *Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot*

Momentille arvioidaan kertyvän 57 000 000 euroa.

99. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 10 220 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

29. Opetusministeriön hallinnonala70. *Opintotukitoiminnan tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 24 500 000 euroa.

88. *Valtion osuus veikkauksen ja raha-arpajaisien voittovaroista*

Momentille arvioidaan kertyvän 431 027 000 euroa.

99. *Opetusministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 4 000 000 euroa.

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala01. *EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 628 532 000 euroa.

02. *Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta*

Momentille arvioidaan kertyvän 258 625 000 euroa.

Tuloarvio on budjetoitu maksuperusteisena.

03. *Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta*

Momentille arvioidaan kertyvän 5 600 000 euroa.

04. *EU:lta saatavat muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 822 000 euroa.

20. *Valtion osuus totopeleistä saadusta tulosta*

Momentille arvioidaan kertyvän 9 200 000 euroa.

Arpajaislain 17 §:n käyttötarkoitusten lisäksi totopelien tuotosta saa käyttää 168 000 euroa hevostalouden tutkimukseen.

Tuloarvio on budjetoitu suoriteperusteisena.

31. *Lihantarkastuksen toimintatulot*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 141 000 euroa.

Tulot kertyvät Elintarviketurvallisuusviraston suoritteista perittävistä maksuista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (266/2008) perusteella.

32. *Kasvinjalostusmaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 580 000 euroa.

40. *Vesioikeudelliset kalatalousmaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 2 300 000 euroa.

41. *Tenojoen kalastuslupamaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 560 000 euroa.

42. *Hirvieläinten metsästysmaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 4 250 000 euroa.

43. *Viehekalastusmaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 2 810 000 euroa.

44. *Kalastuksenhoitomaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 5 997 000 euroa.

45. *Riistanhoitomaksut*

Momentille arvioidaan kertyvän 8 538 000 euroa.

99. *Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 500 000 euroa.

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

11. *(12.31.24) Tiehallinnon tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 5 000 000 euroa.

12. *(12.31.40) Radanpidon tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 6 000 000 euroa.

13. *(12.31.30) Merenkulkulaitoksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 17 000 euroa.

99. *Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 7 501 000 euroa.

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

20. *Turvatekniikan keskuksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 175 000 euroa.

30. *(12.32.10) Rahoitusosuus työ- ja elinkeinoministeriön sekä työvoima- ja elinkeinokeskusten pk-yritysten osaamisen kehittämispalveluista*

Momentille arvioidaan kertyvän 200 000 euroa.

31. *(12.32.90) Palkkaturvamaksujen palautukset*

Momentille arvioidaan kertyvän 21 327 000 euroa.

50. (12.32.70) Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 181 500 000 euroa.

99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 18 000 000 euroa.

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

02. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 1 173 000 euroa.

03. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 500 000 euroa.

90. Raha-automaattiyhdistyksen tuotto

Momentille arvioidaan kertyvän 407 495 000 euroa.

98. Valtionapujen palautukset

Momentille arvioidaan kertyvän 64 875 000 euroa.

99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 175 000 euroa.

35. Ympäristöministeriön hallinnonala

01. Alueellisten ympäristökeskusten tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 200 000 euroa.

10. Korvaukset ympäristövahinkojen torjuntatoimista

Momentille arvioidaan kertyvän 4 150 000 euroa.

20. Siirto valtion asuntorahastosta

Momentille siirretään 204 500 000 euroa.

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 5 100 000 euroa.

39. Muut sekalaiset tulot

01. Sakkorahat

Momentille arvioidaan kertyvän 89 000 000 euroa.

02. Verotukseen liittyvät korkotulot

Momentille arvioidaan kertyvän 75 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset

Momentille arvioidaan kertyvän 50 000 000 euroa.

07. Valtiolle valtion eläkerahaston ulkopuolella tuloutettavat korvaukset

Momentille arvioidaan kertyvän 2 500 000 euroa.

10. Muut sekalaiset tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 2 500 000 euroa.

Osasto 13

KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET

01. Korkotulot

04. *Korot valtion lainoista liikelaitoksille*

Momentille arvioidaan kertyvän 56 100 000 euroa.

05. *Korot muista lainoista*

Momentille arvioidaan kertyvän 9 900 000 euroa.

07. *Korot talletuksista*

Momentille arvioidaan kertyvän 178 000 000 euroa.

09. *Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen korkotulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 11 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

03. (12.39, osa ja 13.03) Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot

01. *(12.39.50 ja 13.03.01) Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 300 000 000 euroa.

04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta

01. *Osuus Suomen Pankin voitosta*

Momentille arvioidaan kertyvän 190 000 000 euroa.

05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

01. *Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset*

Momentille arvioidaan kertyvän 195 500 000 euroa.

Osasto 15**LAINAT****01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat**

Valtion lainasaatavaa hoitavalla viranomaisella on oikeus yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 78 §:ssä tarkoitetun vapaaehtoisen velkajärjestelyn yhteydessä luopua osasta valtion myöntämän lainan pääomaa ja korkoa.

02. Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille

Momentille arvioidaan kertyvän 162 700 000 euroa.

04. Muiden lainojen lyhennykset

Momentille arvioidaan kertyvän 71 500 000 euroa.

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta*01. Nettolainanotto ja velanhallinta*

Momentille merkitään nettotuloa 2 411 114 000 euroa.

Tuloina otetaan huomioon uusien valtionlainojen nimellisarvot, emissiovoitot, pääomavoitot sekä velan riskiaseman säätelemiseksi tehdyistä johdannaissopimuksista saatavat tulot.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää:

1) valtionvelan kuoletusten ja takaisinostojen maksamiseen

2) valtion lainanotossa esiintyvien emissiotappioiden ja velan takaisinostoissa esiintyvien pääomatappioiden sekä valtionlainojen ottamista ja takaisinmaksua suojaavista johdannaisista aiheutuvien menojen maksamiseen ja

3) valtiontalouteen ydinjätehuoltorahastosta ydinenergiain 54 §:n 2 momentin nojalla lainatun vuonna 2009 erääntyvän velan maksamiseen.

Momentille budjetoitua lainaa saa valtion maksuvalmiuden salliessa jättää nostamatta siihen määrään asti, jolla talousarvion muille tuloarviomomenteille kertyneet tulot ylittävät vastaavat budjetoidut tuloarviot.

MÄÄRÄRAHAT**Pääluokka 21
EDUSKUNTA****01. Kansanedustajat**

01. *Kansanedustajien toimintamenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 21 650 000 euroa.

10. (21.02) Eduskunnan kanslia

01. (21.02.01) *Eduskunnan kanslian toimintamenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 58 641 000 euroa.

29. (21.02.29) *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 200 000 euroa.

74. (21.02.74) *Eduskunnan rakennusten peruskorjaukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 11 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) eduskunnan rakennusten peruskorjausten ja muutostöiden suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiin sekä

2) väestönsuojelutilojen ostoon.

20. (21.14) Eduskunnan oikeusasiamies

01. (21.14.01) *Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian toimintamenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 097 000 euroa.

30. Ulkopoliittinen instituutti

01. *Ulkopoliittisen instituutin toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 080 000 euroa.

29. *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 203 000 euroa.

40. Valtiontalouden tarkastusvirasto

01. *Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 13 826 000 euroa.

29. *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 485 000 euroa.

90. (21.99) Eduskunnan muut menot

01. (21.99.01) *Käyttövarat eduskuntaryhmille ryhmäkanslioita varten* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 888 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ryhmien toiminnalle välttämättömien sihteerien ja muun toimistohenkilökunnan palkkaamiseen sekä ryhmien toiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

Pääluokka 22

TASAVALLAN PRESIDENTTI

01. Tasavallan presidentti

01. *Presidentin palkkio ja edustusrahat* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 297 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain (1032/1999) mukaisien menojen maksamiseen.

02. *Presidentin käyttövarat* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 52 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin käyttömenojen maksamiseen.

20. *Vierailuista ja kokousmatkoista aiheutuvat menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 850 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tasavallan presidentin ulkomaille suuntautuvista vierailuista ja kokousmatkoista aiheutuvien menojen maksamiseen

2) Suomeen suuntautuvista vierailuista tasavallan presidentin kanslian maksettaviksi tulevien menojen maksamiseen ja

3) näihin vierailuihin ja matkoihin liittyvän tilapäisen työvoiman palkkioiden ja työnantajamaksujen maksamiseen.

02. Tasavallan presidentin kanslia

01. *Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 339 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Kultarannan huvilatilan puutarha- ja viljelytoiminnasta aiheutuvien tarpeellisten ja välttämättömien menojen maksamiseen.

02. *Eläkkeellä olevien presidenttien menot* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin eläkeoikeudesta annetun lain (40/1994) 1 §:n 2 momentin mukaisten eläkkeellä olevien presidenttien käytettäväksi osoitetuista palveluista aiheutuvien menojen maksamiseen.

29. *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

75. *Perusparannukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Presidentinlinnan, Mäntyniemen virka-asunnon ja Kultarannan huvilatilan tarpeellisiin peruskorjauksiin sekä Kultarannan porttirakennuksen uudisrakentamiseen.

Pääluokka 23

VALTIONEUVESTON KANSLIA

01. (23.01, 02, osa ja 99, osa) Hallinto

01. (23.02.01) *Valtioneuvoston kanslian toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 27 281 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) ministereiden turvallisuus- ja virka-autokuljetuspalveluihin, valtioneuvoston yhteiseen varautumiseen sekä ministeriöiden keskitetyksi hoidettuihin turvallisuuspalveluihin
- 2) tulevaisuusselontekoihin
- 3) EU-tiedonhallintaan ja
- 4) ministeriöiden kansalliskielten säädöskäyttämiseen.

02. (23.01.01) *Ministereiden ja heidän erityisavustajiensa palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 997 000 euroa.

Henkilöstön määrä on enintään 52, josta 20 valtioneuvoston jäsentä ja 32 erityisavustajaa.

20. (23.99.20) *Pääministerin ja hänen avustajiensa matkat* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 867 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Eurooppa-neuvoston kokouksista sekä pääministerin matkoista aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös valtioneuvoston kansliassa toimivien muiden ministerien valtioneuvoston kanslian toimialasta johtuvien matkustusmenojen korvaamisen sekä ministerin vieraanvaraisuuteen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää pääministeriä välittömästi avustavien henkilöiden ja turvamiesten sekä muun ministerin yksinomaan valtioneuvoston kanslian toimialalla toimivan erityisavustajan matkustusmenojen korvaamiseen.

29. (23.02.29) *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

10. (23.02, osa) Omistajaohjaus

88. (23.02.88) *Osakehankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää niiden osakkeiden merkintähinnan maksamiseen, joita valtio merkitsee valtionyhtiöiden tai valtion osakkuusyritysten osakeannissa taikka uusia valtio-omisteisia yhtiöitä perustettaessa. Määrärahaa saa käyttää myös muiden omistus- ja yritysjärjestelyistä aiheutuvien menojen sekä valtion osakemyynteihin ja omistajaohjaukseen liittyvien, muiden kuin toimintamenomomentille kuuluvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää osakeyhtiölain (624/2006) 10 luvussa tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien, kuten vaihtovelkakirjalainojen, merkitsemiseen. Jos merkintä perustuu lainaan, osakkeiksi muutettavissa oleva laina saa olla vakuudeton.

20. (23.27) Poliittisen toiminnan avustaminen

50. (23.27.50) *Puoluetoiminnan tukeminen* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 36 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää puoluelain (10/1969) 9 §:n sekä puolueiden toiminnan tukemiseen myönnettävistä avustuksista annetun asetuksen (27/1973) 1 §:n mukaisesti avustuksiin eduskunnassa edustettuina oleville puolueille niiden säännöissä ja yleisohjelmissa määritellyn julkisen toiminnan tukemiseen. Määrarahasta

17 910 000 euroa on tarkoitettu käytettäväksi puolueiden poliittisen toiminnan tukemiseen, mistä 12 prosenttia on tarkoitettu puolueille naisten poliittiseen toimintaan sekä samoin 12 prosenttia puolueille niiden piirijärjestöjen toimintaan samojen perusteiden mukaisesti kuin edellä mainitut avustukset. Lisäksi määrärahas- ta saa käyttää 90 000 euroa avustuksen suoritta- miseen Ahvenanmaan maakuntahallitukselle poliittisen toiminnan tukemiseen Ahvenanmaan maakunnassa. Lisäksi määrärahas- ta 17 910 000 euroa on tarkoitettu käytettäväksi puolueille niiden tiedotustoiminnan ja viestinnän tukemiseen sekä 90 000 euroa avustuksena Ahvenanmaan maakuntahallitukselle tiedotustoiminnan tuke- miseen Ahvenanmaan maakunnassa.

30. (23.03) Oikeuskanslerinvirasto

01. (23.03.01) *Oikeuskanslerinviraston toiminta-* *tamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 026 000 euroa.

Määrärahasta saa myös käyttää enintään 35 000 euroa kertaluonteisena menona oikeus- kanslerinviraston 200-vuotisjuhlahistoriikin jul- kaisemiseen.

90. (23.99, osa) Muut menot

21. (23.99.21) *Kunniamerkit* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 471 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion virkamiehille ja muille lunastuksetta annettavien kunniamerk- kien kustannusten korvaamiseen.

25. (23.99.25) *Merkkivuoden 1809 valmistelu* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 750 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää merkkivuoden 1809 valmisteluun. Määrärahaa saa käyttää enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

58. (23.99.58) *Avustus Tammenlehvän perinne-* *liiton toiminnan tukemiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 75 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena Tam- menlehvän perinneliiton valtakunnallisen perin- telyön tukemiseen.

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. *Ulkoasiainhallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 202 058 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kunniakonsulien menojen maksamiseen
- 2) valtion virastoille maksettavien tutkimus- ja kehittämistoiminnasta aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) ulkoasiainhallinnon toimialaan liittyvien tutkimusapurahojen maksamiseen ja
- 4) Suomeen suuntautuvien ministerivierailujen menojen ja niihin liittyvän tilapäisen työvoiman palkkioiden ja työnantajamaksujen maksamiseen.

29. *Ulkoasiainministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 16 994 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kehitys yhteistyöhön ja lähialueyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonnalisäveromenojen maksamiseen.

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös valtiolle vuokrattujen tilojen peruskorjausluonteisten korjaus- ja muutostöiden maksamiseen.

10. (24.99, osa) Kriisinhallinta

20. (24.99.21) *Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 58 919 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa (211/2006) tarkoitetun kriisinhallintahenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja kriisinhallintahenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen sekä sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutusta vastaavien etuuksien maksamiseen ja niistä aiheutuvien hallintokulujen maksamiseen
- 2) kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin
- 3) kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavaan tukeen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen ja
- 4) sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden taloudelliseen tukemiseen, joihin

Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muutoin osallistu.

Käyttösuunnitelma	euroa
01. EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	225 000
03. Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	212 000
04. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	23 896 000
05. Yhteiset menot	4 100 000
06. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (ALTHEA/EUFOR-operaatio)	4 219 000
07. YKSOS:n menot (UNMIS-operaatio), Sudan	213 000
08. SRJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	11 436 000
09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin	13 339 000
13. EU:n Tshadin ja Keski-Afrikan kriisinhallintaoperaation menot	1 279 000
Yhteensä	58 919 000

21. (24.99.22) *Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 18 257 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvasta suomalaisesta siviilihenkilöstöstä aiheutuvien erityismenojen ja Suomen siviilikriisinhallintatoiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen

2) vaalitarkkailijoiden aiheuttamien menojen maksamiseen

3) siviilikriisinhallinnan tehtävissä toimivalle henkilöstölle otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen ja

4) siviilikriisinhallinnan projekteihin ja koulutukseen.

Määrärahaa saa käyttää 4 000 000 euroa uusiin siviilikriisinhallintaprojekteihin tai käynnissä olevien siviilikriisinhallintaprojektien mahdollisiin lisämenoihin.

20. (24.50) Lähialueyhteistyö

66. (24.50.66) *Lähialueyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 19 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ensisijaisesti Venäjän Federaatiossa toteuttaviin lähialueyhteistyöhankkeisiin

2) Ukrainassa ja Valko-Venäjällä toteutettaviin hankkeisiin, joita ei voida pitää kehitysyhteistyöhankkeina

3) vuonna 2004 tai aikaisemmin myönnettujen valtuuksien nojalla tapahtuviin maksatuksiin Baltian maissa toteutettavissa hankkeissa

4) kansainvälisten kehitysrahoituslaitosten yhteydessä toimivien rahastojen tukemiseen

5) kansainvälisissä järjestöissä, rahoituslaitoksissa tai näitä vastaavissa organisaatioissa toimivien asiantuntijoiden rahoittamiseen

6) aluetason toimijoiden hankkeisiin, joilla täydennetään ENPI CBC -ohjelmia

7) lähialueyhteistyöhön liittyvien valtion kulumenon maksamiseen ja

8) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilömäärän palkkaamiseen määräaikaisten työsopimussuhteeseen lähialueyhteistyön koordinointiin, hankevalmisteluun, yhteisrahoitukseen, arviointiin ja hallintoon sekä sen kehittämiseen liittyviin asiantuntijatehtäviin.

Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Valtuus

Vuoden 2009 aikana saa tehdä lähialueyhteistyötä koskevia sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2009 jälkeisille

vuosille yhteensä enintään 3 000 000 euron arvosta.

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

50. *Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle*

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Valtuus

Valtioneuvosto voi Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentin ja 3 a ja b §:n nojalla antaa määräämillään ehdoilla yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio korvaa yhtiölle sen luotonanto- ja takaustoiminnassa mahdollisesti syntyneitä tappioita sekä osake- ja osuussijoitusten menetyksiä ja arvonalennuksia ja valtio maksaa yhtiön ottamasta muusta kuin euromääräisestä lainasta mahdollisesti aiheutuvan kurssitappion. Sitoumuksia saa antaa siten, että niiden piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten ja takausten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään 168 187 926 euroa ja nostettujen muiden kuin euromääräisten lainojen yhteinen pääoma enintään 100 000 000 euroa.

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 730 987 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) käyttösuunnitelmassa yksilöidyistä käyttötarkoituksista aiheutuvien menojen maksamiseen

2) aikaisemmin myönnettyjen valtuuksien nojalla tapahtuviin maksatuksiin

3) kehitysyhteistyöhallinnon menojen maksamiseen, kun ne aiheutuvat henkilökunnan koulutuksesta, kohdemaihin, kohdemaissa ja niitä käsitteleviin kansainvälisiin hallitustenvälisiin järjestöihin ja rahoituslaitoksiin sekä Euroopan yhteisöön tehtävistä kehitysyhteistyöhallinnon virkamatkoista, toimistoautomaatiikan hankinnasta sekä kehitysyhteistyöhankkeisiin liittyvien asiantuntijapalkkioiden maksamisesta ja

4) humanitaariseen apuun tarkoitettuja määrärahoja voidaan käyttää muiden kuin kehitysmaiden avustamiseen vain poikkeuksellisen laajan humanitaarisen kriisin niin edellyttäessä kyseisen maan apupyyntöön pohjautuen ja vain mikäli valtioneuvosto niin päättää.

Momentin määrärahoista veloitetaan valtion virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitetuista kehitysyhteistyötehtävistä virastolle tai laitokselle aiheutuvat kustannukset.

Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	200 000 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	260 000 000
3. Euroopan kehitysrachasto	54 000 000
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	41 350 000
5. Humanitaarinen apu	67 000 000
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	8 937 000
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 000 000
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	83 700 000
9. Korkotuki	14 000 000
Yhteensä	730 987 000

Valtuus

Vuoden 2009 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2009 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 581 348 000 euron ja hyväksyä enintään 100 000 000 euron arvosta Finnveran takaamia korkotukiluottoja, joille

voidaan myöntää enintään 28 000 000 euroa korkotukea.

**Myöntö- ja sopimus-
valtuuksien jakautuminen** euroa

1.	Monenkeskinen kehitys- yhteistyö	83 050 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	351 403 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	-
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	9 800 000
5.	Humanitaarinen apu	-
6.	Kehitysyhteistyön suunnit- telu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	-
7.	Kehitysyhteistyön eva- luointi ja sisäinen tarkastus	-
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelu- keskukselle (KePa) ja ke- hitysyhteistyötiedotukselle	109 095 000
9.	Korkotuki	28 000 000
Yhteensä		581 348 000

88. *Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) uusien osakkeiden

merkisemisestä valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen.

**90. (24.99, osa) Ulkoasiainministeriön hallin-
nonalan muut menot**

01. (24.99.01) *Euroopan parlamentin jäsenten palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 154 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan parlamen-
tin Suomen edustajien palkkausmenojen maksa-
miseen.

23. (24.99.23) *Etyj-puheenjohtajuus* (siirtomää-
räraha 2 v)

Momentille myönnetään 373 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen vuoden 2008
Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön,
Etyj, puheenjohtajuudesta ja vuoden 2009 troik-
kajäsenyydestä aiheutuvien menojen, ml. määrä-
aikaisen henkilöstön palkkausten, maksamiseen.

50. (24.99.50) *Eräät valtionavut* (kiinteä mää-
räraha)

Momentille myönnetään 1 980 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten
maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille
yhteisöille.

Kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen
varatusta määrärahasta osoitetaan Eurooppalai-
nen Suomi ry:lle 249 000 euroa ja Vaihtoehto
EU:lle Tiedotuskeskus ry:lle 51 000 euroa sekä

Euroopan parlamentin Suomen edustajien vaa-
leihin liittyvään tiedotukseen 100 000 euroa.

Käyttösuunnitelma	euroa
Kansalaisjärjestöjen Eurooppa- tiedotus	615 000
Suomen YK-liitto ry	315 000
Suomen toimikunta Euroopan turval- lisuuden edistämiseksi	110 000
Saamelaisneuvosto	50 000
Etyj:n toimintaa tukevat järjestöt sekä ihmisoikeusjärjestöt	45 000
SPR:n kansainvälisen humanitaari- sen oikeuden ja Geneven sopimusten tunnetuksi tekeminen Suomessa	60 000
KATU ry	70 000
Suomen Atlantti-Seura	130 000
Muut kansainvälistä toimintaa harjoittavat yhteisöt	50 000
Crisis Management Initiative ry	535 000
Yhteensä	1 980 000

51. (24.99.51) *Hädänalaisten avustaminen*
(arviomääräraha)

Momentille myönnetään 39 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) konsulipalvelulain mukaan hädänalaisessa
asemassa olevien henkilöiden kotiuttamisesta ja
avustamisesta aiheutuvien menojen maksami-
seen

2) edellisistä aiheutuviin tileistä poistoihin ja
3) avustuksien maksamiseen ulkomailla.

66. (24.99.66) *Eräät jäsenmaksut ja rahoitus-
osuudet* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 104 531 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainministe-
riön toimialaan liittyvien järjestöjen jäsenmak-
sujen ja vapaaehtoisten rahoitusavustusten mak-
samiseen.

67. (24.99.67) *Kansainvälisen ilmastopimuk-
sen alaisen yhteistyön menot* (siirtomääräraha
3 v)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansainvälisen ilmastopimuksen alai-
seen yhteistyöhön kehitysmaiden kanssa ja

2) Suomen Kioton joustomekanismeja koske-
van koeohjelman ja sen hankkeiden kustannuk-
siin.

Valtuus

Vuoden 2009 aikana saa tehdä yhteistyötä
koskevia sopimuksia ja antaa sitoumuksia, jois-
ta aiheutuu menoja vuoden 2009 jälkeisille vuo-
sille yhteensä enintään 500 000 euron arvosta.

95. (24.99.95) *Kurssivaihtelut* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa
17 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ulkoasiainministeriön vahvistamien tili-
kurssien ja pankkien virallisten päivänkurssien
välisten laskennallisten kurssierojen kattami-
seen ja

2) muiden valuuttamääräisten ulkomaisten
maksujen laskennallisten kurssierojen kattami-
seen.

Pääluokka 25
OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. *Oikeusministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 26 194 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisten yhteisöjen jäsenmaksujen ja maksuosuuksien maksamiseen.

02. *Oikeushallinnon palvelukeskuksen ja tietotekniikkakeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 000 euroa.

Oikeushallinnon palvelukeskuksen ja oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot on netto-budjetoitu.

03. *Eräiden virastojen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 476 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Oikeusrekisterikeskuksen, Onnettomuustutkintakeskuksen, tietosuojavaltuutetun toimiston ja tietosuojalautakunnan toimintamenojen maksamiseen.

04. *Tutkimus ja kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 842 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen ja Kriminaalipolitiikan instituutin toimintamenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös Kriminaalipolitiikan instituutin jakamien apurahojen maksamiseen.

20. *Erityismenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) onnettomuuksien tutkinnasta annetun lain (373/1985) mukaan onnettomuustutkintaa varten asetetuista tutkintalautakunnista sekä valtioneuvoston päättämässä laajuudessa kansainvälisenä yhteistyönä toimitettavasta tutkinnasta aiheutuvien palkkioiden ja muiden kulutusmenojen maksamiseen

2) konkurssiasiamiehen vähävaraisessa konkurssipesässä ottamaan kuluvastuuseen liittyen ulkomaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa antamasta sitoumuksesta mahdollisesti johtuvan korvausvastuun toteuttamiseen

3) viranomaistoiminnasta lakien ja asetusten nojalla aiheutuvien oikeudenkäyntikulujen maksamiseen

4) valtion maksettavaksi vahingonkorvauslain (412/1974) nojalla määrättyjen korvausten maksamiseen ja

5) enintään 200 000 euroa Tuusulan kunnan Jokelan koulukeskuksessa ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun ravitsemusalan toimipisteessä Kauhajoella tapahtuneiden ampumisvälikoh-
tausten tutkinnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

29. *Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 43 000 000 euroa.

50. *Avustukset* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 2 170 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksiin saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen

2) avustuksiin rikollisuutta ehkäisevää työtä tekeville ja rikosten uhreista huolehtiville yhteisöille

3) avustuksiin Julkisen Sanan Neuvostolle ja säädösaineistoa julkaiseville yhteisöille, avustuksiin maakuntien liitoille, jotka alueellaan huolehtivat lainopillisen asiantuntija-avun hankkimisesta kalatalousyhteisöille eräisiin laajoihin vesiasioihin liittyvissä kysymyksissä ja maakuntien liitoille avustuksiin alueensa vesi- ja maanomistusoikeuksien selvittämiseen

4) avustuksiin oikeusjärjestyksen kehittämistä ja tunnetuksi tekemistä tukevaan toimintaan ja

5) avustuksiin ympäristövahingoista johtuvien oikeudenkäyntien korvaamiseen sekä ympäristönsuojelua koskevissa hallintoasioissa aiheutuneisiin tarpeellisiin edunvalvontakustannuksiin edellyttäen, että asialla voidaan katsoa olevan tärkeää merkitystä yleisen ympäristönsuojelun edun kannalta tai huomattavaa vaikutusta lukuisten henkilöiden oloihin, eikä asianosaiselle tai kantajalle aiheutuvia kuluja voida pitää kohtuullisina ottaen huomioon hänen maksukyksensä.

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

Avustukset saamelaiden kulttuuri- itsehallinnon ylläpitämiseen (enintään)	1 650
Avustukset rikollisuutta ehkäisevää työtä tekeville ja rikosten uhreista huolehtiville yhteisöille (enintään)	290
Muut avustukset (enintään)	230
Yhteensä	2 170

51. *Eräät valtion maksamat korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 150 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) rikosvahinkolain (1204/2005) nojalla maksettaviin rikosvahinkokorvauksiin ja

2) syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annetun lain (422/1974) nojalla maksettaviin korvauksiin sekä niihin liittyvien vähäisten asiamiespalkkioiden maksamiseen.

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

01. *Korkeimman oikeuden toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 8 033 000 euroa.

02. *Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 9 617 000 euroa.

03. *Muiden tuomioistuinten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 235 307 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon kiinteistötietojärjestelmän tulojen jakamisesta annetun asetuksen (1230/2007) mukaiset oikeusministeriön osuudet sekä EU:lta saatavat tulot.

04. *Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 25 456 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon tulot oikeusapumaksuista, oikeusavun saajan maksamat korvaukset samoin kuin hävinneen vastapuolen korvaukset oikeudenkäyntikuluista.

05. *Yleisen edunvalvonnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 15 667 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää holhustoimen edunvalvontapalvelujen järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettujen edunvalvontapalvelujen järjestämisestä valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon päämiehiltä perittävät palkkiot ja korvaukset.

50. *Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 36 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) oikeusapulaissa (257/2002)
- 2) yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) ja
- 3) oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetussa laissa (689/1997) säädettyjen korvausten maksamiseen ja
- 4) enintään 700 000 euroa konkurssilain (120/2004) mukaisten julkisselvittäjien ja pesähoitajien palkkioihin.

Käyttösuunnitelma	euroa
Oikeusapu ja puolustus	29 800 000
Asianomistajan avustaminen	200 000
Yksityishenkilön velkajärjestely	1 800 000
Syyteestä vapautetun oikeudenkäyntikulujen korvaus	3 500 000
Konkurssilain mukaisten julkisselvittäjien ja pesähoitajien palkkiot (enintään)	700 000
Yhteensä	36 000 000

20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta

01. *Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 92 578 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Konkurssiasiamiehen toimiston, ulosottovirastojen ja Ahvenanmaan maakunnan maakunnanvoudinviraston toimintamenojen maksamiseen sekä perustettavan ulosoton hallintoviraston käynnistämisen valmisteluun.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon Konkurssiasiamiehen toimiston erityis-tilintarkastuksista takaisin perittävät korvaukset.

30. Syyttäjät

01. *Syyttäjälaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 39 703 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtakunnansyyttäjänviraston, syyttäjänvirastojen ja Ahvenanmaan maakunnansyyttäjänviraston toimintamenojen maksamiseen.

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. *Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 213 440 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää Vankeinhoitolaitoksen toiminnallisista tarpeista aiheutuvien henkilökunnan asuntojen vuokraosuuksien alentamiseen enintään 2 000 000 euroa.

74. *Avolaitostyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 025 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös maanrakennustöihin. Määrärahasta saa käyttää enintään 1 000 000 euroa työsiirtolatöihin kunnan, seurakunnan tai yleishyödyllisen yhteisön omistuksessa oleviin työkohteisiin, jotka ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaita tai joihin voidaan liittää kuntouttavaa toimintaa, jonka kustannuksiin asianomainen yhteisö osallistuu.

50. Vaalimenot

20. *Vaalimenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 16 312 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) yleisten vaalien ja valtiollisten kansanäänestysten toimittamisesta ja niihin liittyvästä tiedottamisesta ja tietopalvelusta, vaalitietojärjestelmän ja vaalivalmiuden ylläpidosta sekä vaalijärjestelmän ja vaalitietojärjestelmän kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) saamelaiskäräjävaaleista aiheutuvien menojen maksamiseen ja
- 3) siirtomenojen maksamiseen.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. *Sisäasiainministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 24 128 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) siviilikriisinhallinnan koulutustoimintaan
- 2) EU:n hyväksymien ja rahoittamien hankkeiden maksamiseen
- 3) toimitilojen vuokramenoihin työ- ja elinkeinoministeriöön sekä valtiovarainministeriöön 1.1.2008 siirtyneiden henkilöiden osuutena sekä
- 4) EU:n Progress-ohjelman kansallisen syrjinnän vastaisen hankkeen sekä maahanmuuton ja kotouttamisen kehittämisestä aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen.

02. *Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 100 000 euroa.

03. *Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 25 234 000 euroa.

20. *Tietohallinnon yhteiset menot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 561 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon runkoverkon ja yhteiskäytössä olevien tietojärjestelmien ylläpito- ja kehittämismenoihin.

22. *EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 9 515 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan unionin mukaisiin yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevan puiteohjelman 2007—2013 alaisten erityisohjelmien mukaisesti toteutettaviin hankkeisiin (Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös 435/2007/EY, 573/2007/EY, 574/2007/EY, 575/2007/EY) ja
- 2) teknisen avun ja edellä mainittujen ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan ja näihin tehtäviin kohdennettavan sisäasiainministeriön hallinnonalan eri virastojen, enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan, henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kulusmenojen maksamiseen.

29. *Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvonsäilytysmenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 53 100 000 euroa.

65. *Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksusuudet ulkomaille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 813 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon kansainvälisten järjestöjen (Interpol, Europol, FATF, Schengen C-SIS, SISNET, FIUNET, IGC, IOM, ICMPD ja COSPAS-SARSAT) jäsenmaksujen, maksusuuksien ja vastaavien velvoitteiden suorittamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

10. Poliisitoimi

01. *Poliisitoimen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 661 942 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien ja rahoittamien poliisitoimeen liittyvien hankkeiden maksamiseen.

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) poliisin vastuulla olevien maasta poistettavien henkilöiden maasta poistamiskuljetuksista ja turvapaikanhakijoiden tulkkaus- ja käännöspalveluista sekä Suomeen luovutettavien rikoksentehtävien noutokuljetuksista aiheutuviin menoihin ja

2) turvapaikanhakijoiden identiteetin varmistamisesta aiheutuviin kuluihin.

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 219 511 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) meripelastuslain (1145/2001) 21 §:n 3 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen sekä rajavartiolaitoksen ilma-alusten meripelastustehtävistä johtuvien lennonvarmistuspalvelujen ja meripelastustoimeen liittyvän lentopelastuksen hälytys- ja johtamistoiminnasta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen Ilmailulaitokselle

2) koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenojen maksamiseen silloin, kun hankkeen hankintameno tai kustannusarvio on alle 1 000 000 euroa

3) Rajavartiolaitoksen omistajahallinnassa olevien merivartiomasemien ja partiomajojen rakennusten sekä rakenteiden, ilma-alustukikohtien rakennusten ja rakenteiden sekä muiden rakennettujen kiinteistöjen ulkopuolella sijaitsevien rajavalvontaan käytettävien rakennusten ja rakenteiden perusparannuksesta ja uudisrakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

4) rajavartiolaiton (578/2005) 81 §:n nojalla työsuhdeasuntojen vuokratuotukseen sekä

5) EU:n hyväksymiin ja rahoitamiin hankkeisiin.

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 710 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Rajavartiolaitoksen käytössä olevien AB 206 -helikopterien korvaamiseen uusilla yksimootorisilla rajaturvallisuustehtäviin käytettävillä helikoptereilla

2) Rajavartiolaitoksen 1980-luvulla hankittujen partioveneiden uusimiseen ja

3) indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin hankintasopimusten mukaisiin menoihin.

Tilausvaltuuksista aiheutuvien indeksien ja valuuttakurssien noususta aiheutuvat lisätarpeet sekä indeksien ja valuuttakurssien alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksu- ja rasteisina.

30. Pelastustoimi ja hätäkeskukset

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 15 970 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) EU:n hyväksymiin ja rahoitamiin hankkeisiin

2) Kansanterveyslaitoksen koti- ja vapaa-ajantapaturmien ehkäisyn yksikölle myönnettävään rahoitukseen 21.12.2004 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti sekä

3) Turvatekniikan keskuksen pelastustoimen laitelain (10/2007) mukaisten valvontaviranomaistehtävien sekä vuosittain laadittavan tulosopimuksen mukaisien pelastustoimen kehitys-, selvitys- ja valmistelutehtävien toimintamenoihin.

02. *Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 54 177 000 euroa.

20. *Eryitysmenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) pelastuslain (468/2003) 74 §:ssä tarkoitetulla tavalla toimintakustannuksiin, jotka aiheutuvat ilma-alusten käytöstä etsintä- ja pelastustehtäviin sekä poliisiviranomaisen johtamiin etsintä- tai muihin vastaaviin virka-aputehtäviin ja niistä aiheutuvan valmiuden ylläpitämiseen sekä ilma-alusten käyttöön liittyvän hälytys- ja johtamisjärjestelmän välittömien kustannusten korvaamisesta Finavialle

2) kansainvälisen hätäavun antamisesta ja vastaanottamisesta ja siihen varautumisesta aiheutuviin kustannuksiin ml. EU:n ja kansainvälisten järjestöjen pelastuspalvelu- ja siviilikriisinhallintajärjestelmien puitteissa annettava apu sekä YK:n alaisena toimivien katastrofien arviointi-, koordinointi- ja tukiryhmien (UNDAC, UNDAC-support, IHP), Naton Euro-Atlanttisen kumppanuusneuvoston (EAPC) asiantuntijoiden ja Suomen kansainvälisen pelastuspalvelukomennuskunnan (FRF) kahden- tai monenvälisistä komennuksista johtuviin palkkaus-, varautumis- ja toimintakustannuksiin sekä sisäasiainministeriön määräämistä kuntien pelastustehtävistä lähialueilla aiheutuviin toimintakustannuksiin. Varautumisella tarkoitetaan myös osallistumista valmiuden ylläpitämiseen kansainvälisen yhteistyöjärjestön hälytys- ja koordinaatiokeskuksessa (EADRCC tai vastaava)

3) pelastuslain 27 §:n mukaisiin metsäpalojen täyhystystoiminnasta aiheutuneisiin kustannuksiin

4) pelastuslain 87 §:n 2 momentin mukaisten erityisten palon- tai onnettomuuden syiden tutkimusten aiheuttamien menojen suorittamiseen

5) pelastuslain 77 §:n 1 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen sekä

6) pelastuslain 74 §:ssä tarkoitetulla tavalla valmiuden ylläpitämiseen.

31. *Pelastustoimen valtionavustukset* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 510 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtionavustusten maksamiseen alueen pelastustoimen valtionavustuksesta annetun lain (1122/2003) nojalla pelastustoimen hoidon kannalta tarpeellisen kaluston tai järjestelmän hankinnasta aiheutuviin huomattaviin kustannuksiin sekä kehittämishankkeisiin pelastustoimen alueille ja

2) pelastuslain (468/2003) 77 §:n 2 momentin mukaisten avustusten maksamiseen väestönsuojelumenoihin kunnille ja pelastustoimen alueille.

43. *Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää viranomaisradioverkon hintatuen ja alijäämätuen maksamiseen Suomen Erillisverkot Oy:lle.

40. Maahanmuutto

01. *Maahanmuuttoviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 13 668 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n rahoittamiin hankkeisiin.

02. *Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 670 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta (493/1999) annettuun lakiin perustuen:

1) valtion vastaanottokeskusten toimintamenojen maksamiseen

2) vastaanottokeskusten järjestämissä toimenpiteissä olevien tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutuksen maksamiseen ja Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen

3) vastaanoton toteuttamiseksi erityistilanteissa tarpeellisten palvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

4) turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten oikeusapupalvelujen hankkimiseen

5) ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän toiminnan rahoittamiseen sekä ihmiskaupan uhrien tunnistamiseen tähtäävään ns. etsivään työhön ja neuvontatyöhön

6) pakolaisten maahantulomatkojen järjestämisestä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista ja koulutuksesta sekä vastaanottoa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen

7) kotouttamisen ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton neuvottelukunnan kustannuksiin

8) rasismien ja etnisen syrjinnän ehkäisemiseen, seurantaan ja syrjinnän vastaiseen koulutukseen ja

9) kotoutumista edistävien hankkeiden toteuttamiseen sekä kotoutumista edistävään tiedottamiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään 103 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

20. *Paluumuuttajien muuttovalmennus* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ulkomaalaislain (301/2004) 48 §:n perusteella järjestettävään paluumuuttovalmennukseen

2) suomen tai ruotsin kielen taidon testaamiseksi laaditun kielitutkinnon järjestämiseen ja muihin menoihin sekä

3) enintään 30 000 euroa asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan suoriteperusteisena.

30. *Valtion korvaus kunnille eräiden Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 9 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston määrämin perusteiden (512/1999) entisen Neuvosto-

liiton alueelta Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen kustannusten sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannusten korvaamiseen kunnille.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätöserusteisesti.

63. *Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 61 352 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston määrämin perusteiden (512/1999):

1) pakolaisten kotoutumista tukevan toiminnan järjestämisestä ja sosiaali- ja terveydenhuollosta kunnille aiheutuvien kustannusten laskennallisiin korvauksiin

2) toimeentulotuen, tulkkipalvelujen ja erityiskustannusten korvaamiseen sekä paluumuutosta aiheutuviin menoihin

3) kunnille, kuntayhtymille ja yhteisöille niiden ylläpitämien turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskusten, ryhmä- ja perheryhmäkotien, tulkkikeskusten sekä muihin tarvittaviin menoihin

4) turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten oikeusapupalvelujen hankkimiseen

5) vastaanottokeskusten järjestämissä toimenpiteissä olevien tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutuksen maksamiseen sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen

6) toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen ulkomaalaisille, jotka on otettu säilöön ulkomaalaislain (301/2004) 121—123 §:n perusteella sekä

7) kuntaan sijoitettujen tai kunnassa asuvien ihmiskaupan uhrien kunnille sosiaali- ja terveys- sekä muiden palveluiden järjestämisestä aiheutuviin kustannuksista maksettaviin korvauksiin.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin. Määräraha budjetoidaan maksatuspäätöserusteisesti.

Vuoden 2009 pakolaiskiintiö on 750 henkilöä.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

01. *Puolustusministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 15 076 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) räjähtävän materiaalin turvallisuuteen keskittyvän järjestön (Munitions Safety Information Analysis Center) ja Euroopan puolustusviraston maksuosuuksien maksamiseen ja

2) ETY-järjestön luottamusta ja turvallisuutta lisäävien toimien täytäntöönpanosta sekä näistä johtuvista hallinnollisista toimista aiheutuvien menojen maksamiseen.

02. *Puolustushallinnon palvelukeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 100 000 euroa.

23. *Julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 197 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 51 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

29. *Puolustusministeriön hallinnonalan arvonalisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 279 135 000 euroa.

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. *Puolustusvoimien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 532 492 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) ulkomaalaisille oppilaille annettavasta sotilaskoulutuksesta ja puolustusvoimien joukkojen kansainvälisestä harjoitustoiminnasta ja sen valmisteluista sekä muusta puolustusvoimien kansainvälisestä yhteistoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen

2) enintään 4 400 000 euroa palvelussuhdeasuntojen vuokraosuuksien maksamiseen puolustusvoimien toiminnallisiin tarpeisiin perustuen tai puolustusministeriön määräämäksi siirtymäjaksiksi rakennemuutoksen henkilöstöjärjestelyihin liittyvistä syistä

3) enintään 336 000 euroa sotainvalideille ja sotaveteraaneille, maanpuolustustyölle sekä merkittävälle urheilutapahtumille suoritettavan liiketaloudellisiin perusteisiin hinnoitellun maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen

4) puolustusvoimien toimintaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja monikansallisten yhteishankintajärjestelyjen kuulusuuksiin ja

5) Vapaudenristin Ritarikunnan menoihin.

Valtuudet

Vuonna 2009 saa tehdä puolustusvoimien toiminnan edellyttämiä materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 44 659 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 53 010 000 euroa, vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 57 010 000 euroa ja vuoden 2013 loppuun mennessä

enintään 61 010 000 euroa (toimintamenojen tilausvaltuus).

Vuonna 2009 saa tehdä Ilmatorjuntajärjestelmien 05 ja 05M:n huolto- ja ylläpitosopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 2 000 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 4 000 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 7 000 000 euroa, vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 10 000 000 euroa ja vuoden 2013 loppuun mennessä enintään 13 000 000 euroa.

Vuonna 2009 saa tehdä Huoltorykmenttien kenttähuoltojoukkojen varustaminen (HR)-hankkeen sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 2 300 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 3 900 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 6 700 000 euroa ja vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 8 800 000 euroa.

Vuonna 2009 saa tehdä Puolustusvoimien ilmakuljetuskyky 2 (PVIK2 2009—2010)-hankkeen sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 7 000 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 14 500 000 euroa ja vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 22 500 000 euroa.

Vuonna 2009 saa tehdä helikopteripataljoonan suorituskyvyn ylläpitämiseen ja parantamiseen liittyen (Helikopteripataljoonan suorituskyvyn ylläpito ja kehittäminen (HESKY)-tilausvaltuus) sopimuksia siten, että niistä aiheutuu talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2009—2015 enintään 7 740 000 euroa. Valtuuden käytöstä saa aiheutua mainitulla valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 2 000 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 5 880 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 6 820 000 euroa ja vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 7 740 000 euroa.

Vuonna 2009 saa tehdä Ilmavoimien valmiustukikohtien ja viestihuoltojoukkojen varustamiseen liittyen (Ilmavoimien valmiustukikohtien

ja viestihuoltojoukkojen varustaminen (IVVV 1-tilausvaltuus) sopimuksia siten, että niistä aiheutuu talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2009—2012 enintään 19 257 000 euroa. Valtuuden käytöstä saa aiheutua mainitulla valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 6 090 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 15 267 000 euroa ja vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 19 257 000 euroa.

Vuoden 2008 toisessa lisätalousarviossa maa-voimien materiaalin kunnossapitopalveluiden hankintaan myönnetyn tilausvaltuuden menojen maksatusaikaa pidennetään vuoteen 2017 saakka siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 63 601 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 126 669 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 188 776 000 euroa, vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 251 548 000 euroa, vuoden 2013 loppuun mennessä enintään 313 176 000 euroa, vuoden 2014 loppuun mennessä enintään 371 268 000 euroa, vuoden 2015 loppuun mennessä enintään 426 346 000 euroa, vuoden 2016 loppuun mennessä enintään 480 340 000 euroa ja vuoden 2017 loppuun mennessä enintään 484 833 000 euroa.

Sen johdosta, että vuoden 2007 talousarviossa hyväksytyt Käyttöajoneuvojen hankinnat -tilausvaltuuden perusteella ei ole ollut mahdollista tehdä sopimuksia, saa vuonna 2009 tehdä sopimuksia Käyttöajoneuvojen hankinnat -tilausvaltuuden sitomatta olevaa määrää vastaavasti edellyttäen, että näistä sopimuksista aiheutuvat vuotuiset maksut eivät ylitä kyseisen tilausvaltuuden rahoitussuunnitelmassa esitettyjä määrää.

Uuteen tilausvaltuuteen sisältyvien tavaroiden ja palvelujen hintojen tarkistuksista aiheutuvien lisämenojen maksamiseen käytetään puolustusvoimien toimintamenoihin vuosittain myönnettäviä määrärahoja.

Tilausvaltuuksien maksatusmäärärahat sekä niihin liittyvät indeksien ja valuuttakurssien noususta aiheutuvat lisätarpeet tai alenemisesta

syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteisina.

18. *Puolustusmateriaalihankinnat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 696 793 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) puolustusmateriaalin sekä puolustusvoimien muun kaluston ja välineistön hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

2) hankintaan välittömästi liittyvään tutkimus- ja kehittämistoimintaan ja

3) järjestelmien testaukseen ja käyttökoulutukseen.

Määrärahasta saa käyttää enintään 628 615 000 euroa aikaisemmin myönnettyistä tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen ja Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2009 (PVKEH 2009) -tilausvaltuuden menojen maksamiseen, enintään 7 511 000 euroa tilausvaltuuksiin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä enintään 60 667 000 euroa muihin puolustusmateriaalihankintoihin.

Valtuus

Vuoden 2009 aikana saa tehdä sopimuksia Helikopterien huolto- ja tukeutumisyjärjestelmien kehittäminen (HTH), Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2006 (PVKEH 2006), Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2007 (PVKEH 2007) ja Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2008 (PVKEH 2008) -tilausvaltuuksien sitomatta olevaa määrää vastaavasti muuttamatta tilausvaltuuksien menojen vuotuista jakaamaa.

Vuoden 2007 talousarviossa hyväksytyn Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hankevalmistelu 2007 (TTK-PROTO 2007) -tilausvaltuuden osalta saadaan purkaa tehtyjä sopimuksia ja sitoa uudelleen tilausvaltuuden varoja vuonna 2009 sitoumuksista maksamatta olevaa 24 750 000 euron määrärahaa vastaavasti.

Vuonna 2009 saa tehdä sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi puolustusvoimien materiaalliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia siten, että niistä aiheu-

tuu talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2009—2015 enintään 1 272 233 000 euroa (Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2009 -tilausvaltuus, PVKEH 2009). Valtuuden käytöstä saa aiheutua mainitulla valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 233 777 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 398 643 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 585 406 000 euroa, vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 837 733 000 euroa, vuoden 2013 loppuun mennessä enintään 1 055 133 000 euroa, vuoden 2014 loppuun mennessä enintään 1 228 533 000 euroa ja vuoden 2015 loppuun mennessä enintään 1 272 233 000 euroa.

Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2009 (PVKEH 2009) -tilausvaltuuden enimmäismäärän mukaiset suoritukset voidaan sitoa alaa kuvaavaan hintakehitykseen vuoden 2009 ensimmäisestä vuosineljänneksestä alkaen.

Aiemmin myönnetyn Helikopterien huolto- ja tukeutumisyjärjestelmien kehittäminen (HTH) -tilausvaltuuden perusteluja muutetaan siten, että tilausvaltuuden määrää pienennetään 15 000 000 eurolla yhteensä 164 961 081 euroon. Lisäksi HTH-tilausvaltuuden menojen ajoitusta muutetaan siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 150 385 081 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 156 189 081 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 160 961 081 euroa ja vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 164 961 081 euroa.

Aiemmin myönnetyn Raskas raketinheitinjärjestelmä (MLRS) -tilausvaltuuden perusteluja muutetaan siten, että tilausvaltuuden määrää pienennetään 105 000 eurolla yhteensä 57 495 000 euroon. Lisäksi MLRS-tilausvaltuuden menojen ajoitusta muutetaan siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 46 495 000 euroa ja vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 57 495 000 euroa.

Aiemmin myönnetyn Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2006 (PVKEH 2006) -ti-

lausvaltuuden menojen yhteensä 600 832 000 euroa, vuosittaista ajoittumista muutetaan siten, että PVKEH 2006 -tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua menoja valtiolle vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 474 165 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 528 532 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 585 632 000 euroa ja vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 600 832 000 euroa.

Aiemmin myönnetyn Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2007 (PVKEH 2007) -tilausvaltuuden määrää vähennetään 2 520 000 eurolla yhteensä 534 084 000 euroon. Lisäksi PVKEH 2007 -tilausvaltuuden menojen ajoitusta muutetaan siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua menoja valtiolle vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 339 635 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 462 084 000 euroa ja vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 534 084 000 euroa.

Aiemmin myönnetyn Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2008 (PVKEH 2008) -tilausvaltuuden määrää vähennetään 10 903 000 eurolla yhteensä 98 547 000 euroon ja menojen maksatusaikaa pidennetään vuoteen 2013 saakka. Samalla PVKEH 2008 -tilausvaltuuden menojen vuosittaista ajoittumista muutetaan siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua menoja valtiolle vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 58 090 000 euroa, vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 76 560 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 89 547 000 euroa, vuoden 2012 loppuun mennessä enintään 97 547 000 euroa ja vuoden 2013 loppuun mennessä enintään 98 547 000 euroa.

Tilausvaltuuksien maksatusmäärärahat ja niihin liittyvät indeksien ja valuuttakurssien noususta aiheutuvat lisätarpeet tai alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteisina.

19. *Hawk Mk 66 -koneiden hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Valtuus

Vuonna 2009 saa Hawk Mk 66 -koneiden hankintaan vuonna 2007 myönnettyyn tilausvaltuuteen liittyen tehdä sopimuksia tilausvaltuuden sitomatta olevaa määrää vastaavasti muuttamatta aiemmin päätetyt menojen vuotuisia jakaumia.

50. *Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 2 241 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen

2) Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle (MPK) myönnettävään valtionavustukseen sille laissa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007) säädettyjen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta aiheutuviin toimintamenoihin ja

3) kaatuneiden muiston vaalimistyöstä aiheutuviin menoihin.

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. *Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 54 674 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) EU:n taisteluosastojen koulutusajan palkkaus-, muutto- ja asumismenoihin sekä siirtokorvauksiin

2) sotilastarkkailijoiden palkkojen ja kansallisen päivärahan maksamiseen

3) valmiusjoukon palkkaus-, koulutus-, ylläpito-, varustamis-, hallinto- ja muiden kulutusmenojen sekä kansainvälisten kriisinhallintakurssien menojen maksamiseen

4) suomalaisten kriisinhallintajoukkojen henkilöstön matkakustannusten, terveydenhoito-, kuljetus-, varustamis-, huolto-, edustus- ja hallintomenojen maksamiseen

5) Suomen kansainväliseen kriisinhallintaan nimeämien joukkojen kehittämisohjelmasta aiheutuviin menoihin

6) kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin sekä kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavaan tukeen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen

7) sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden materiaaliseen tukemiseen, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muuten osallistu

8) SALIS-sopimuksen mukaisen ilmakuljetusjärjestelyn Suomen maksuosuuden hallinnollisten kulujen maksamiseen ja

9) Strategic Airlift Capability (SAC) -sopimuksen hallinto- ja käyttökustannuksista aiheutuviin menoihin.

Käyttösuunnitelma	euroa
01. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	14 426 000
02. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA-operaatio)	2 670 000
03. Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 890 000
04. SRJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	8 100 000
05. YKSOS:n menot (UNMIS-operaatio), Sudan	35 000
06. Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	35 000
07. Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	3 698 000
08. Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	10 000 000
09. EU:n taisteluosastojen koulutustajan palkkaus-, muutto- ja asumismenot sekä siirtokorvaukset	180 000
12. EU:n Tshadin ja Keski-Afrikan tasavallan kriisinhallintaoperaation menot	4 828 000
20. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintameneihin	7 812 000
Yhteensä	54 674 000

95. *Kurssivaihtelut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa
10 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää suomalaisista kriisinhallintajoukoista aiheutuvien puolustusministeriön hallinnonalan menojen laskutuksessa syntyviin kurssieroihin.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. *Valtiovarainministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 33 586 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös vastikkeetomien menojen maksamiseen kansainvälisille yhteisöille.

Määrärahasta saa käyttää kunta- ja palvelurakennemuutostuksen kehittämis- ja hankemenoihin (PARAS-hanke) enintään 520 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon

1) siirtyvän omaisuuden väliaikaisesta hallinnasta valtiovarainministeriölle saatavat tulot ja

2) Julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan (JHTT-lautakunnan) tulot.

02. *Valtion IT-strategian toteuttaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 15 450 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion IT-strategiaan perustuvien yhteisten tietojärjestelmämuutostusten ja yhteisten IT-palvelujen toteuttamiseen.

Valtuus

1) Valtiovarainministeriö saa tehdä valtion IT-strategiaan perustuvista sähköisen asioinnin palvelualustan, yhteisen tietoliikennetarkkaisuun, sähköpostipalvelujen sekä työasema- ja käyttöpalvelujen kehittämishankkeista sopimuksia tai muita sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu menoja vuonna 2009 ja myöhemmin vuosina yhteensä enintään 14 630 000 euroa.

2) Vuoden 2008 toisessa lisätalousarviossa myönnettyä 35 000 000 euron valtuutta valtion talous- ja henkilöstöhallintojärjestelmän toteuttamiseen saa käyttää vuonna 2009 siltä osin kuin se on jäänyt käyttämättä vuonna 2008.

3) Vuoden 2008 toisessa lisätalousarviossa myönnettyä 3 100 000 euron valtuutta talousarvion ja valtiontalouden kehyspäästösten valmistelua tukevan tietojärjestelmän kehittämiseen, hankintaan ja ylläpitoon saa käyttää vuonna 2009 siltä osin kuin se on jäänyt käyttämättä vuonna 2008.

08. *(28.01.11, osa) Väestörekisterikeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 031 000 euroa.

09. *(28.01.11, osa) Maistraattien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 34 937 000 euroa.

10. *Lääninhallitusten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 55 289 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien ja rahoittamien hankkeiden maksamiseen.

12. *Alue- ja paikallishallinnon tukitoimet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 774 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtion alueellisten ja paikallisten hallintorakenteiden selvittämisestä ja hallintokokeiluita

2) viranomaisten yhteispalvelumuotojen kehittämisestä ja yhteispalvelun hallinnoinnista

3) valtion toimintojen alueellistamisen hallinnoinnista

4) aluehallintouudistuksesta aiheutuviin tietojärjestelmien ja muiden tarvittavien muutosten suunnittelu- ja muutostöistä

5) Kainuun hallintokokeilun seurannasta aiheutuvien menojen maksamiseen ja

6) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sekä henkilöstön palkkamisesta aiheutuvien tila- ja muiden menojen maksamiseen.

21. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuotavuusmääräraha* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 675 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ministeriön hallinnonalan tuottavuuden edistämiseen tähtäävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankintaan.

29. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 71 000 000 euroa.

87. *Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) osake- ja muista omaisuusjärjestelyistä aiheutuviin menoihin

2) omaisuuden hallinnoinnista aiheutuviin menoihin ja

3) valtionyhtiöiden yksityistämiseen liittyviin menoihin.

10. Verotus ja tullitoimi

01. *Verohallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 373 946 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin.

02. *Tullilaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 160 310 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon:

1) huumekoiratoimintaan saatavat lahjoitukset

2) EU:lta saatavat tulot pois lukien EU:lle kannettavista kolmansien maiden tulleista saatava kantopalkkio

3) mahdolliset tulot viranomaisyhteistyöstä ja

4) tullilaitoksen käsikirjojen ja muiden vastaavien tuotteiden myynnistä saatavat julkaisupalkkiot.

63. *Verosta vapautuksen johdosta takaisin maksetut verot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) veron takaisin maksamiseen tapauksissa, joissa maksuvelvollinen on sosiaalisista tai muista veronhuojennussäännöksissä taikka verosopimuksissa tarkoitetuista syistä valtiovarainministeriön, Verohallituksen tai Tullihallituksen päätöksen nojalla oikeutettu saamaan takaisin jo maksetun veron

2) tuomioistuimen päätöksellä palautettavaksi määrättyjen verojen, korkojen ja oikeudenkäyntikulujen maksamiseen tapauksissa, joissa vastaavaa tulo- tai muuta momenttia ei ole käytettävissä ja

3) tullilaitoksen maksamien verojen, tullien ja muiden maksujen palautuskorkojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 807 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) läpivalaisulaitteiden sekä hahmontunnistusvälineistön hankinta- ja ylläpitomenoihin

2) Vuosaaren sataman laite- ja rakennusmenoihin ja

3) Vaalimaan tulliaseman tavara- ja henkilöliikenteen eriyttämisestä johtuviin kalustomenoihin.

95. *Verotukseen liittyvät korkomenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 42 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää verotukseen liittyvien korkomenojen maksamiseen. Korkomenot perustuvat seuraaviin säädöksiin:

- 1) verontilityslaki (532/1998)
  - 2) veronkantolain 27 b § ja siihen liittyvä voimaantulosäännös (568/2004)
  - 3) autoverolain 65 § (1482/1994)
  - 4) valmisteverotuslain 39 §:n 1 momentti (569/2004) ja
  - 5) tullilain 39 §:n 2 momentti (570/2004).
- Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

96. *Eräistä väylämaksupäätöksistä aiheutuvat menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 37 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää menoihin, jotka aiheutuvat eräiden ennen vuotta 2006 liikaa perittyjen väylämaksujen korvauksista.

20. Palvelut valtioyhteisölle

01. *Valtiokonttorin toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 26 139 000 euroa.

02. *Valtioneuvoston tietohallintoyksikön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 472 000 euroa.

03. *Valtiovarain controller -toiminnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 060 000 euroa.

05. *Palvelukeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 000 000 euroa.

06. *IT-palvelukeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 320 000 euroa.

88. *Senaatti-kiinteistöt*

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

1. *Palvelu- ja muut toimintatavoitteet*

Senaatti-kiinteistöjen arvoperusta on yhteiskuntavastuullinen toiminta osana valtioyhteisöä. Tehtävänä on tarjota tilapalveluja, jotka ovat taloudelliselta, sosiaaliselta ja ympäristön näkökulmasta vastuullisesti tuotettu ja hinnoiteltu. Senaatti-kiinteistöt muodostaa liikelaitoskonsernin, johon kuuluu 35 tytäryhtiönä toimivaa kiinteistöosakeyhtiötä.

Senaatti-kiinteistöille asetetaan seuraavat palvelu- ja toimintatavoitteet:

Senaatti-kiinteistöt

— varmistaa toimintansa kestävän ja elinkaarivastuullisen pohjan taloudellisesta, sosiaalisesta ja ympäristön näkökulmasta sekä ylläpitää asiakastytyväisyyttä,

— kehittää ja ylläpitää tilakysymyksiin liittyviä asiantuntijapalveluita tukemaan sekä asiakkaidensa että valtion rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia,

— optimoi investointien elinkaarikustannuksia ottaen huomioon käyttäjatarpeiden muuttumisesta ajan myötä seuraavat riskit sekä ympäristölliset seikat,

— osallistuu yliopistojen käytössä olevien kiinteistöjen rakennemuutoksen valmisteluun sekä muihin valtion kiinteistöomistuksen rakenteita koskeviin selvityksiin ja varmistaa omalta osaltaan valtion keskitetyllä kiinteistöomistuksella saavutettujen mittakaava- ja yhteistoimintatietojen säilymisen tulevaisuudessa,

— toteuttaa valtiolle tarpeettoman omaisuuden myynnit avoimin ja syrjimättömin menettelyin.

2. *Investoinnit*

Senaatti-kiinteistöjen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2009 enintään 340 milj. euroa. Lisäksi Senaatti-kiinteistöt saa tehdä sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina varainhoitovuosina enintään 230 milj. euroa. Investoinnit painottuvat rakennuskannan arvoa säilyttäviin ja sen toimintakelpoisuutta parantaviin peruskorjausinvestointeihin. Investointikehitys ei sisällä maankäyttömaksuja eikä varainsiirtoveroja.

Senaatti-kiinteistöt saa antaa lainaa samaan liikelaitoskonserniin kuuluvalla osakeyhtiömuotoiselle tytäryhtiölle tai osakkuusyhtiölle enintään 30 milj. euroa. Lisäksi Senaatti-kiinteistöt saa antaa vastavakuutta vaatimatta omavelkaisia takauksia tytäryhtiöinä toimivien kiinteistö-osakeyhtiöiden lainoista sekä riittävää vakuutta vastaan osakkuusyhtiöidensä lainoista yhteensä enintään 35 milj. euron arvosta.

3. Lainanotto

Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan ottamaan vuoden 2009 aikana tehtäviä investointisitoumuksia varten valtion liikelaitoksista annetun lain (1185/2002) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 310 milj. euroa.

30. Tilastotoimi ja taloudellinen tutkimus

01. *Tilastokeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 46 072 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) jäsenmaksujen maksamiseen ja
- 2) EU -jäsenyyteen liittyvien tilastohankkeiden rahoitukseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon:

- 1) maksullisen toiminnan tulot ja
- 2) EU:lta ja yhteishankkeista talousarvion ulkopuolisilta tahoilta saatavat tulot.

02. *Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 165 000 euroa.

40. Valtionhallinnon kehittäminen

20. *Työhyvinvoinnin edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 602 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) työsuojelun edistämiseen: työsuojelututkimukseen ja -koulutukseen, työsuojelutietojen

keräämiseen ja työsuojelua koskevaan tiedottamiseen sekä valtiotyönantajan ja sen palveluksessa olevan henkilöstön välisten työelämän suhteiden edistämistä tarkoittavaan tutkimukseen, koulutukseen ja tiedotukseen

- 2) hallinnon rationalisoinnista johtuviin henkilöstön uudelleensijoittamisen tukitoimien laatimiseen ja toteuttamiseen, uusien sopeuttamisen tukimuotojen kehittämiseen sekä tiedotukseen

- 3) tuottavuushankkeiden sekä muiden rakenne- ja toimintatapamuutosten edellyttämien henkilöstöpalvelujen yleiseen järjestämiseen sekä toimintaan, jolla tuetaan tuottavuuden, innovaatioiden ja työhyvinvoinnin samanaikaista kehittämistä valtion virastoissa ja laitoksissa ja

- 4) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

21. *(28.40.21 ja 71) Tuottavuuden edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 18 445 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisen hallinnon tuottavuuden edistämiseen tähtäävien tietohallintohankkeiden, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankkimiseen sekä hallinnonalojen keskeisten tietojärjestelmähankkeiden kehittämiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 25 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

50. Eläkkeet ja korvaukset

15. *Vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet sekä kuntoutustuet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 587 680 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion eläkelain (1295/2006) ja siihen liittyvän lainsäädännön mukaisten

- 1) eläkkeiden, perhe-eläkkeiden, kuntoutustukien ja muiden kuntoutusetuuksien ja niiden lisien

- 2) viivästyskorotusten

- 3) mahdollisten oikeudenkäyntikulujen

4) viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johdettujen ennakkomenojen ja

5) viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johdettujen selvittelyerien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

16. Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 370 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen voimassa olevien valtioneuvoston päätösten mukaisesti sekä aiemmin myönnettyjen ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää:

1) enintään 770 000 euroa uusiin taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeisiin siten, että enintään saadaan myöntää täyttä eläkettä vastaavina 35 ylimääräistä taiteilijaeläkettä ja 10 ylimääräistä sanomalehtimieseläkettä ja

2) enintään 9 000 euroa eduskunnan kansliatoimikunnan myöntämien ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

17. Muut eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 30 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) korvausten maksamiseen Kuntien eläkevakuutukselle valtion toimintojen kunnallistamisen yhteydessä suoritetuista eläkejärjestelyistä ja Eläkekassa Maalle siitä eläkemenojen lisäyksestä, mikä aiheutuu asutustehtävissä palvelun ajan huomioon ottamisessa eläkekassan myöntämässä eläkkeessä

2) korvausten maksamiseen Nokia Oyj:lle, Vapo Oy:lle, Vammass Oy:lle ja Lapua Oy:lle siitä valtion eläkelain tasoisen eläketurvan säilyttämisestä syntyvästä lisärasituksesta, joka niille aiheutuu 31.8.1976 Televan, 31.12.1983 Valtion polttoainokeskuksen, 31.12.1990 Vammasskosken tehtaan ja Lapuan patruunatehtaan palveluksessa olleen henkilöstön siirrosta yhtiöiden palvelukseen

3) korvausten maksamiseen yrityskauppojen tai vastaavien yritysten omistuspohjan uudelleenjärjestelyjen yhteydessä tai konsernin sisällä yhtiöstä toiseen vanhana työntekijänä ennen

1.1.1994 siirretyn henkilön työnantajalle sekä Patria Vammass Oy:n tai Patria Lapua Oy:n palveluksesta yrityskauppojen, liikkeen luovutuksen tai vastaavien uudelleenjärjestelyjen yhteydessä vanhana työntekijänä siirretyn henkilön työnantajalle, jolloin vanhana työntekijänä tarkoitetaan 31.12.1990 Vammasskosken tehtaan tai Lapuan patruunatehtaan palveluksesta Vammass Oy:n tai Patruunatehdas Lapua Oy:n palvelukseen siirtyneitä henkilöitä ja

4) lain (165/1999) eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä mukaisesti suoritettuihin eläkeoikeuksien pääoma-arvojen siirtoihin valtion eläkejärjestelmästä.

Valtiokonttori saa sopia vakuutusmatemattisin perustein lasketusta eläkevastuiden kerta-suorituksesta.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

50. Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 41 407 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tapaturmakorvauksiin
- 2) liikennevahinkokorvauksiin
- 3) ryhmähenkivakuutusta vastaaviin taloudellisiin tukiin
- 4) valtion virkamiesten toistuviin korvauksiin
- 5) valtion henkilöstölle aiheutuvien eräiden kustannusten ja vahinkojen korvauksiin
- 6) rautatien käytöstä johtuvan vahingon vastuusta annetun lain mukaisiin korvauksiin
- 7) tapaturma- ja liikennevahinkojen korvauksiin liittyviin asiantuntijalääkäripalkkioihin ja
- 8) valtioneuvoston erikseen päättäessä luonnonkatastrofien johdosta katastrofialueilla tehdyistä pelastus- ja evakuoitotoimista, evakuoitilenoista ja annetusta sairaanhoidosta sekä surmansa saaneiden kotimaahan kuljettamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

63. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 64 088 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion eläkelain (1295/2006) nojalla viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien, Valtiokonttorin toisten eläkelaitosten puolesta myöntämien eläkkeiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

95. *Muilta eläkelaitoksilta saaduista ennakkotuloista maksettavat korkomenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion eläkelain (1295/2006) nojalla viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien, Valtiokonttorin toisten eläkelaitosten puolesta myöntämien eläkkeiden maksamisesta aiheutuvien korkomenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

60. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot

01. *Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan unionin toimielimissä toimivien suomalaisten kansallisten asiantuntijoiden palkkaus- ja sosiaaliturvamenojen maksamiseen

2) eräissä tapauksissa tiettyjen päivärahojen maksamiseen sellaisille kansallisille asiantuntijoille, joille Euroopan unioni ei maksa korvauksia, ja

3) enintään 25 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen kansallisten asiantuntijoiden tehtäviin.

02. *Erikseen budjetoidut palkkamenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 150 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) välttämättömän lisähenkilökunnan palkkausten maksamiseen sellaisissa tapauksissa, joissa henkilöstön lisätarve ei ole ollut tiedossa varsinaista talousarvioesitystä laadittaessa ja

2) valtiovarainministeriön tekemistä virkasuhteen ehtoja koskevista päätöksistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

03. *Valtion henkilöstöjärjestelyistä aiheutuvat palkkamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lakkautuspalkkalain (182/1931) mukaisten lakkautuspalkkojen maksamiseen.

20. *Euroopan unionin osallistuminen matkakustannusten korvauksiin* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää EU:n jäsenvaltioiden valtuuskuntien matkakulujen korvaamisesta annetun päätöksen mukaisten matkustusmenojen sekä matkustusmenoihin liittyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

60. *Siirto Koulutusrahastolle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 320 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Koulutusrahastosta annetun lain (1306/2002) 13 §:n mukaiseen valtion maksuun Koulutusrahastolle.

95. *Erikseen budjetoimattomat säädösperusteiset menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sellaisten lakiin tai asetukseen perustuvien menojen maksamiseen, joita varten talousarvioon ei ole erikseen myönnetty määrärahaa.

96. *Edeltä arvaamattomat menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sellaisten edeltä arvaamattomien välttämättömien menojen maksamiseen, joita varten talousarviossa ei ole erikseen määrärahaa.

97. *Valtion saatavien turvaaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 70 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion laina- ja takaussaatavien perintään
- 2) valtion laina- ja takaussaatavien sekä perintöomaisuuden turvaamiseen ja hoitoon
- 3) aiheettomasti maksettujen etuuskien takaisin perimisestä ja valtion takautumisoikeuden käyttämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) kiinnityksen haltijan vastuuvakuutuksen maksamiseen ja
- 5) kiinteistön tai muun omaisuuden ostamiseen konkurssi- tai pakkohuutokaupassa tai muussa realisointijärjestelyssä, milloin se on valtion laina-, takaus- tms. saatavien turvaamiseksi tai takausvastuiden minimoimiseksi tarpeen sekä valtiolle näin tulleen omaisuuden hoidosta ja realisoinnista aiheutuvien menojen maksamiseen.

70. EU ja kansainväliset järjestöt

40. *Isäntämaakorvaus Pohjoismaiden Investointipankille* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 7 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sen taloudellisen hyödyn korvaamiseksi, minkä Suomen katsotaan saavan Pohjoismaiden Investointipankin isäntämaana.

67. *Kansainvälisille rahoituslaitoksille annettujen sitoumusten lunastaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 170 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kansainvälisille rahoituslaitoksille jäsenyyden perusteella vuosina 1982—1986 annettujen sitoumusten lunastamiseen sekä lunastamisesta aiheutuvien kustannusten maksamiseen ja
- 2) vuoden 1986 jälkeen annettujen sitoumusten lunastamisen yhteydessä aiheutuvien valuuttatururistapappioiden ja lunastamiskustannusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

69. (28.70.66) *Maksut Euroopan unionille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 771 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan unionille suoritettavien arvonlisäveropohjaan ja bruttokansantuloon perustuvien Suomen maksuosuuksien maksamiseen ja
- 2) Yhdistyneelle Kuningaskunnalle myönnettävän maksuhelpotuksen rahoitusosuuden maksamiseen.

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. *Ahvenanmaan tasoitusmaksu* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 197 462 000 euroa.

Määrärahaa saa Ahvenanmaan valtuuskunnan päätöksen mukaisesti käyttää Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaista tasoitusta ja tasoitusmäärää koskevien ennakkomaksujen suorittamiseen. Kun tasoitus lain mukaan suoritetaan jälkikäteen, saattavat tällöin vielä vahvistamattomien tasoitusten määrät nousta ennakkomaksuja suuremmiksi. Tämän johdosta määrärahaa saa käyttää ennen lopullisen tasoituksen vahvistamista myös lisäennakon myöntämiseen varainhoitovuotta edeltäneiden vuosien menoihin.

31. *Verohyvitys Ahvenanmaan maakunnalle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Ahvenanmaan itsehallintolain 49 §:n mukaisen verohyvityksen maksamiseen Ahvenanmaan maakunnalle.

40. *Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 9 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää arpajaisveron tuoton palauttamiseen Ahvenanmaan maakunnalle.

90. Kuntien tukeminen

03. *KuntaIT:n toimintamenot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) enintään seitsemää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sekä muihin toimintamenoihin

2) kuntien informaatioteknologiaan kohdennettuihin, kuntien tietovarantojen hyväksikäytön edellytyksiä parantaviin kehittämishankkeisiin sekä tietoteknisten palveluiden järjestämiseen

3) harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin ja

4) EU:n hyväksymien ja rahoittamien hankkeiden maksamiseen.

30. *Kuntien yleinen valtionosuus, verotuloihin perustuvat tasaukset ja siirtymätasaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 160 444 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kuntien valtionosuuslain (1147/1996) mukaisen

1) kuntien yleisen valtionosuuden ja

2) verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen maksamiseen.

31. *Kuntien yhdistymisavustukset ja kuntajako sekä kuntien yhteistoiminnan tukeminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 142 453 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kuntajakolain (1196/1997) 38 §:n mukaisiin laskennallisiin yhdistymisavustuksiin

2) kuntajakolain 39 §:n mukaisten valtionosuuksien vähenemisen korvaamiseen

3) ennen vuotta 2008 voimassa olleen kuntajakolain 40 §:n (167/2005) mukaiseen investointi- ja kehittämishankkeiden tukeen

4) enintään 760 000 euroa kuntajakolain 8 §:n mukaisten erityisten selvitysten toimittamisesta aiheutuneiden kustannusten maksamiseen sekä avustuksiin kunnille niistä kustannuksista, joita niille aiheutuu yhdistymiseen liittyvistä esiselvityksistä ja

5) enintään 1 000 000 euroa kuntien valtionosuuslain 13 a §:n mukaisten yhteistoimintavastustusten maksamiseen.

32. *Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kuntien valtionosuuslain 13 §:n mukaisten harkinnanvaraisten rahoitusavustusten maksamiseen kunnille.

33. *Holhustoimen edunvalvonta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yleisen edunvalvonnan järjestämisestä annetun lain (443/1999) 6 §:ssä tarkoitettuihin edunvalvontapalvelun tuottajille maksettaviin korvauksiin.

91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen

40. *Tuki työnantajille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 104 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion maksamaan tukeen työnantajille.

41. *Energiaverotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 136 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valmisteverojärjestelmän kautta maksettavaan

1) kasvihuoneviljelijöiden tukeen

2) alusliikenteen tukeen

3) sähkön tuotannon tukiin

4) energiantensiivisten yritysten veronpalautukseen

5) verottomasta käytöstä johtuviin palautuksiin ja

6) energiaverotukeen maa- ja puutarhataloudelle.

Pääluokka 29
OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Opetusministeriön hallinnonalalla myönnettävät valtionosuudet ja -avustukset budjetoidaan vuonna 2009 myöntöpäätöksen perusteella poiketen tulojen ja menojen kohdentamista koskevista yleisistä määräyksistä. Valtuusmenettelyn piiriin kuuluvat valtionosuudet ja -avustukset budjetoidaan kuitenkin maksuperusteisesti.

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. *Opetusministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 26 615 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelman palkkaus-, matka-, kokous-, koulutus- ja tiedotus- sekä muihin vastaaviin toimintamenoihin.

02. *Opetushallituksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 21 039 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) oppimateriaalin kehittämiseen
- 2) ruotsinkielisen ja muun vähälevikkisen oppimateriaalin tuottamiseen
- 3) enintään 950 000 euroa vähälevikkisen oppimateriaalimyynnin liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen ja
- 4) 258 000 euroa avustuksena saamelaiskäräjille jaettavaksi saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen.

03. *Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 773 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) enintään 144 000 euroa maksullisen palvelutoiminnan tukemiseen
- 2) 1 684 000 euroa ulkomailla tapahtuvan Suomen kielen ja kulttuurin opetuksen järjestämiseen mukaan lukien ulkomaisissa yliopistoissa palvelevien yliopisto-opettajien ja muiden opetushallintoviranomaisten, yhteensä enintään 47 henkilön, palkkaukseen ja
- 3) 2 802 000 euroa opiskelija-, harjoittelija-, opettaja-, nuoriso- ja asiantuntijavaihtoon myönnettäviin stipendeihin, apurahoihin ja avustuksiin.

21. *Kansainvälinen yhteistyö* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 061 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) menoihin, jotka aiheutuvat osallistumisesta kansainvälisten järjestöjen toimintaan ja pohjoismaiseen kulttuuriyhteistyöhön
- 2) kulttuurisopimusten ja vaihto-ohjelmien toimeenpanosta aiheutuviin menoihin ja
- 3) ulkomaille suuntautuvan kulttuuri- ja sivistystoiminnan edellyttämiin palkkaus- ja ohjelmamenoihin tarkoitettujen avustusten ja apurahojen maksamiseen henkilöille ja yhteisöille, jotka edistävät opetus-, tiede- ja kulttuurivaihtoa sekä Suomen kulttuurin tunnetuksi tekemistä ulkomailla.

22. *Eräät käyttöoikeuskorvaukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 14 563 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tekijänoikeuslakiin (404/1961) perustuvien kopiointi- ja muiden käyttöoikeuskorvausten sekä kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menojen maksamiseen ja

2) enintään 3 000 000 euroa suojattujen teosten tekijöille maksettavan lainauskorvauksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

29. *Opetusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 135 000 000 euroa.

50. *Eräät avustukset* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 585 000 euroa.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Svenska Finlands folkting -nimisestä järjestöstä annettu lain (1331/2003) mukainen valtionavustus	575 000
2. Paasikivi-Seura	10 000
Yhteensä	585 000

51. *Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 2 524 000 euroa.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Avustus Ortodoksiselle kirkolle (L 985/2006, 119 §)	2 057 000
2. Avustus Suomen Merimieskirkolle, eräiden siirtoväen sankarihautojen hoitoon ja luovutetun alueen hautausmaiden kunnostamiseen	267 000
— mistä Lontoon merimieskirkon rakennusavustuksiin ja rakennuslainojen hoitoon (enintään)	152 000
3. Avustus rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille	200 000
Yhteensä	2 524 000

66. *Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 117 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Unescon, Euroopan neuvoston, OECD:n ja muiden hallitustenvälisen monenkeskisen sivistyksellisen yhteistyön järjestöjen ja ohjelmien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

10. Yleissivistävä koulutus

01. *Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 54 742 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) Eurooppa-koulujen opettajien ja hallinto-henkilökunnan palkkaus- ja eräiden muiden menojen maksamiseen

2) valtion yleissivistävien oppilaitosten kansainvälistämiseen, maahanmuuttajien täydentävään opetukseen, valtion yleissivistävien erityiskoulujen palvelu- ja kehittämiskeskustoimintaan sekä avustuksina oppimisympäristöjen kehittämiseen ja tieto- ja viestintätekniikan hyväksikäyttöön opetuksessa ja

3) Helsingin eurooppalaisen koulun toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

02. *Ylioppilastutkintolautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 000 euroa.

20. *Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 16 144 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) yleissivistävän koulutuksen sekä siihen liittyvän kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeista aiheutuvien suunnittelu-, käynnistämisen- ja toimintamenojen sekä avustusten maksamiseen

2) EU:n ja OECD:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen ja

3) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

30. *Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 015 346 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen sekä kuntien valtionosuuslain mukaisten verotuloihin perustuvien valtionosuuksien tasausten maksamiseen kunnille

2) enintään 200 000 euroa aamu- ja iltapäivätoiminnan ja koululaisten kerhotoiminnan tukemisesta, seurannasta ja toiminnan kehittämistä aiheutuvien menojen maksamiseen

3) enintään 3 886 000 euroa avustuksina oppimisympäristöjen kehittämiseen ja monipuolistamiseen

4) enintään 400 000 euroa oppilashuollon laadun ja sitä tukevan verkostomaisen opiskelija-huoltotyön sekä palvelurakenteen kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen lukiokoulutuksessa

5) enintään 9 452 000 euroa opetusministeriön määräämin perustein opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 42 §:n mukaisen avustusten maksamiseen koulujen ja oppilaitosten kokeilu- ja kehittämistoimintaan ja kansainvälistämiseen, vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä sekä heidän muun opetuksensa tukemiseen, saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen, kunnalle tai rekisteröidylle yhdistykselle Ruotsissa rajakuntien yhteistoimintaan perustuvasta suomalaisoppilaiden koulunkäynnistä aiheutuviin kustannuksiin sekä opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville oppilaitoksille

6) enintään 1 500 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) 43 §:n 2 momentin ja saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen perusopetuksessa, lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista annetun valtioneuvoston päätöksen (191/1999) 4 ja 5 §:n mukaisten saamenkielisen ja saamen kielen opetuksen valtionavustuksen maksamiseen

7) Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen mukaisten menojen maksamiseen

8) enintään 136 000 euroa taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin ja

9) enintään 17 000 000 euroa avustuksina perusopetuksen laadun kehittämiseen.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä ohjaustuntien määrä on enintään 3 026 690 tuntia. Ohjaustuntien hinta on 21,37 euroa.

Taiteen perusopetuksen asukaskohtaisen valtionosuuden perusteena käytettävä yksikköhinta on 1,40 euroa. Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä tuntimäärä on musiikin perusopetuksessa enintään 1 509 000 ja muussa tuntiperusteisen valtionosuuden piiriin kuuluvassa taiteen perusopetuksessa enintään 140 800 tuntia.

34. *Valtionosuus oppilaitosten perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 55 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää perusopetuksen, lukiokoulutuksen, taiteen perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten perustamishankkeiden valtionosuuksien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

1) Vuonna 2009 saa myöntää valtionosuutta yleissivistävän koulutuksen perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet ovat tammikuun 2009 kustannustasossa yhteensä enintään 71 000 000 euroa. Valtionosuuksista enintään 15 500 000 euroa saa myöntää toteutusaikaisena.

2) Vuonna 2009 saa edellisen lisäksi vahvistaa laajuuksia sellaisille perustamishankkeille, joille valtionosuus tullaan myöntämään vuonna 2010 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionosuuksista vuoden 2009

tammikuun kustannustasossa on yhteensä enintään 55 000 000 euroa.

51. *Valtionavustus järjestöille* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 346 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen kodin ja koulun yhteistyöstä huolehtiville järjestöille, Kerhokeskus - koulutyön tuki ry:lle, Suomi-koulujen Tuki ry:lle ja Suomi-koulujen toimintaan ja sen kehittämiseen sekä kotiperuskoulun/hemgrundskola -toimintaan, koulun vapaan harrastustoiminnan tukemiseen, Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry:lle, Ympäristökasvatuksen seura ry:lle, Kesälukioseura ry:lle, eräiden vaihto-oppilasjärjestöjen ja lukiolaisten tiedeolympiatoiminnan tukemiseen.

20. Ammatillinen koulutus

01. *Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 425 000 euroa.

20. *Työpaikalla tapahtuva oppiminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 026 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää työssäoppimisen ja muun työpaikalla tapahtuvan oppimisen rahoittamisesta ja koulutuksen kehittämisestä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

21. *Ammatillisen koulutuksen kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 434 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ammatillisen koulutuksen kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeista aiheutuvien suunnittelu-, käynnistämisen- ja toimintamenojen sekä avustusten maksamiseen

2) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutus-hankkeiden maksamiseen ja

3) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

30. *Valtionosuus ja -avustus ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 624 809 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten sekä muiden avustusten maksamiseen

2) enintään 6 072 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 42 §:n 1 momentin ja opetusministeriön määräämin perusteiden 42 §:n 2 momentin mukaisten avustusten maksamiseen sekä avustuksina ammatillisen koulutuksen yhteisiin tehtäviin ja laatupalkintoihin sekä Örebron kuulovammaisten oppilaitoksen suomalaisten ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kustannusten kattamiseen

3) enintään 4 000 000 euroa avustuksina ammattistarttikokeiluihin ja laajennetun työssäoppimisen kokeiluhankkeisiin

4) enintään 851 000 euroa avustuksina valtion erityisoppilaitosten siirrosta yksityisille koulutuksen järjestäjille aiheutuviin menoihin ja

5) enintään 961 000 euroa avustuksina oppimisympäristöjen kehittämiseen ja monipuolistamiseen.

30. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

20. *Opetustoimen henkilöstökoulutus ja eräät muut menot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 15 359 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetustoimen henkilöstön henkilöstö- ja lisäkoulutukseen

2) enintään 300 000 euroa Opetusalan koulutuskuskuksen palvelutoiminnan tukemiseen

3) ammattitutkintojen ja kielitutkintojen kehittämiseen sekä virallisten kääntäjien koulutuksen ja tutkintojen kehittämiseen

4) lähialueyhteistyöhön ja muuhun Venäjäyhteistyöhön sekä erityisryhmien koulutuksesta aiheutuviin menoihin ja avustuksiin ja

5) enintään seitsemää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

21. *Aikuiskoulutuksen kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 10 104 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmaan sisältyviin ja muihin aikuis-koulutuksen kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeisiin, josta 3 500 000 euroa yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittämiseen sekä pitkäkestoisen täydennyskoulutuksen tuotekehitystyöhön ja 3 750 000 euroa avoimen ammattikorkeakoulun toteutukseen sekä 100 000 euroa maahanmuuttajien kielikoulutuksen kehittämiseen

2) muista kuin rakennerahastoista rahoitettavista EU:n tutkimus- ja koulutushankkeista

aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen sekä

3) enintään yhdeksää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

30. *Valtionosuus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 157 569 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen valtionosuuden maksamiseen kansalaisopistoille, kansanopistoille, opintokeskuksille ja kesäyliopistoille sekä Snellman-korkeakoulu nimiselle oppilaitokselle ja

2) enintään 4 840 000 euroa vapaasta sivistystyöstä annetun lain 14 §:n mukaisiin erityisavustuksiin ja ylimääräisiin avustuksiin kansalaisopistoille, kansanopistoille, opintokeskuksille ja kesäyliopistoille.

Valtionosuuteen oikeuttavat yksiköt

	enimmäismäärä	yksikkö
Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin	2 028 620	opetustunti
Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin	294 530	opiskelijaviikko
Valtionosuus opintokeskusten opintokerhotoimintaan	255 000	opintokerhotunti
Valtionosuus opintokeskusten muuhun opintotoimintaan	172 940	opetustunti
Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin	54 436	opetustunti

Kansanopistojen valtionosuuteen oikeuttavista laskennallisista opiskelijaviikoista enintään 4 700 opiskelijaviikkoa suunnataan Snellman-korkeakoulu nimiselle vapaan sivistystyön oppilaitokselle. Tunti- tai opiskelijaviikkokiintiön estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

31. *Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 135 461 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen ja

2) enintään 6 850 000 euroa työelämän palvelutoiminnan ja koulutuksen laadun kehittämiseen, näyttötutkintojen koe- ja materiaalipalveluihin sekä edellisiin vuosiin kohdistuviin loppusuorituksiin ja oikaisuihin.

Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia opiskelijatyövuosia on enintään 15 665. Opiskelijatyövuosikiintiön estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

32. *Valtionosuus ja -avustus oppisopimuskoulutukseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 126 237 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten valtionosuuksien ja enintään 1 050 000 euroa valtionavustusten maksamiseen.

Oppisopimusopiskelijoiden enimmäismäärä ammatillisessa lisäkoulutuksessa vuonna 2009 on 27 200. Oppisopimuksena järjestettävän ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen yksikköhinta on 3 223,16 euroa ja muun ammatillisen lisäkoulutuksen 2 327,84 euroa opiskelijaa kohden.

51. *Valtionosuus ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 684 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisen valtionosuuden maksamiseen.

Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia tunteja on enintään 350 830.

52. *Valtionosuus ja -avustus aikuiskoulutuksen perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten vapaan sivistystyön perustamishankkeiden valtionavustusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

1) Vuonna 2009 saa myöntää perustamishankkeisiin valtionavustusta yhteensä enintään 1 000 000 euroa.

2) Vuonna 2009 saadaan edellisen lisäksi määrätä valtionavustuksen enimmäismääriä sellaisille perustamishankkeille, joille valtionavustus tullaan myöntämään vuonna 2010 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionavustuksista on vuoden 2009 tammikuun kustannustasossa yhteensä enintään 1 500 000 euroa.

53. *Valtionavustus järjestöille* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 9 786 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annetun lain (663/2007) mukaisiin valtionavustuksiin ja

2) avustusten maksamiseen Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:lle, Marttaliitto ry:lle ja Käsi- ja taideteollisuusliitto TAITO ry:lle ja niiden edelleen jaettavaksi piiri- tai jäsenjärjestöilleen, Finlands svenska Marthaförbund rf:lle, Sami Duodji ry:lle, järjestöille sivistystyöhön sekä Kriittiselle korkeakoululle.

40. Ammattikorkeakouluopetus

20. *Ammattikorkeakoululaitoksen yhteiset menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 950 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ammattikorkeakoulujen tietoyhteyksien ja -verkon rahoittamiseen, ammattikorkeakoulujen seurannan ja arvioinnin tietokannan, ammattikorkeakoulujen arviointien sekä ammattikorkeakoulujen muiden vastaavien yhteisten menojen keskitettyyn rahoittamiseen ja

2) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

21. *Ammattikorkeakoulujen kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 053 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ammattikorkeakoulujen arvioinnista, ammattikorkeakoulututkimuksesta ja muista selvitys- ja kehittämishankkeista aiheutuvien suunnittelu-, käynnistämisen- ja toimintamenojen ja avustusten maksamiseen

2) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutus-hankkeiden maksamiseen ja

3) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

30. *Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 390 472 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ammattikorkeakoululain (351/2003) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisen valtionosuuden maksamiseen

2) enintään 950 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja liikenneopettajankoulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (358/2003) mukaisen liikenneopettajankoulutuksen valtionavustuksen maksamiseen

3) enintään 15 100 000 euroa ammattikorkeakoululain mukaisena hankerahoituksena toiminnan kehittämiseen ja tukemiseen ja

4) enintään 6 985 000 euroa ammattikorkeakoulujen tuloksellisuusrahoitukseen, tietoyhteiskuntahankkeisiin sekä ammattikorkeakoulujen soveltavan tutkimus- ja kehitystyön tukemiseen.

50. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

01. *Yliopistojen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 427 740 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) enintään 540 000 euroa täydennyskoulutuksen hintojen alentamiseen yliopistojen omien päätösten mukaisesti

2) enintään 450 000 euroa muun liiketaloudellisen maksullisen palvelutoiminnan tukemiseen

3) enintään 150 000 euroa yliopiston yksin tai yhdessä muiden kanssa perustamien valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 3 a §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettujen yliopistoyhtiöiden perustamisesta ja valtiolle kuuluvien osakkeiden merkitsemisestä ja muista omistujärjestelyistä sekä yhtiöiden toiminnan käynnistämisestä aiheutuviin menoihin

4) yliopistojen opettajien, tutkijoiden ja opiskelijoiden tutkimusta ja koulutusta edistävien avustusten maksamiseen, esimerkiksi väitöskirjojen viimeistelyyn ja kansainvälistä liikkuvuutta edistäviin toimiin, opiskelijoille opintoihin liittyvän harjoittelun järjestämiseen sekä yliopistojen toimintaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuista ja rahoitusosuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Avustus ei saa olla palkkaa korvaava henkilökohtainen apuraha

5) valtion rahoituksena 1.8.2009 voimaan tulevassa yliopistolaisessa määriteltyjen uudessa oikeushenkilömuodossa toimivien yliopistojen toiminnan suunnitteluun ja uudistuksen toimeenpanon valmisteluun ja

6) vuonna 2010 uudessa oikeushenkilömuodossa toimivien yliopistojen käyttöpäätöksiin.

Kohdassa 3 tarkoitettut yliopistoyhtiöt perustetaan yliopiston esityksestä opetusministeriön päätöksellä. Perustetuissa yliopistoyhtiöissä valtiolle kuuluvia osakkeita hallinnoi asianomainen yliopisto. Yliopistot oikeutetaan hyväksymään tässä tarkoitettujen yliopistoyhtiöiden osakkeiden luovutus, merkitsemättä jättäminen tai vastaava osakejärjestely, joka aiheuttaa valtion määräysvallan tai määräenemmistövallan menetyksen taikka, muussa kuin valtionyhtiössä, määrävähemmistön hallinnan menetyksen.

Määrärahan käytön edellytyksenä kohdan 3 käyttötarkoitukseen on, että

a) perustettava yliopistoyhtiö toteuttaa välittömästi yliopistolain 4 §:ssä yliopiston tehtäväksi säädettyä yhteiskunnallista vuorovaikutusta sekä tutkimustulosten tai taiteellisen toiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden edistämistä; tai

b) perustettava yliopistoyhtiö vahvistaa mahdollisuuksia hyödyntää yliopistojen toimintaa ja sen tuloksia liiketoiminnassa kotimaassa tai kansainvälisesti;

c) perustettavan yliopistoyhtiön toimialaksi on määritelty tämän kappaleen a) tai b) kohdan mukainen liiketoiminta.

Osakkeiden hallinnoinnista ja myynnistä saavat tulot otetaan 5 000 000 euroon saakka netto budjetoinnissa huomioon asianomaisen yli-

opiston tuloina. Yliopistot oikeutetaan luovuttamaan hallinnassaan olevia valtiolle kuuluvia immateriaalioikeuksia ja muuta irtainta omaisuutta apporttina perustettaville yliopistoyhtiöille enintään 1 500 000 euron arvosta.

02. *Kansalliskirjaston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 337 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös vuonna 2010 uudessa oikeushenkilömuodossa toimivan Helsingin yliopiston käyttöpääomaan kohdennettavaksi Kansalliskirjaston toimintaan.

03. *Harjoittelukoulujen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 79 126 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) oppilasavustuksiin
- 2) maksullisen kouluruokailun tarjoamisesta henkilökunnalle ja opetusharjoittelijoille aiheutuvien menojen maksamiseen ja
- 3) vuonna 2010 uudessa oikeushenkilömuodossa toimivien yliopistojen käyttöpääomaan kohdennettavaksi harjoittelukoulujen toimintaan.

04. *Yliopistojen palvelukeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 000 000 euroa.

20. *Yliopistolaitoksen yhteiset menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 23 267 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) yliopistoja koskevan tutkimus-, arviointi-, selvitys- ja kehittämistoiminnan, näihin liittyvän kansainvälisen yhteistyön sekä työllistymistä edistävän toiminnan, tuottavuusohjelman mukaisten toimenpiteiden ja opettajien kouluttajien täydennyskoulutuksen menojen maksamiseen sekä opetuksen ja tutkimuksen toimintanedellytysten turvaamiseksi tarvittavien menojen

ja avustusten maksamiseen ja potilasvakuutusmaksujen maksamiseen

2) yliopistojen yhteisen atk-toiminnan ja tietoliikenneyhteyksien kehittämistoiminnasta aiheutuviin kustannuksiin

3) yliopistokeskusten kehittämisestä aiheutuvien kustannusten maksamiseen ja

4) enintään 206 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisu-toiminta	5 822 000
2. Yliopistojen yhteinen atk-toiminta ja tietoliikenne-yhteydet	14 445 000
3. Yliopistokeskusten kehittäminen	3 000 000
Yhteensä	23 267 000

21. *Valtion rahoitus julkisoikeudellisina laitoksina toimivien yliopistojen maksuvalmiuden ja käyttöpääoman turvaamiseksi* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 50 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisoikeudellisiksi laitoksiksi muutettavien yliopistojen maksuvalmiuden ja käyttöpääoman turvaamiseksi uudistuksen siirtymävaiheessa.

87. *Valtion rahoitus Aalto-yliopiston pääomaan* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 200 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Aalto-yliopiston säätiön pääoman maksamiseen. Määrärahan käytön edellytyksenä on, että muut rahoittajat ovat sijoittavat samanaikaisesti säätiön pääoman maksamiseen vähintään 80 000 000 euroa.

88. *Valtion rahoitus Tampereen teknillisen yliopiston säätiön pääomaan* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 50 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Tampereen teknillisen yliopiston säätion pääoman maksamiseen. Määrärahan käytön edellytyksenä on, että yksityiset rahoittajat sijoittavat samanaikaisesti säätion pääoman maksamiseen vähintään 20 000 000 euroa.

60. Tiede

Valtuus

Suomen Akatemian momenteilta 29.60.50 ja 29.60.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin saa vuonna 2009 hyväksyä sitoumuksia 258 527 000 euron arvosta.

Tieteellisten seurain valtuuskunnalle voidaan edelleen luovuttaa tilat vastikkeetta.

01. *Suomen Akatemian toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 36 171 000 euroa.

02. *Arkistolaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 21 115 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) arkistolaitoksen kansainvälisen yhteistyön edellyttämien järjestöjen ja ohjelmien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen ja

2) EU:n hyväksymien hankkeiden menojen maksamiseen.

03. *Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 645 000 euroa.

04. *Varastokirjaston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 587 000 euroa.

20. *Eräiden teosten laatiminen ja hankkiminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 50 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) historiateossarjojen, elämäkertojen ja eräiden muiden teosten laadinta- ja hankintamenojen sekä laadintamenoihin myönnettävien avustusten maksamiseen ja

2) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen.

50. *Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 169 941 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tutkimusohjelmista, tutkimuksen huippuyksiköistä, tutkijankoulutuksesta, muista tutkimushankkeista, tutkimuksen erityisrahoituksesta, valtionavustuksista ja apurahoista sekä kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen

2) arvioinneista, tieteellisestä julkaisutoiminnasta ja tieteen tunnetuksi tekemisestä aiheutuvien menojen maksamiseen

3) kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen

4) EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutushankkeiden menojen maksamiseen

5) Suomen Akatemian rahoittamiin tutkimushankkeisiin ja ohjelmiin liittyviin palkkaus-, eläkemaksu- ja muihin kulutusmenoihin, laite- ja ohjelmistohankintojen menoihin ja yleiskustannuksiin ja

6) enintään 1 000 000 euroa maksullisena toimintana Suomessa järjestettävien kansainvälisten tieteellisten konferenssien ja kansallisten tieteellisten seminaarien kuluihin.

53. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 81 256 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tutkimusohjelmista, tutkimuksen huippuyksiköistä, tutkijankoulutuksesta, muista tutkimushankkeista, tutkimuksen erityisrahoituksesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen

2) arvioinneista, tieteellisestä julkaisutoiminnasta ja tieteen tunnetuksi tekemisestä aiheutuvien menojen maksamiseen

3) kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen

4) EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutus-hankkeiden menojen maksamiseen

5) Suomen Akatemian rahoittamiin tutkimus-hankkeisiin ja ohjelmiin liittyviin palkkaus-, eläkemaksu- ja muihin kulutusmenoihin, laite- ja ohjelmistohankintojen menoihin ja yleiskustannuksiin

6) yksityisten arkistojen valtionavusta annetun lain mukaisten menojen maksamiseen

7) 50 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen Kotimaisten kielten tutkimuskeskukseen tutkimus-, keruu- ja sanakirjahankkeisiin sekä muiden kulutusmenojen ja apurahojen maksamiseen

8) päätöksentekoa tukevaa yhteiskunnallista tutkimusta tekeville yhteisöille ja tutkimuslaitoksille myönnettävien valtionavustusten maksamiseen

9) kansainväliseen yhteistyöhön osallistumisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

10) tieteen edistämiseksi, tieteen ja yhteiskunnan sekä kansalliskielten ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseksi myönnettävien valtionavustusten, -palkintojen ja apurahojen, tieteellisen kirjallisuuden kääntämis- ja painattamismenojen, tiedonjulkistamisen edistämismenojen ja tutkimuksen tietohuollon menojen sekä tieteen tukemiseen liittyvistä tutkimuksista, selvityksistä ja julkaisuista aiheutuvien menojen maksamiseen

11) tutkimusaineistojen käytön saatavuuden parantamiseksi myönnettäviin valtionavustuksiin ja valtion laitosten vastaavien hankkeiden menojen maksamiseen ja

12) tiedeyhteisöjen käytössä olevien valtion toimitilojen vuokriin.

Kohdassa 7 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

66. *Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 13 705 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen maksuosuuksien maksamiseen Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskukselle (CERN), Euroopan eteläiselle observatoriolle (ESO), Euroopan molekyylibiologian laboratoriolle (EMBL), Euroopan molekyylibiologian konferenssille (EMBC), Euroopan Yliopistoinstituutille (EUI) ja eurooppalaiselle synkrotonisäteilykeskukselle (ESRF) sekä vastaaville kansainvälisille tieteellisille järjestöille.

70. Opintotuki

01. *Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 685 000 euroa.

52. *Opintolainojen valtiontakaus ja korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opintotukilain (28/1972) mukaisten opintolainojen korkotukeen

2) opintotukilain (65/1994) mukaisista valtiontakauksista aiheutuviin menoihin.

55. *Opintoraha ja asumislisä* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 776 394 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opintotukilain (65/1994) mukaisten opintorahojen ja opintotuen asumislisän maksamiseen.

57. *Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 27 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksen maksamiseen opiskelijaravitoloille alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa, ammattikorkeakoulututkintoa tai ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien korkeakouluopiskelijoiden sekä opintotukeen oikeuttaviin ammatillisiin tai erikoistumiskoulutusohjelmiin taikka poikkeuskoulutukseen osallistuvien opiskelijoiden aterioiden hinnan alentamiseksi 1,67 eurolla ateriala kohti ja

2) ylimääräisen avustuksen maksamiseen muualla kuin korkeakoulun tiloissa sijaitsevan opiskelijaravintolan pitäjälle enintään 0,84 euroa, kuitenkin enintään opiskelija-ruokailusta aiheutuvien tila- ja laitekustannusten määrä, sel-laista ateriaa kohden, josta maksetaan ateriatu-kea.

58. *Avustus vuokratukustannusten korvaamiseen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 494 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksen maksamiseen Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle korkeakouluopiskelijoiden terveydenhoitoa varten tarvittavien tilojen vuokratukustannusten korvaamiseen ja

2) avustuksen maksamiseen opiskelija-asun-totarkoitukseen luovutettujen valtion maa-aluei-den vuokratukustannusten korvaamiseen silloin, kun kiinteistöä käytetään lähinnä opintotuen asumislisään tai asumistukeen oikeutettujen opiskelijoiden asumiseen edellyttäen, että asian-omainen kunta tukee opiskelija-asumista vastaa-valla määrällä.

Käyttösuunnitelma	euroa
Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö	3 144 000
Opiskelija-asuntoyhteisöt	1 350 000
Yhteensä	4 494 000

59. *Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuk-sen opiskelijoiden koulumatkatuki* (arviomäärä-raha)

Momentille myönnetään 36 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden koulu-matkatuesta annetun lain (48/1997) mukaisen tuen maksamiseen.

80. Taide ja kulttuuri

01. *Taiteen keskustoimikunnan ja taidetoimikun-tien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 420 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) taiteilijaprofessoreiden viroista aiheutu-viin palkkausmenoihin

2) taiteen edistämiseksi myönnettävien apu-rahojen ja avustusten maksamiseen

3) taide- ja kulttuuripolitiikan tutkimus- ja tiedotustoimintaan ja

4) enintään 10 000 euroa maksullisen palvelu-toiminnan tukemiseen.

Määrärahasta myönnettävät apurahat ja avus-tukset budjetoidaan maksuperusteisina.

02. *Valtion taidemuseon toimintamenot* (siirto-määräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 18 556 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) siviilipalvelusmiehistä aiheutuvien meno-ten maksamiseen ja

2) enintään 3 063 000 euroa näyttelytoimin-nan ja muun maksullisen palvelutoiminnan tuke-miseen.

03. *Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 678 000 euroa.

04. *Museoviraston toimintamenot* (siirtomäärä-raha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 18 863 000 euroa.

Momentille voidaan nettouttaa Museoviraston hallussa olevien maa-alueiden puunmyynnistä mahdollisesti saatavat tulot.

Käyttösuunnitelma	euroa
Kansallismuseon toimintamenot	6 931 000
Museoviraston muut toimintamenot	11 932 000
Yhteensä	18 863 000

05. *Näkövammaisten kirjaston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 968 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen enintään 4 000 euroa.

06. *Kansallisen audiovisuaalisen arkiston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 520 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää esitystoiminnan ja muun maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen enintään 123 000 euroa.

07. *Valtion elokuvatarkastamon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 611 000 euroa.

08. *Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 967 000 euroa.

30. *Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 106 440 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten kirjastojen valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen

2) kuntien valtionosuuslain (1147/1996) mukaisten verotuloihin perustuvien tasausten mak-

samiseen kunnille, henkilöstön täydennyskoulutukseen sekä keskitetysti tuotettuihin palveluihin ja

3) enintään 336 000 euroa avustuksina kirjastojen sisältötuotannon kehittämiseen.

31. *Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 29 990 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten teattereiden ja orkestereiden valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötyövuosien määrä on teattereilla enintään 2 469 ja orkestereilla enintään 1 033.

32. *Valtionosuudet ja -avustukset museoille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 468 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten museoiden valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen ja

2) enintään 252 000 euroa avustusten maksamiseen museoiden kokoelmatietojen siirtämiseksi elektroniseen muotoon.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötyövuosien määrä on enintään 1 158.

33. *Valtionosuus ja -avustus kuntien kulttuuritoimintaan* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 588 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen kuntien kulttuuritoimintaan ja

2) enintään 106 000 euroa lain 42 §:n mukaisen valtionavustuksen maksamiseen.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä yksikköhinta on 3,50 euroa asukasta kohden.

34. *Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuri-toimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten kirjastojen perustamishankkeiden valtionosuuksien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

1) Vuonna 2009 saa tehdä mainitun lain mukaisia valtionosuuden myöntämispäätöksiä kirjastojen perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet ovat tammikuun 2009 kustannustasossa enintään 4 500 000 euroa.

2) Vuonna 2009 saa lisäksi vahvistaa mainitun lain 36 §:n tarkoittamia laajuuksia sellaisille perustamishankkeille, joille valtionosuus tullaan myöntämään vuonna 2010 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionosuuksista vuoden 2009 tammikuun kustannustasossa on yhteensä enintään 3 500 000 euroa.

36. *Euroopan kulttuuripääkaupunki 2011 -hankkeen avustus* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen Turku - Euroopan kulttuuripääkaupunki 2011 -hankkeelle.

40. *Korvaus Suomenlinnan Liikenne Oy:lle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 252 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää korvauksen maksamiseen Suomenlinnan Liikenne Oy:lle tavaraliikenteen käyttötappioon ja lainanhoitomeneihin.

50. *Eräät avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 11 695 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kulttuuri-instituuttien tukemiseen
- 2) ystävyysseurojen tukemiseen
- 3) rakennussuojelulain (60/1985) nojalla suojeltujen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten entistämiseen ja parantamiseen
- 4) kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alusten entistämiseen ja korjaamiseen

5) maailmanperintösopimuksen sekä Haagin vuoden 1954 yleissopimuksen mukaiseen suojele-, tutkimus- ja valistustoimintaan

6) seurantalojen korjaamiseen ja siihen liittyvään selvitys-, neuvonta- ja tarkastustyöhön

7) rauhantyön edistämiseen

8) kulttuurilehtien tukemiseen

9) Suomen Islamilainen Neuvosto (SINE) ry:n menoihin

10) saamenkielisen kulttuurin edistämiseen ja saamelaisjärjestöjen toimintaan

11) kulttuurin alan avustusten, apurahojen ja palkintojen maksamiseen sekä julkaisujen tukemiseen ja

12) Tali-Ihantala tieto- ja näyttelykeskuksen toteuttamiseen.

51. *Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 13 160 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) taiteilijaprofessoreiden viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annetun lain (734/1969) mukaisten 545 apurahavuotta vastaavien taiteilija-apurahojen maksamiseen

2) aikaisemmin myönnettyjen pitkäaikaisten taiteilija-apurahojen maksamiseen ja

3) eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetun lain (1080/1983) mukaisiin apurahoihin ja avustuksiin.

Momentin määrärahat budjetoidaan maksuperusteisina.

52. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarain taiteen edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 191 886 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) taiteen ja kulttuurin edistämistä tarkoittavien toimenpiteiden rahoittamiseen, taide- ja kulttuuripolitiikan tutkimus-, selvitys- ja tiedotustoiminnan palkkaus- ja muiden menojen maksamiseen, yliopistojen ja muiden valtion laitosten kulttuuria koskeviin kokeilu- ja tutkimushankkeisiin sekä taideteosten hankkimiseen valtion kiinteistöihin ja valtion käytössä oleviin rakennuksiin

2) taiteen edistämisestä annetun lain (328/1967) mukaisiin taiteen keskustoimikunnan ja valtion taidetoimikuntien apurahoihin ja avustuksiin sekä alueellisten taidetoimikuntien myöntämiin taiteilija- ja kohdeapurahoihin ja muihin avustuksiin sekä enintään 960 000 euroa eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaisiin apurahoihin

3) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen museoille sekä muuhun museo- ja kulttuuriperintöalan tukemiseen

4) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen valtionosuuden ja -avustuksen maksamiseen kirjastoille, enintään 1 600 000 euroa lain 42 §:n mukaisen avustuksen maksamiseen kirjastoille ja enintään 2 900 000 euroa kirjastojen muihin avustuksiin ja lääninhallituksille kirjastotoimen alueelliseen ja muuhun kehittämiseen sekä yleisten kirjastojen valtakunnallisiin kehittämishankkeisiin ja kirjastojen verkkopalvelu- ja osaamisohjelmien vahvistamiseen

5) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen teattereille ja orkestereille sekä enintään 3 784 000 euroa teatteri- ja orkesterilain (730/1992) 6 a §:n mukaisen valtionavustuksen maksamiseen, josta 3 241 000 euroa teattereille ja 543 000 euroa orkestereille

6) EU:n kulttuuriohjelmien hankkeiden kansalliseen tukemiseen ja ohjelmien yhteyspisteiden toimintamenoihin, Euroopan kulttuuripääkaupunkihankkeeseen sekä valtionhallinnon kulttuurialan kansainvälisen yhteistyön menoihin

7) enintään 34 030 000 euron valtionavustuksen maksamiseen Suomen Kansallisoopperan säätiölle ja enintään 10 087 000 euron valtionavustuksen maksamiseen Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiön käyttökustannuksiin

8) tekijänoikeuslain (404/1961) 55 §:ssä säädetyn tekijänoikeusneuvoston toimintamenoihin ja

9) enintään 49 henkilön palkkaamiseen alueellisten taidetoimikuntien määräaikaissäisiin taiteen edistämisen tehtäviin.

Kohdassa 2 tarkoitettavat avustukset ja apurahat budjetoidaan maksuperusteisina.

Kohdassa 9 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

53. *Valtionavustus tilakustannuksiin* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 18 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen myöntämiseen eräiden tiede- ja kulttuurilaitosten sekä -yhteisöjen tilakustannuksiin.

54. *Valtionavustus Suomen Kansallisteatterin peruskorjauksen lainanhoitokuluihin* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 746 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen myöntämiseen Suomen Kansallisteatterin peruskorjauksen lainan lyhennykseen sekä koron maksuun.

55. *Kulttuuriperinnön digitoinnin tukeminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansallinen digitaalinen kirjasto-ohjelman ja toimintasuunnitelman toimeenpanosta aiheutuviin kustannuksiin

2) keskeisten, priorisoitujen museo- ja kulttuuriperintöaineistojen suunnitelmallisesta digitoinnista aiheutuviin kustannuksiin

3) museoiden sisältötuotannon tukemiseen

4) digitaalisessa muodossa olevien kulttuuriperintöaineistojen saatavuutta, käyttöä ja säilyttämistä parantavien järjestelmien ja palveluiden kehittämiseen sekä kirjastojen, arkistojen ja museoiden yhteisen hakupalvelun kehittämiseen ja liittämiseen osaksi Euroopan digitaalista kirjastoa ja

5) kulttuuri- ja kulttuuriperintöaineistojen digitointia, digitaalista saatavuutta ja pitkäaikais säilytystä koskevan osaamisen kehittämistä ja jakamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

56. *Kulttuuriviennin edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen kulttuuriviennin edistämiseksi tarkoitettujen menojen ja avustusten maksamiseen.

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) toiminta- ja näyttelyvarustuksen sekä niiden suunnittelumenojen maksamiseen ja

2) kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Valtion taidemuseo	190 000
2. Museovirasto	1 600 000
3. Kansallinen audiovisuaalinen arkisto	685 000
4. Venäjän ja Itä-Euroopan instituutti	25 000
Yhteensä	2 500 000

72. *Valtion taidemuseon kokoelmien kartuttaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 739 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Valtion taidemuseon taidehankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.

75. *Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 080 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kiinteistövarallisuuden perusparannuksista ja kunnossapidosta sekä pienehköistä uudisrakennushankkeista aiheutu-

vien investointimenojen maksamiseen ja museo-
laivojen korjaustöistä aiheutuviin kustannuksiin.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Museovirasto	2 800 000
2. Suomenlinnan hoitokunta	2 280 000
Yhteensä	5 080 000

Määrärahaa saa käyttää myös enintään yhdeksää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Valtuus

1) Käyttösuunnitelman kohdan 1. hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2008 jälkeen aiheutuvat menot ovat yhteensä enintään 800 000 euroa.

2) Käyttösuunnitelman kohdan 2. hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2008 jälkeen aiheutuvat menot ovat yhteensä enintään 1 000 000 euroa.

95. *Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää muinaismuistolain (295/1963) toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja lain nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen.

90. Liikuntatoimi

50. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 116 082 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (635/1998), liikuntalakiin (1054/1998) ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin (632/1998) perustuvien valtionavustusten sekä muiden urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen tarkoitettujen avustusten ja apurahojen maksamiseen, mistä vapaasta sivi-

tystyöstä annetun lain 14 §:n mukaisesti avustuksiin enintään 650 000 euroa, liikuntapaikkarakentamisen tukemiseen, liikunta- ja vapaa-ajanrakentamisen tutkimukseen, lajiliitoille jaettava toiminta-avustuksina 18 825 000 euroa ja muille valtakunnallisille liikuntajärjestöille 19 425 000 euroa

2) kokeilu-, kehittämis- ja ohjelmatoiminnan menoihin sekä urheilijoiden ja valmentajien avustusten ja apurahojen maksamiseen

3) yhteisöjen ja valtionhallinnon kansainvälisen liikunta-alan yhteistyön, liikuntatieteellisen toiminnan, dopinginvastaisen toiminnan, testaustoiminnan ja dopingin vastaisen kasvatuksen tehostamisen menoihin, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja tutkijoiden liikuntatieteellisten tutkimushankkeiden sekä näiden kanssa yhteistyössä toteutettavien tietojärjestelmä- ja muiden hankkeiden rahoittamiseen, enintään 250 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 42 §:n mukaisen avustuksen maksamiseen Suomen Urheilumuseosäätiölle

4) valtion liikuntaneuvoston ja sen jaostojen menoihin

5) liikunnan ja urheilun tunnustus- ja tuloksellisuuspalkintojen maksamiseen

6) läänien liikuntatoimen menoihin ja

7) enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Kunnan liikuntatoimen valtionosuuden perusteena käytettävä yksikköhinta on 12,00 euroa asukasta kohden.

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuden perusteena olevien opiskelijavuorokausien enimmäismäärä on 274 900 ja alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijapäivien enimmäismäärä on 51 000. Mainittujen määrien estämättä määrärahaa saa käyttää valtionosuuksien oikaisupäätöksistä aiheutuviin menoihin.

Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten yksikköhinta on 16,60 euroa opiskelijapäivää kohden.

Kohdassa 1 ja 2 tarkoitettut apurahat budjetoidaan maksuperusteisina.

52. *Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 331 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaisten valtionosuuksien maksamiseen.

91. Nuorisotyö

50. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot nuorisotyön edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 41 789 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) ja nuorisolain (72/2006) perusteella kuntien nuorisotoimen valtionosuuksiin

2) nuorisolakiin (72/2006) perustuviin valtionavustuksiin valtakunnallisille nuorisojärjestöille, nuorisotyön valtakunnallisille palvelujärjestöille ja nuorisotyötä tekeville järjestöille

3) nuorisolakiin (72/2006) perustuviin avustuksiin valtakunnallisten nuorisokeskusten toimintaan ja rakentamiseen sekä nuorisotilojen rakentamis-, peruskorjaus- ja varustamisavustuksiin

4) nuorisotutkimuksen avustamiseen ja apurahojen maksamiseen, nuorisotyöhön ja -politiikkaan liittyvien selvitysten laatimiseen ja nuorten tieto- ja neuvontapalvelujen, nuorten kuulemis- ja osallistumisjärjestelmien sekä nuorten verkkomedioiden ja niiden kehittämistoiminnan menoihin

5) yhteisöjen ja valtionhallinnon kansainvälisen nuorisotalan yhteistyön ja nuorison kansainvälisten toimintaohjelmien tukemiseen

6) koululaisten iltapäiväkerhotoiminnan, Avartti-toimintaohjelman, liikunnallisen, kulttuurisen ja monikulttuurisen nuorisotyön ja -toiminnan tukemiseen

7) nuorten työpajatoiminnan valtakunnalliseen tukeen, ehkäisevään päihde- ja huumetyöhön sekä muuhun nuorten sosiaaliseen vahvistamiseen

8) valtion nuorisosiain neuvottelukunnan ja sen jaostojen menoihin, valtakunnallisten nuori-

sojärjestöjen ja nuorisotyön palvelujärjestöjen arviointi- ja avustustoimikunnan menoihin, lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelman toimeenpanoon sekä alueellisen nuorisotoimen menoihin ja nuorisotyön alueelliseen kehittämiseen

9) nuorisotyön valtakunnallisten palvelurakenteiden tukemiseen¹

10) toimialan aluehallinnon tai valtion virastojen määräaikaisten hankkeiden toteuttamiseen ja

11) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Kuntien nuorisotoimen valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä yksikköhin-

¹ Nuorisotyön ohjausjärjestelmän tehokkuutta lisätään organisoimalla toimialan tulosohtaus nuorisotyön eri alueet kattavien valtakunnallisten palvelu- ja kehittämiskeskusten kautta.

ta on 14,00 euroa alle 29-vuotiasta asukasta kohden.

Kohdassa 11 tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

51. *Nuorten työpajatoiminta, ehkäisevä huume-työ ja verkkonuorisotyö* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 10 873 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) nuorten työpajatoiminnan tukemiseen, vakinaistamiseen ja palvelun laajentamiseen

2) työpajatoimintaan liittyvään etsivään työparitoimintaan

3) ehkäisevän päihde- ja huume-työn tukemiseen sekä

4) verkkonuorisotyön tukemiseen.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. *Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 27 162 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös eräiden Suomen tekemien kalastusta koskevien sopimusten valvonnasta aiheutuvien menojen sekä kalastuslain (286/1982) 14 §:n mukaisten korvausten sekä eläinlääkintäkunnan menojen maksamiseen.

02. *Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 13 727 000 euroa.

03. *Maaseutuviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 25 396 000 euroa.

04. *Lautakuntien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 846 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan ja eläinlääkintävahinkojen arviolautakunnan menoihin.

20. *Tietojärjestelmien kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 123 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maa- ja metsätalousministeriön tietojärjestelmien kehittämisestä ja ministeriön hallinnonalan yhteisistä tietohallinnon kehittämishankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen ja enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen.

21. *Kansainvälinen yhteistyö* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 729 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) niiden kulutusmenojen maksamiseen, jotka aiheutuvat yhteistyöstä kansainvälisten järjestöjen puitteissa, solmituista kansainvälisistä ja valtioiden välisistä sopimuksista ja muusta alan kansainvälisestä yhteistyöstä

2) maa- ja metsätalousministeriön toimialan lähialueyhteistyöhankkeisiin ja niiden valmistelusta ja hallinnoinnista aiheutuviin kustannuksiin sekä kansainvälisen taloudellis-teknologisen yhteistyön edistämiseen tähtäävien soveltuvuustutkimusten yms. selvitysten hankkimiseen

3) kansainväliseen toimintaan liittyviin valtionapuihin ja

4) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta myöntöpäätösperusteisena.

22. *Yhteistutkimukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 813 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) lähinnä eri virastojen, laitosten tai muiden organisaatioiden yhteistyönä suoritettavasta, maa- ja metsätalousministeriön toimialan strategista ohjaamista ja kehittämistä tukevasta tutkimuksesta sekä organisaatioiden arvioinnista aiheutuvien menojen maksamiseen

2) tutkimushankkeiden asiantuntija-arvioinneista aiheutuvien menojen maksamiseen ja

3) valtionapuihin ja menoihin, jotka aiheutuvat määräaikaisen enintään 80 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

29. *Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 300 000 euroa.

40. *Bioenergiatuotannon avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) bioenergiaa tuottavien laitosten perustamista edistäviin soveltaviin tutkimus-, selvitys-, koulutus- ja tiedotushankkeisiin ja uutta tutkimustietoa ja teknologiaa soveltaviin pilottihankkeisiin

2) maatilakokoluokkaa suurempien keskitettyjen biomassasta, lannasta, elintarviketeollisuuden ja kaupan eloperäisistä jätteistä ja sivutuotteista sekä haja-asutuksen ja yhdyskuntien lietteistä bioenergiaa tuottavien laitosten investointien tukemiseen sekä EU:n energiapalveludirektiivin toteuttamiseen maatilasektorilla

3) valtakunnallisen bioenergiakoordinaation ja -neuvonnan järjestämiseen ja

4) enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisena maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan kokonaishenkilöstömäärää lisäämättä ja muihin kuluksimenoihin.

Avustusta voidaan myöntää yrityksille, valtion laitoksille, kunnille ja muille yhteisöille.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

66. *Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 714 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvien jäsenmaksujen ja vapaaehtoisten rahoitusosuuksien maksamiseen muissa maissa ja Suomessa toimiville kansainvälisille organisaatioille sekä muihin kansainvälisistä sitoumuksista aiheutuviin maksuihin.

10. Maaseudun kehittäminen

50. *Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 820 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maaseudun neuvontajärjestöjen valtionavustuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (244/2002) mukaisesti yleisavustuksena neuvontaan ja tutkimukseen myönnettävien valtionapujen maksamiseen lähinnä valtakunnallista, koko maan kattavaa neuvontaa harjoittaville rekisteröidyille yhdistyksille ja muille yhteisöille. Erikseen haettaessa määrärahaa saadaan myöntää myös erityisavustuksena

2) vuonna 2004 Loimaalle perustetun maatalousmuseon vuokra- ja muihin toimintamenoihin enintään 802 000 euroa.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

54. *Hevostalouden edistäminen totopelieistä valtion osuutena kertyvillä varoilla* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 9 032 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) arpajaislain (1047/2001) 18 §:ssä tarkoitusta valtion osuudesta suoritettavien avustusten maksamiseen, totopelien tuottojen käyttämisestä hevoskasvatukseen ja hevosurheilun edistämiseen annetun lain (1055/2001) mukaisesti ja

2) hevostalouden neuvottelukunnan sekä hevos-talouslain (796/1993) mukaisten menojen maksamiseen.

55. *Valtionapu 4H-toimintaan* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maaseudun neuvontajärjestöjen valtionavustuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (244/2002) mukaisesti 4H-toiminnan tukemiseen.

61. *EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 43 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) EU:n ohjelmakauden 2007—2013 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien hankkeiden ja sen toteutukseen liittyvän teknisen avun Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU-rahoitusosuuden maksamiseen

2) yhdessä vastinrahoitusmomentin 30.10.62 määrärahojen kanssa maaseuturahaston rahoitusosuutena enintään 170 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta teknisellä avulla palkattavien osuus on enintään 101 henkilötyövuotta ja

3) ohjelmien toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen.

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti kohdistuu momentin myöntämisvaltuudesta 1 819 000 euroa ja määrärahasta 1 132 000 euroa Kainuun maakuntaan.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2009 saa tehdä ohjelmakauteen 2007—2013 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 63 300 000 eurolla.

Mikäli ohjelmakauteen 2007—2013 kohdistuvaa vuoden 2008 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2009.

62. Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 47 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) EU:n ohjelmakauden 2007—2013 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien hankkeiden ja sen toteutukseen liittyvän teknisen avun valtion rahoitusosuuden maksamiseen

2) yhdessä momentilla 30.10.61 olevan maaseuturahaston rahoitusosuuden kanssa valtion rahoitusosuutena henkilöstön palkkaamiseen sekä muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen ja

3) neuvoston asetuksen (EY/1290/2005) artiklan 31 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) ja 33 (maaseuturahastoa koskevat erityiset säännökset), neuvoston asetuksen (EY 1260/1999) artiklan 30 (tukikelpoisuus) ja artiklan 39 (varainhoitoa koskevat oikaisut) ja neuvoston asetuksen (ETY 2082/1993) artiklan 24 (tuen vähentäminen, pidättäminen ja peruuttaminen) mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti kohdistuu momentin myöntämisvaltuudesta 2 081 000 euroa ja määrärahasta 1 295 000 euroa Kainuun maakuntaan.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2009 saa tehdä ohjelmakauteen 2007—2013 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 69 400 000 eurolla.

Mikäli ohjelmakauteen 2007—2013 kohdistuvaa vuoden 2008 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2009.

63. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 693 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtakunnallisen maaseudun kehittämisen ja tutkimuksen sekä maa- ja elintarviketalouden tutkimuksen rahoituksesta annetun lain (1477/2007) ja valtionavustuslain (688/2001) mukaisessa laajuudessa valtakunnallisten maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen mukaan lukien hankkeisiin sisältyvät kulutusmenot. Määrärahaa voidaan myöntää em. lainsäädännön edellyttämässä laajuudessa myös julkisyhteisöjen toteuttamiin hankkeisiin, joissa määrärahaa voidaan käyttää hankkeiden toteuttamiseen tarvittavan enintään 45 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

20. Maatalous

01. *Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 32 733 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen valiotaimituotannon osalta enintään 80 000 euroa

2) Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen toiminnasta aiheutuviin sijoitusmenoiksi luettaviin talonrakennus- ja maa- ja vesirakennustöihin

3) kasvinsuojeluaineiden tarkastus- ja testaustoiminnasta aiheutuvien Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen menojen maksamiseen ja

4) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Määrärahan mitoituksessa tuloina otetaan huomioon tulot, jotka kertyvät Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen suoritteista perittävistä maksuista annetun asetuksen (1475/2007) perusteella.

40. *Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 559 365 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuesta annetun lain (1559/2001) ja tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain (557/2005, sellaisena kuin se on laissa 618/2006) 18 b §:n mukaiseen tukeen ja

2) vuonna 2009 ja sitä aikaisempina vuosina myönnettyjen tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2009 Manner-Suomessa tehtävistä uusista luonnonhaittakorvauksen kansallisen lisäosan sitoumuksista saa aiheutua menoja vuosina 2010—2013 yhteensä enintään 2 400 000 euroa.

Vuonna 2009 tehdyistä muista tukipäätöksistä saa aiheutua vuoden 2010 ja sitä seuraavien vuosien määrärahasta maksettavia menoja enintään 84 094 000 euroa.

41. *EU-tulotuki ja EU-markkinatuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 592 987 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan unionin kokonaan rahoittamien suorien tukien ja niihin verrattavien muiden Euroopan unionin kokonaan rahoittamien menojen maksamiseen ja

2) neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 mukaisten maataloustuotteiden vientituen, yksityisen varastoinnin tuen ja eräiden muiden maataloustuotteiden markkinoita ohjaavien toimenpiteiden menojen maksamiseen.

EU:n tulotuet maksetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1782/2003 perusteella.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

42. *Satovahinkojen korvaaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää satovahinkojen korvaamisesta annetun lain (1214/2000) mukaisten korvausten maksamiseen. Määrärahasta saa maksaa myös edellisiin vuosiin kohdistuvia korvauksia.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

43. *Maatalouden ympäristötuki, tuotantoeläinten hyvinvointituki ja ei-tuotannolliset investoinnit* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 348 915 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) EU:n komission vuosille 1995—1999 hyväksymän maatalouden ympäristöohjelman, vuosille 2000—2006 hyväksymän horisontaalisen maaseudun kehittämisohjelman mukaisten maatalouden ympäristötukien ja vuosille 2007—2013 hyväksymän Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman mukaisten maatalouden ympäristötukien, tuotantoeläinten hyvinvointi-

tukien ja ei-tuotannollisten investointitukien maksamiseen

2) kokonaan kansallisesti rahoitettavaan useiden tilojen yhteisten vesitaloudellisten toimenpiteiden hankekohtaiseen suunnitteluun enintään 84 000 euroa

3) kokonaan kansallisesti rahoitettavaa luonnon monimuotoisuutta ja kosteikkoja koskevien yleissuunnitelmien laatimiseen enintään 260 000 euroa ja

4) kokonaan kansallisesti rahoitettavaa yhteisön vesipolitiikan puitedirektiivin toimeenpanoon liittyen maa- ja metsätalouden kuormituksen ja sen vaikutusten seurannan järjestämiseen ja hoitamiseen enintään 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kulutusmenoihin ja kokonaan kansallista määrärahaa enintään 22 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2009 saa tehdä EU:n komission vuosille 2007—2013 hyväksymän maatalouden ympäristötukijärjestelmän ja tuotantoeläinten hyvinvointitukijärjestelmän mukaisia sitoumuksia ja sopimuksia sekä ei-tuotannollisten investointien tukijärjestelmän tukien myöntämispäätöksiä siten, että niistä aiheutuu vuosina 2009—2017 menoja yhteensä enintään 30 000 000 euroa.

44. *Luonnonhaittakorvaus* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 422 673 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää EU:n komission vuosille 2000—2006 hyväksymän horisontaalisen maaseudun kehittämissuunnitelman ja vuosille 2007—2013 hyväksymän Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman mukaisten luonnonhaittakorvausten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2009 saa tehdä EU:n komission vuosille 2007—2013 hyväksymän luonnonhaittakorvausjärjestelmän mukaisia sitoumuksia si-

ten, että niistä aiheutuu vuosina 2009—2013 menoja yhteensä enintään 8 000 000 euroa.

45. *Luopumistuet ja -korvaukset ja pellonmetsitystuki* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 143 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) luopumiseläkelain (16/1974) ja luopumiskorvauslain (1330/1992) mukaisten korvausten maksamiseen

2) maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) sekä maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) mukaisten luopumistukien ja hoitokustannusten maksamiseen ja

3) vuosina 1995—1999 toteutetun maatalouden metsätoimenpideohjelman mukaisista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

46. *Markkinoinnin ja tuotannon kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 861 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävien perusteiden myönnettäviin avustuksiin maa- ja puutarhataloustuotteiden markkinoinnin ja tuotannon kehittämiseen

2) neuvoston asetuksen (EY 3/2008) mukaiseen maataloustuotteiden tiedotukseen ja menekinedistämiseen ja

3) neuvoston asetuksen (1234/2007) mukaisesti hunajan tuotannon ja markkinoinnin kehittämiseksi laaditusta ohjelmasta aiheutuviin menoihin sekä kansalliseen hunajan tuotannon markkinoinnin edistämiseen.

Määrärahaa saa käyttää kulutusmenoihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

47. *Laatujärjestelmien kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 873 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) elintarviketalouden laatustrategian toteuttamiseen liittyviin avustuksiin

2) valtion viranomaisten ja muiden julkisyhteisöjen toteuttamiin hankkeisiin ja

3) enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

48. *Puutarhatalouden ja sokerintuotannon erityistoimenpiteet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 33 557 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) neuvoston asetuksen (EY 1182/2007) mukaisesti hedelmä- ja vihannestuottajaorganisaatioiden toimintaohjelmien menojen maksamiseen ja

2) neuvoston asetuksen (EY 320/2006) mukaisesti EU:n sokeriuudistukseen liittyvän rakenneuudistuksen toimenpiteiden menoihin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

49. *Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 58 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalouden rakennetukilain (1476/2007), maaseutuelinkeinon rahoituslain (329/1999), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000), maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain (1303/1994), maaseutuelinkeinon lain (1295/1990) ja maatilalain (188/1977) mukaisista korkotukilainoista, eräiden maatalouden luottojen vakauttamisesta annetun lain (511/1985) mukaisista lainoista sekä maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain (1031/1986) mukaisista korkotukilainoista luottolaitoksille suoritettavien korkohyvitysten maksamiseen.

Valtuus

Vuonna 2009 korkotukea saa hyväksyä enintään 300 000 000 euron lainapääomalle. Mikäli vuoden 2008 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2009.

60. *Siirto interventiorahastoon* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Maatalouden interventiorahastoon tarkoitetun siirron maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää niiden rahaston menojen maksamiseen, joita ei rahoiteta EU:n maataloustukirahastosta.

61. *Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 30 040 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) 2 §:ssä tarkoitetun siirron maksamiseen.

30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu

01. *Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 42 420 000 euroa.

Maksullisen toiminnan tulot kertyvät Elintarviketurvallisuusviraston suoritteista perittävistä maksuista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (266/2008) perusteella.

Määrärahaa saa käyttää myös tiloilla kuolleiden muiden kuin TSE-valvontaohjelmaan kuuluvien tuotantoeläinten hävittämistä aiheuttavien valtionapujen maksamiseen kuitenkin enintään 1 000 000 euroa.

20. *Eläinlääkintähuolto* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 650 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) eläintautien vastustamisesta ja ennalta ehkäisemisestä, eläinsuojelusta ja muusta eläinlääkintähuollosta, korvauksista, eräistä valtionavusta, koulutuksesta, eläinlääkäreiden erikoistumisesta ja toimituspalkkioista sekä tutkimusapurahojen myöntämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen

2) eläinlääkäreiden erikoistumiseen enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja

3) enintään 100 000 euroa valtakunnallisille eläinsuojelujärjestöille myönnettäviin valtion-apuihin.

Tutkimusapurahoja saa myöntää eläinkokeille vaihtoehtoisia menetelmiä selvittävään ja kotieläinten terveydenhuoltoon ja niiden elintarviketuotantoon liittyviin tutkimuksiin.

41. Eräät korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 568 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (702/2003) mukaisten korvausten maksamiseen

2) enintään 66 000 euroa hukkakauran torjunnasta annetun lain (185/2002) mukaisiin korvauksiin

3) hukkakauran torjuntasuunnitelmien laatimiseen sekä avustusten maksamiseen kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain (896/1977) mukaisesti kasvinjalostajille jalostukseen ja kotimaisen kasvinjalostustoiminnan edistämiseen ja

4) kulutusmenoihin sekä edellisiin vuosiin kohdistuviin menoihin ja korvauksiin.

40. Kala-, riista- ja porotalous

01. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 245 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kalanviljelylaitosten ja tutkimusasemien sijoitusmenoiksi luetavien perusparannuksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

20. Kalakannan hoitovelvoitteet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vesilain (264/1961) 2 luvun 22 ja 22 b §:n sekä ympäristönsuojelulain (86/2000) 44 §:n nojalla annettujen lupapäätösten lupaehtojen edel-

lyttämien kalakannan hoitotoimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja

2) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 6 §:ssä tarkoitettujen menojen maksamiseen ja

2) enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 750 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) riistavahinkolain 4 §:ssä mainittujen maa- ja metsätalouden vahinkojen korvaamisesta sekä näiden aiheuttamien vahinkojen estämisestä, kysymyksessä olevien eläinkantojen seurannasta ja suojelemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen riistavahinkolain 7 §:n mukaisesti

2) edellisiin vuosiin kohdistuvien korvausten, riistavahinkolain toimeenpanosta aiheutuvien menojen maksamiseen ja

3) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

43. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 845 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) porotalouden edistämiseen myönnettävien valtionapujen ja valtakunnan rajoilla sijaitsevien poroesteaitojen valtion vastuulla olevista

tehtävistä aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen ja

2) porotalouden kannattavuuden edistämiseen tähtäävän neuvontatyön tukemiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

50. *Metsästyksen ja riistanhoidon edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 8 538 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 3 §:ssä tarkoitettujen menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

51. *Kalatalouden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 666 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kalastuslain (286/1982) 91 ja 91 a §:n perusteella vesialueiden omistajille kalavesien käytöstä maksettaviin korvauksiin, kalastusalue toiminnasta, kalastusalan järjestöjen toiminnasta, kalatalouden edistämisestä sekä valtiolle maksun kannosta ja kalastuksenhoitomaksurekisterin pidosta aiheutuvien menojen maksamiseen ja

2) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahasta osoitetaan avustuksena 130 000 euroa Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry:lle.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

52. *Tenojoen kalastuslupamaksut ja viehekalastusmaksut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 760 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Tenojoen kalastuslupatuloista vesialueen omistajille palautettavan osuuden maksamiseen sekä kalastuslain (286/1982) 89 a §:n mukaisesti viehekalastusmaksujen palautuksina vesialueiden omistajille ja vuonna 2009 kerättävien viehekalastusmaksu-

jen kannosta aiheutuvien kulutus- ja muiden menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

62. *Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 878 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansallisesti rahoitettavista elinkeinokalatalouden edistämistoimenpiteistä aiheutuvien menojen sekä Euroopan kalatalousrahaston (EKTR) varoista rahoitettavien elinkeinokalataloutta koskevien toimenpiteiden EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen ja

2) enintään 40 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahasta on varattu 6 857 000 euroa EU:n osarahoittamien hankkeiden valtion rahoitusosuutta varten.

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain (343/2003) mukaisesti momentin määrärahasta kohdistuu Kainuun maakuntaan 165 000 euroa, mistä 70 000 euroa on EU:n rahoitusosuutta ja 95 000 euroa kansallista rahoitusosuutta.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksuperusteisena.

77. *Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 757 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) luonnonravintolammikoiden kunnostus- ja entistämishankkeiden, vaelluskalakantojen turvaamiseen ja elvyttämiseen tähtäävien kalataloudellisten kunnostushankkeiden sekä muiden kalataloutta edistävien rakennushankkeiden suunnittelu- ja toteuttamismenojen maksamiseen

2) hankkeita koskevissa lupapäätöksissä määrättyjen velvoitteiden toteuttamiseen ja

3) enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

50. Vesitalous

20. *Vesivarojen käytön ja hoidon menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 371 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vesivarojen käytön ja hoidon kulutus- ja sijoitusmenoihin, jotka liittyvät tulvariskien hallintaan, patoturvallisuuteen, vesistöjen säännöstelyyn, vesistön käytön ja hoidon kehittämiseen, vesihuollon kehittämiseen, valtion kompensatio-, tarkkailu- ja muihin velvoitteisiin

2) Inarijärven säännöstelystä aiheutuviin hoitoimenpiteisiin sekä valtioiden välisiin sopimuksiin perustuvaan rajavesistöyhteistyöhön

3) vesistötoimenpiteiden tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (651/2001) mukaisista vesistötoimenpiteistä sekä vesistörakenteiden peruskorjauksista ja velvoitetöistä aiheutuvien valtion menojen maksamiseen ja

4) enintään 155 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Momentille nettoutetaan työnantajalle maksettavat sairaus- ja äitiyspäivärahat.

30. *Vesihuoltolaitteiden rakentamisen korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 650 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/1977) mukaisten vesihuoltolaitteiden rakentamiseen myönnettyjen lainojen korkohyvitysten maksamiseen.

31. *Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 18 258 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vesihuollon tukemisesta annetun lain (686/2004) mukaisten avustusten maksamiseen yhdyskuntien vedenhankintaa ja viemärointiä edistäviin toimenpiteisiin

2) valtion työnä toteutettavista vesihuoltohankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen

3) vesistötoimenpiteiden tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (651/2001) mu-

kaisista vesistötoimenpiteistä aiheutuvien avustusten ja valtion osuuksien maksamiseen ja

4) enintään 27 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Valtion työnä toteutettu ja valmistunut työ saadaan sopia luovutettavaksi kunnalle tai muulle yhteistyökumppanille. Samalla on sovittava niistä ehdoista, joita työn vastaanottajan on luovutuksen jälkeen noudatettava.

43. *Eräät valtion maksettavaksi määrätty korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 420 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ympäristöluopavirastojen ja tuomioistuinten vesiasioista antamien päätösten ja lain tai valtioiden välisten sopimusten perusteella valtion maksettavaksi määrättyjen tai sovittujen korvausten sekä päätösmaksujen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

48. *Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 841 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annetun lain (284/1983) 2 §:n mukaisten vahinkojen ja kustannusten korvaamiseen sekä metsäkeskusten asiantuntija-avusta aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää myös edellisiin vuosiin kohdistuvien vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

60. Metsätalous

01. *Metsäntutkimuslaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 42 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Metsäntutkimuslaitoksen toimintaan liittyvien, sijoitusmenoihin luettavien talonrakennus- ja perusparannustöiden menojen maksamiseen, silloin kun hankkeen hankintameno tai kustannusarvio on alle 1 000 000 euroa ja EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

41. *Metsäpuiden siemenhuolto* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 063 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää metsäpuiden siemenviljelyn perustamista ja nuoruusvaiheen hoitoa varten myönnettävien valtionavustusten maksamiseen.

42. *Valtionapu metsätalouden edistämisen ja valvontaorganisaatioille* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 47 518 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) metsäkeskuksille ja Metsätalouden kehittämiskeskus Tapiolle metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta annetun lain (1474/1995) perusteella aiheutuviin menoihin

2) metsäkeskusten ja Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion valtionavustustoiminnan liikeloudellisiin perusteisiin hinnoitelluista suoritteista perittävien maksujen alentamiseen ja

3) muuna julkisena rahoitusosuutena EU-hankkeissa.

Metsäkeskusten osuus määrärahasta määräytyy metsäkeskuskohtaisesti alueellista työmäärää sekä toiminnan laajuutta kuvaavien tekijöiden perusteella, joita ovat muun muassa metsäkeskuksen varsinaisten yksityismetsien pinta-ala, hakkuumäärä ja metsälöiden lukumäärä, valtion ja teollisuuden metsien pinta-ala, viranomaistoiminnan ilmoitusten ja päätösten määrä, alueellisen metsävaratiedon keruun pinta-ala sekä neuvottujen metsänomistajien määrä. Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion osuus määrärahasta määräytyy metsäkeskuksille toteutettavan kehittämissuunnitelman sekä maa- ja metsätalousministeriölle tuotettavien palvelujen laajuuden perusteella.

43. *Eräät korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 50 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain (263/1991) perusteella aiheutuvien korvausten ja muiden menojen maksamiseen

2) laajuudeltaan ja taloudelliselta merkitykseltään huomattavien äkillisten metsätuhojen kartoituksesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja

3) metsälaisissa tarkoitetuista uhkasakkolain (1113/1990) mukaisista ja niihin verrattavista suorituksista aiheutuvien sellaisten menojen maksamiseen, jotka maksetaan etukäteen valtion varoista.

44. *Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 67 480 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) ja kestävä metsätalouden rahoituslain (544/2007) mukaisen valtiontuen maksamiseen ja

2) kokeilu- ja selvitystoiminnan valtionapuihin ja kulutusmenoihin.

Valtuus

Vuonna 2009 saa tehdä edellä mainittujen lakien mukaisia tukipäätöksiä enintään 72 430 000 eurolla.

45. *Metsäluonnon hoidon edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 965 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) perusteella tehdyistä päätöksistä (19 §, 19 a § ja 20 §) aiheutuvien menojen maksamiseen

2) kestävä metsätalouden rahoituslain (544/2007) 16 §:ssä tarkoitetun ympäristötuen sekä 20 §:ssä tarkoitetuista kokeiluhankkeista, 18 §:ssä tarkoitetuista metsäluonnon hoitohankkeista ja metsien monimuotoisuutta edistävästä hankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen ja

3) metsien ympäristönhoitoa ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä tukevista valtakunnallisista ja maa- ja metsätalousministeriön erikseen määrittelemistä hankkeista ja toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin ja enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta määräaikaisiin tehtäviin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti.

50. *Eräät metsätalouden valtionavut* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 746 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille yhdistyksille ja säätiöille sekä osakeyhtiölle.

Käyttösuunnitelma	euroa
Föreningen för Skogskultur rf	50 000
Työtehoseura ry	471 000
Metsämuseosäätiö	640 000
Mustilan Kotikunnas -säätiö	51 000
Suomen Metsäyhdistys ry	434 000
Puuinfo Oy	100 000
Yhteensä	1 746 000

83. *Lainat puuntuotannon kestävyden turvaamiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) mukaisten lainojen maksamiseen.

63. Metsähallitus

1. Peruspääoman muutokset

Metsähallituksen peruspääomaa voidaan korottaa 4,1 milj. eurolla. Muutoksen jälkeen peruspääoman arvo on 2 545,4 milj. euroa.

2. Liiketoiminnan keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet

Metsähallitus ottaa huomioon liiketoimintaa harjoittaessaan yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet, kuten luonnon monimuotoisuuden, virkistyskäytön sekä porotalouden ja saamelaiskulttuurin vaatimukset.

Metsähallitus voi avustaa Suomen Metsäsäätiötä vuonna 2009 enintään 0,2 milj. eurolla.

3. Liiketoiminnan investointien ja investointisitoumusten enimmäismäärä

Metsähallituksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2009 enintään 30 milj. euroa. Lisäksi Metsähallitus saa tehdä vuonna 2009 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina vuosina enintään 34 milj. euroa.

4. Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä

Metsähallitus oikeutetaan ottamaan liiketoimintaansa varten valtion liikelaitoksista annetun lain (1185/2002) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 50 milj. euroa.

5. Liiketoiminnan takausvaltuudet

Metsähallitus saa myöntää takauksia samaan liikelaitoskonserniin kuuluvien osakeyhtiömuotoisten tytäryritysten lainojen vakuudeksi enintään 12,3 milj. euron arvosta.

6. Liiketoiminnan vakuuksien enimmäismäärä

Metsähallitus saa antaa toimintaansa varten tarvittavia vakuuksia ulkopuolisille enintään 0,5 milj. euron arvosta.

50. *Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 502 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Metsähallitusta koskevan lain 6 §:n mukaisten Metsähallituksen julkisista hallintotehtävistä maa- ja metsätalousministeriön toimialalla aiheutuvien menojen maksamiseen.

Lisäksi Metsähallitus saa käyttää näihin julkisiin hallintotehtäviin Metsähallitukselle kertyvät ne julkisten hallintotehtävien tulot, jotka kuuluvat maa- ja metsätalousministeriön toimialaan.

70. Kiinteistö- ja paikkatietoinfrastruktuuri

01. *Maanmittauslaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 54 707 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös laitoksen toimintaan liittyvien jäsenmaksujen maksamiseen.

02. *Geodeettisen laitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 716 000 euroa.

40. *Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 450 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) uusjakotoiminnan tukemisesta annetun lain (24/1981) ja vuokra-alueiden järjestelystä kaupungeissa ja kauppaloissa annetun lain (218/1962) mukaisten menojen, kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) 102 §:n mukaisten lainojen ja korkotuen rahoituksesta ja eräistä vesitilusjärjestelyistä annetun lain (31/1980) 19 §:n mukaisista lunastuksista aiheutuvien menojen maksamiseen

2) vesistöhankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain (451/1988) 21 ja 22 §:n mukaisten menojen maksamiseen

3) kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 207 §:n 2 momentissa tarkoitettujen toimitusmenojen maksamiseen uusjakojen ja vesitilusjärjestelyjen osalta ja

4) enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. (31.01 ja 99, osa) Hallinto ja toimialan yhteiset menot

01. *Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 20 047 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon valtion televisio- ja radorahastosta saatava rahoitus.

Yleiselle osastolle sijoitettu talousjohtajan erittelyvirka lakkautetaan 1.1.2009 lukien.

21. *Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 34 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ministeriön hallinnonalan tuottavuuden edistämiseen tähtävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankintaan.

29. (31.99.29) *Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 327 740 000 euroa.

40. (31.99.40) *Eräät valtionavut* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 942 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen liikenne- ja viestintäalan yhteisöjen ja muuseo toiminnan tukemiseksi.

10. (31.24, 25, 30, 40, 52, 60, osa ja 99, osa) Liikenneverkko

01. (31.24.01) *Tiehallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 83 110 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös lähialueyhteistyöhankkeisiin sekä palvelussuhdeasuntojen liiketaloudellisin perustein määräytyvien vuokrien alentamiseen.

02. (31.40.01) *Ratahallintokeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 29 557 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös hallinnon, hallinnon, tutkimus- ja kehittämistoiminnan ja liikennejärjestelmäsunnittelun menoihin sekä kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen maksamiseen.

03. (31.30.01) *Merenkululaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 35 768 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös rakennusten, rakenteiden ja kiinteistöjen perusrakennuksesta ja uudisrakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen silloin, kun hankkeen hankintameno tai kustannusarvio on alle 1 000 000 euroa.

21. (31.24.21) *Perustienpito* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 530 822 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maanteiden suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta, liikenteen hallinnasta ja liikennekeskustoiminnasta, kiinteistönpidosta ja

muista tienpitäjän vastuulle kuuluvista tehtävistä aiheutuvien tienpidon menojen maksamiseen ja

2) enintään 50 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon tulot ulkopuolisista rahoitusosuuksista.

22. (31.40.21) *Perusradanpito* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 316 820 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää rataverkon suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta, liikenteen hallinnasta, kiinteistönpidosta ja muista radanpitäjän vastuulle kuuluvista tehtävistä aiheutuvien radanpidon menojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon ratamaksu, maksullisen palvelutoiminnan tulot ja omaisuuden myyntituotot lukuun ottamatta kiinteän omaisuuden myyntituottoja.

23. (31.30.21) *Vesiväylänpito* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 62 002 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vesiväyliä ja kanavien suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta, talvimerenkulun avustamisesta, merikartoituksesta ja muista vesiväylänpidon tehtävistä aiheutuvien menojen maksamiseen

2) EU:n TEN-hankkeiden tutkimus- ja selvitysmenoihin

3) rakennusten, rakenteiden ja kiinteistöjen perusparannuksesta ja uudisrakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen silloin, kun hankkeen hankintameno tai kustannusarvio on alle 1 000 000 euroa ja

4) enintään 298 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon vesiväylänpitoon kohdistuvat maksullisen palvelutoiminnan ja kiinteistöjen vuokrauksen tulot sekä Saimaan kanavan lupamaksutulot.

34. (31.60.34) *Valtionavustus länsimetron suunnitteluun* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 750 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen Helsingin ja Espoon kaupungeille länsimetron suunnitteluun kuitenkin siten, että valtion osuus on enintään 30 % suunnittelukustannuksista pl. alv-menot. Hankkeen suunnittelukustannusten avustamiseen vuosien 2007 ja 2008 jälkeen voidaan sitoutua siten, että avustusten määrä on vuodelle 2009 myönnetty määräraha mukaan lukien yhteensä enintään 15 milj. euroa ja lisäksi enintään 30 % kustannuksista pl. alv-menot.

41. (31.52.41) *Valtionavustus eräiden lentoaikojen rakentamiseen ja ylläpitoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 947 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen Seinäjoen (Rengonharjun) säännöllisen reittiliikenteen piirissä olevan sekä Mikkelin lentokenttien rakenteiden ja laitteiden investointeihin sekä ylläpitomenoihin. Investointiavustus saa olla enintään 90 % investointimenoista. Muiden avustusten yhteismäärä saa olla enintään 70 % käyttömenoista. Avustukset myönnetään kustannuksiin ilman arvonlisäveroa.

Määrärahaa saa käyttää myös aikaisempina vuosina myönnetyn valtuuden mukaisen avustuksen maksamiseen Seinäjoen (Rengonharjun) lentokentän laajennushankkeen kustannuksiin enintään 70 % kustannuksista pl. alv-menot. Vuoden 2009 osuus avustuksesta on enintään 1 973 000 euroa.

50. (31.25.50) *Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 23 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) ja asetuksen (1267/2000) mukaisten valtionapujen maksamiseen

2) yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen sekä

3) tiekuntien neuvonnan ja opastamisen avustamiseen.

76. (31.24.76, 30.76 ja 40.76) *Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 29 870 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maantielain (503/2005) mukaisten maa-alueiden ja korvausten lisäksi myös näihin liittyvien välttämättömien menojen maksamiseen

2) kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/1995) mukaisten kiinteistötoimitusmaksujen maksamiseen

3) tietä varten tarvittavien alueiden hankkimiseen ja korvaamiseen ennen tiesuunnitelman hyväksymistä

4) ratalain (110/2007) mukaista toimintaa varten hankittavien maa-alueiden kauppahintojen ja korvausten maksamiseen

5) väylien ja muiden maa- ja vesirakennuskohteiden rakentamista varten tarpeellisten maa- ja vesialueiden hankintamenojen maksamiseen sekä

6) vesilain (246/1961) mukaisten korvausten maksamiseen.

77. (31.30.77 ja 40.(79)) *Väyläverkon kehittäminen ja radioverkon rakentaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Merenkulkulaitos oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen Naantalin väylän 6,5 milj. euron sopimusvaltuuden mukaisia sopimuksia siltä osin kuin sopimusvaltuutta ei ole käytetty.

Ratahallintokeskus oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen radioverkon rakentamisen 40,0 milj. euron sopimusvaltuuden mukaisia sopimuksia siltä osin kuin sopimusvaltuutta ei ole käytetty.

78. (31.24.78, 30.78, 40.78 ja 99.78) *Eräät väylähankkeet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 354 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) aikaisempina vuosina myönnettyistä sopimusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen

2) hankkeista vt 5 Lusi—Mikkeli, Kehärata sekä Pietarsaaren meriväylä aiheutuviin menoihin ja

3) Vuosaaren sataman liikenneväylähankkeesta aiheutuviin palkkausmenoihin enintään yhden henkilötyövuoden verran.

Valtuus

1) Tiehallinto, Ratahallintokeskus ja Merenkulkulaitos oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin niitä ei ole käytetty.

2) Tiehallinto oikeutetaan solmimaan sopimuksia hankkeen vt 5 Lusi—Mikkeli toteuttamiseksi enintään 42,0 milj. euron määrästä. Tiehallinto oikeutetaan myös solmimaan sopimuksia hankkeen E 18 Kehä III, 1. vaihe enintään 50,0 milj. euron kokonaiskustannusten arvonlisäverottomasta määrästä sekä vastaavat arvonlisäverot. Hankkeen toteuttamiseksi Tiehallinto solmii Vantaan kaupungin kanssa sopimuksen, jonka mukaan Vantaan kaupunki rahoittaa valtiolle kuuluvan väylän kustannukset arvonlisäveroineen, jotka valtio maksaa takaisin kaupungille korottomana hankkeen valmistuttua. Lisäksi Tiehallinto oikeutetaan solmimaan sopimuksia hankkeen Kilpilahden uusi tieyhteys enintään 25,0 milj. euron kokonaiskustannusten arvonlisäverottomasta määrästä sekä vastaavat arvonlisäverot. Hankkeen toteuttamiseksi Tiehallinto solmii Neste Oil Oyj:n kanssa sopimuksen, jonka mukaan Neste Oil Oyj rahoittaa valtiolle kuuluvan väylän kustannukset arvonlisäveroineen, jotka valtio maksaa takaisin yhtiölle korottomana hankkeen valmistuttua.

3) Ratahallintokeskus oikeutetaan solmimaan sopimuksia hankkeen Kehärata toteuttamiseksi enintään 404,0 milj. euron määrästä. Ratahallintokeskus oikeutetaan myös solmimaan sopimuksia hankkeen Seinäjoki—Vaasa, sähköistys enintään 20,0 milj. euron kokonaiskustannukset arvonlisäverottomasta määrästä sekä vastaavat arvonlisäverot. Hankkeen toteuttamiseksi Ratahallintokeskus solmii Vaasan kaupungin ja Mus-

tasaaren kunnan kanssa sopimuksen, jonka mukaan Vaasan kaupunki ja Mustasaaren kunta rahoittavat valtiolle kuuluvan radan sähköistykseen kustannukset arvonlisäveroineen, jotka valtio maksaa takaisin kaupungille ja kunnalle kottomana hankkeen valmistuttua.

4) Merenkululaitos oikeutetaan solmimaan sopimuksia hankkeen Pietarsaaren meriväylä toteuttamiseksi enintään 8,0 milj. euron määrästä.

79. (31.24.79) *Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 57 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikaisempina vuosina myönnettyistä sopimusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Tiehallinto oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin niitä valtuuksia ei ole käytetty.

Määrärahasta saa maksaa palkkausmenoja enintään yhden henkilötyövuoden verran.

20. (31.20, 41 ja 51) Liikenteen turvallisuus ja valvonta

01. *Ajoneuvohallintokeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 113 000 euroa.

02. (31.41.01) *Rautatieviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 306 000 euroa.

03. (31.51.01) *Ilmailuhallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 600 000 euroa.

30. (31.32 ja 60, osa) Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

42. (31.60.42) *Valtionavustus koulutuksesta* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 841 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen rautatieliikenteen ammattikoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

43. (31.32.43) *Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 95 223 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaisen tuen maksamiseen kauppa-alusluetteloon merkityille aluksille.

50. (31.32.50) *Lästimaksuista suoritettavat avustukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lästimaksuista annetun lain (189/1936) mukaisten avustusten maksamiseen ammatissaan toimivien merimiesten hyväksi tapahtuvaan huoltotoimintaan ja meripelastustoiminnan edistämiseen. Avustukset myönnetään Merenkululaitoksen määrittelemistä toiminnoista aiheutuviin menoihin.

51. (31.32.51) *Luotsauksen hintatuki* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Luotsausliikelaitokselle Saimaan alueen luotsaukseen Luotsausliikelaitoksesta annetun lain 4 §:n mukaisen hintatuen maksamiseen.

63. (31.60.63) *Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 63 175 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) luvanvaraisesta henkilöliikenteestä annetun lain (343/1991) 23 ja 23 a §:n mukaisesti

2) matkojen yhdistelystä aiheutuviin kustannuksiin

3) EU:n hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitukseen ja

4) valtion osuutena Merenkurkun laivaliikenteen ostomenoihin.

Määrärahasta saa myös myöntää valtionapua seuraavasti:

1) joukkoliikenteen valtionavustuksista annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (64/2002) mukaisesti kunnille ja muille yhteisöille ja

2) Helsingin seudun kunnille ja Pääkaupunki-seudun yhteistyövaltuuskunnalle sekä Tampereen ja Turun seutujen kunnille joukkoliikenteen palvelutason parantamiseen ja kehittämiseen. Avustusta voidaan myöntää enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista. Hyväksyttävänä kustannuksina pidetään liikennetarjonnan kehittämisestä, liityntäliikenteen toimintaedellytysten parantamisesta, liikenteen hoidon tehostamisesta, lippujärjestelmän kehittämisestä ja lipun hintojen alentamisesta sekä matkustajapalvelujen parantamisesta aiheutuvia kustannuksia.

64. (31.60.64) *Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 267 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää saariston yhteysalusliikennepalvelujen ja niihin liittyvien polttoaineiden ostoon. Määrärahasta saa myöntää myös avustuksia saariston kulkuyhteyksiä hoitaville liikenteenharjoittajille valtioneuvoston asetuksen (371/2001) mukaisin perustein. Määrärahaa saa käyttää myös saariston yhteysalusliikenteen käyttämien laitureiden kunnostamiseen.

Momentin määräraha budjetoidaan avustusten osalta maksupäätösperusteella.

65. (31.60.65) *Junien kaukoliikenteen osto* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 31 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää luvanvaraisesta henkilöliikenteestä annetun lain (343/1991) 23 §:n 1

kohdan mukaisesti junien kaukoliikenteen palvelujen ostamisesta tehdyistä vuotta pidemmän ajan sopimuksista aiheutuvien korvausten maksamiseen.

Valtuus

Liikenne- ja viestintäministeriö on oikeutettu solmimaan vuoden 2007 talousarviossa myönnetyn valtuuden mukaisia sopimuksia VR Osa-KEYHTIÖN kanssa siltä osin kuin valtuutta ei ole käytetty.

40. (31.70 ja 72) Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen

01. (31.70.01) *Viestintäviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 845 000 euroa.

Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut budjetoidaan maksuperusteisesti.

42. (31.72.42) *Sanomalehdistön tuki* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahan tarkoituksena on edistää kotimaisen lehdistön ja tiedonvälityksen moniarvoisuutta ja monipuolisuutta.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston erikseen määräämin ehdoin valtakunnallisilla vähemmistökielillä julkaistavien sanomalehtien ja niitä vastaavien sähköisten julkaisujen tukemiseen sekä ruotsinkielisten uutispalvelujen tuottamisen tukemiseen.

44. (31.72.44) *Valtionavustus suomalaisten televisio- ja radio-ohjelmien lähettämiseen ulkomaille* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena Yleisradio Oy:n julkiseen palveluun kuuluvien Suomesta ulkomaille suuntautuvien radiopalvelujen (YLE Radio Finland) ja televisiopalvelujen (YLE TV Finland) kustannuksiin.

50. (31.80 ja 81) Tutkimus

Merentutkimuslaitoksen sopimuspalkkainen ylijohtajan virka lakkautetaan 1.1.2009 lukien.

01. (31.80.01) *Ilmatieteen laitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 40 646 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Etelämanner-toiminnasta aiheutuviin menoihin.

Ilmatieteen laitos oikeutetaan merkitsemään osakkeita perustettavista energia- ja ympäristötoimialan yhtiöistä.

60. (31.33, 34 ja 50) Liiketoiminta

87. *Varustamoliikelaitos*

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

1. Keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet

Varustamoliikelaitoksen tavoitteena on huolehtia toimialaansa kuuluvien palvelujen tarjonnasta ja kehittämisestä liiketoiminnan edellytysten mukaisesti.

Varustamoliikelaitos tarjoutuu öljyntorjunta-tehtäviin ja jäänmurtopalvelujen tuottamiseen koko maassa. Liikelaitos varautuu hoitamaan tehtäviä myös poikkeusoloissa sen mukaan kuin liikenne- ja viestintäministeriö määrää.

2. Investointien enimmäismäärä ja seuraavien varainhoitovuosien investointivaltuudet

Varustamoliikelaitoksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2009 enintään 125 milj. euroa. Lisäksi liikelaitos saa tehdä vuonna 2009 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina vuosina enintään 110 milj. euroa.

3. Lainanoton enimmäismäärä

Varustamoliikelaitos oikeutetaan ottamaan valtion liikelaitoksista annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 100 milj. euroa.

88. *Luotsausliikelaitos*

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

1. Keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet

Luotsausliikelaitoksen tavoitteena on huolehtia toimialaansa kuuluvien palvelujen tarjonnasta ja kehittämisestä liiketoiminnan edellytysten mukaisesti.

Luotsausliikelaitoksen tehtävänä on huolehtia luotsauslain mukaisten luotsauspalvelujen tarjonnasta sekä muista luotsauslaissa säädetyistä luotsaukseen liittyvistä tehtävistä ja velvollisuuksista koko maassa luotsauslaissa määritellyillä vesialueilla. Liikelaitos varautuu hoitamaan tehtäviä myös poikkeusoloissa sen mukaan kuin liikenne- ja viestintäministeriö määrää.

2. Hinnoitteluun liittyvä velvoite

Luotsauslain (940/2003) mukaisten luotsauspalvelujen hinnat määrätään Luotsausliikelaitoksesta annetun lain (938/2003) 4 §:n mukaisesti valtioneuvoston asetuksella. Luotsausliikelaitokselle myönnetään Saimaan luotsaukseen määrärahaa 31.30.51 momentilta.

3. Investointien enimmäismäärä ja seuraavien vuosien investointivaltuudet

Luotsausliikelaitoksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2009 enintään 8,0 milj. euroa. Lisäksi Luotsausliikelaitos saa tehdä vuonna 2009 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina vuosina enintään 10,0 milj. euroa.

4. Lainanoton enimmäismäärä

Luotsausliikelaitos oikeutetaan ottamaan valtion liikelaitoksista annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 5,0 milj. euroa.

89. *Ilmailulaitos*

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

1. Keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet

Ilmailulaitoksen liiketoiminnan perustehtävänä on luoda turvallisilla, laadukkailla ja kustannustehokkailla lentoliikenteen palveluilla ja infrastruktuurilla keskeinen edellytys suomalaisten ja suomalaisen yhteiskunnan ja alueiden kilpailukyvyille, liikkumiselle ja kansainvälisyydelle.

Ilmailulaitoksen strategiana on vastata voimakkaaseen Suomen kautta kulkevan kansainvälisen lentomatkustuksen kasvuun, elinkeinon elämän globalisoitumiseen sekä kasvavaan ihmisten ja tavaroiden liikkumiseen. Kustannustehokkuuden vaatimukset tulevat entisestään lisääntymään myös Ilmailulaitoksen palveluiden osalta. Lentoasemapalveluiden tarkoituksenmukainen saatavuus maan eri osissa ja lentoasemaverkoston ylläpito myös vähäisen lentoliikenteen olosuhteissa on keskeinen haaste Ilmailulaitoksen toiminnalle.

Ilmailulaitoksen toiminnan tavoitteena on

— pitää Ilmailulaitoksen turvallisuus- ja laadunhallintajärjestelmä eurooppalaisen regulaation mukaisena,

— pitää Ilmailulaitoksen lennonvarmistuksesta johtuvat viiveet alle eurooppalaisen keskitason,

— pitää Helsinki—Vantaan lentoasema Euroopan täsmällisimpien lentoasemien joukossa,

— ylläpitää Helsinki—Vantaan lentoaseman palvelutaso viiden parhaan lentoaseman joukossa Euroopassa,

— pitää lentoliikenteen palveluhinnat tasolla, joka ei huononna suhteellista kilpailukykyämme lentoasemien joukossa,

— ylläpitää Ilmailulaitoksen lentoasemien palvelutaso hyvänä (5,7 asteikolla 1—7) ja

— tehdä turvatarkastukset niin, että lentoasemien toiminnan sujuvuudelle asetetut vaatimukset täyttyvät siten, että keskimääräinen turvatarkastuksen läpimenoaika on enintään 5 minuuttia ja ruuhka-aikoina läpimenoaika on enintään 15 minuuttia.

2. Investointien enimmäismäärä ja seuraavien varainhoitovuosien investointivaltuudet

Ilmailulaitoksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2009 enintään 120 milj. euroa. Lisäksi Ilmailulaitos saa tehdä vuonna 2009 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina vuosina enintään 320 milj. euroa.

3. Lainanoton enimmäismäärä

Ilmailulaitos oikeutetaan ottamaan valtion liikelaitoksista annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 50 milj. euroa.

4. Valtuus antaa takaus tytäryhtiön lainasta

Valtioneuvosto saa oikeuttaa Ilmailulaitoksen antamaan vastavakuutta vaatimatta omavelkaisia takauksia lentokenttä- ja lennonvarmistuspalveluja tuottavien tytäryhtiöidensä ja kiinteistöyhtiöidensä ottamien yhteensä enintään 30 milj. euroa lainojen vakuudeksi.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. (32.01, osa, 32.30, osa ja 32.90, osa) Hallinto

01. (32.01.01 ja 32.01.03) *Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 53 642 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) enintään 17 000 euroa kuluttajatiedon julkistamispalkintoa varten

2) työn, yrittämisen ja työelämän politiikkaohjelman palkkaus-, matka-, kokous-, koulutus- ja tiedotus- sekä muihin vastaaviin toimintamenoihin sekä

3) julkisten hankintojen neuvontayksikön toimintaan liittyviin avustuksiin.

20. (32.90.20) *Siviilipalvelus* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 263 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) siviilipalveluksen toimeenpanosta siviilipalveluslain (1446/2007) nojalla aiheutuviin kustannuksiin sekä

2) työ- ja elinkeinohallinnossa palvelevien siviilipalvelusvelvollisten päiväraha- ja ylläpito-kustannuksiin.

21. *Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 470 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ministeriön hallinnonalan tuottavuuden edistämiseen tähtävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankkimiseen.

29. *Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 61 240 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös momentin 32.30.51 menoihin liittyvien arvonlisävero-

osuuksien maksamiseen ja momentilta 32.30.64 rahoitettavien valtion investointihankkeisiin liittyvien sekä momentilta 32.50.63 hankittavaan työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen ja työllisyysperusteisiin valtion investointihankkeisiin liittyvien arvonlisävero-osuuksien maksamiseen.

60. (32.30.60) *Siirrot hallinnonalan rahastoihin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtiontakuurahastosta annetun lain (444/1998), vientitakuulain (479/1962) ja valtion vientitakuista annetun lain (422/2001) perusteella myönnettyjen takuiden aiheuttamiin korvausmenoihin sekä

2) valtiontakaustoimintaa koskevien lakien (375/1963, 573/1972 ja 609/1973) nojalla valtiontakaustoiminnasta annettujen takaus-sitoumusten ja perusraaka-ainehuollon turvaamiseksi annetun lain (651/1985), valtion vakauttamistakauksista annetun lain (529/1993) perusteella myönnettyjen takuiden ja takausten sekä valtion pääomatakuista annetun lain (594/1992) nojalla ennen vuotta 1999 myönnettyjen takuiden aiheuttamien korvausmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

66. *Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 9 395 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen, rahoitusosuuksien ja veloitteiden suorittamiseen

2) erityisohjelmien tukemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä

3) kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen.

92. *Korvaus valtion ydinjätehuoltorahastolle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 210 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ydinenergialain (990/1987) 52 §:n mukaisen korvauksen maksamiseen valtion ydinjätehuoltorahastolle.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

95. *Maanomistajien osuus vanhoista kaivospiirimaksuista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kaivoslain (503/1965) perusteella maanomistajille suoritettavien puolustusmaksujen osuukien maksamiseen.

20. (32.20, osa ja 32.30, osa) Innovaatiopoliitiikka

01. *Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 42 428 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) kansainvälisten jäsenmaksujen maksamiseen sekä

2) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

02. *Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 85 369 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) enintään 1 500 000 euroa kehitysyhtiöiden, teknologian hyödyntämiseen tähtävien osakeyhtiöiden tai muiden rajoitetun vastuun yhteisöjen sekä toimintojen ulkoistamisissa vastaanottavan yrityksen osake- tai osuuspääomien merkitsemiseen. VTT saa käyttää tähän tarkoitukseen lisäksi omistamiaan immateriaalioikeuksia kuten keksintöjä, patenteja ja oikeuksia tietokoneohjelmiin sekä tutkimuslaitteistoja

ja muuta käyttöomaisuutta sekä luopua käypää vastiketta vastaan omistuksesta näissä yrityksissä tarkoituksen mukaisella tavalla

2) ydinenergialain (990/1987) ja valtion ydinjätehuoltorahastosta annetun asetuksen (161/2004) nojalla ydinjätehuoltomaksun maksamiseen Valtion ydinjätehuoltorahastossa olevaan varautumisrahastoon siten, että tutkimuskeskuksen rahasto-osuus varautumisrahastossa vastaa edellisen kalenterivuoden vahvistetun vastuumäärän mukaista rahastotavoitetta sekä

3) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

03. *Turvatekniikan keskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 149 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon yhteishankkeista muilta osapuolilta saatava rahoitus.

05. *Mittatekniikan keskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 783 000 euroa.

06. *(32.20.06 ja 32.20.21) Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämisseskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 47 602 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon EU:lta saatavat muut kuin momentilta 28.60.20 maksettavat matkakustannusten korvaukset ja muut tulot sekä Tekesin vastuulla toteutettavista kansainvälisistä ja muista yhteishankkeista tuloina saatavat muiden hankeosapuolten maksusuudet.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) työelämän tuottavuuden ja laadun kehittämissuunnitelman menoihin sekä

2) enintään 15 005 000 euroa hanke- ja ohjelmatoiminnan sekä aktiivoinnin tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden parantamiseen.

07. (32.30.02) *Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 800 000 euroa.

20. *Julkinen tutkimus- ja kehittämistoiminta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 194 250 000 euroa.

Valtuus. Vuonna 2009 uusia rahoituspäätöksiä saa tehdä enintään 198 057 000 eurolla.

Valtuutta ja määrärahaa saa käyttää:

1) sellaiseen valtion budjettitalouden piiriin kuuluvassa organisaatiossa harjoitettavaan tutkimukseen ja kehitykseen, joka edistää teknologisen, liiketoiminnallisen sekä muun elinkeinon elämän ja yhteiskunnan kehittymisen kannalta merkittävän osaamisen syntymistä, kehittymistä ja laaja-alaista hyödyntämistä

2) valtion budjettitalouden piiriin kuuluvien organisaatioiden kansallisiin ja kansainvälisiin ohjelmiin ja hankkeisiin, hankkeiden valmisteluun sekä osaamisen ja strategisten toimintaedellytysten kehittämiseen

3) valtion budjettitalouden piiriin kuuluvien organisaatioiden sellaisten innovatiivisten hankintojen suunnitteluun ja toteuttamiseen, joilla tilaaja tavoittelee toimintansa tai palveluidensa laadun ja tehokkuuden merkittävää parantamista ja jotka edellyttävät tarjoajilta uuden tuotteen, tuotantomenetelmän, palvelun tai muun innovatiivisen ratkaisun kehittämistä

4) EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden maksamiseen

5) kansainvälisen yhteistyön ja ohjelmien sekä hankkeiden osallistumismaksuihin, laite-toimituksiin ja Tekesin puolesta tehtävistä matkoista muille kuin Tekesin henkilöstölle aiheutuviin matkakustannuksiin

6) valtion budjettitalouden piiriin kuuluvien organisaatioiden työelämän kehittämishankkeisiin sekä

7) kansallisiin rahoitusosuuksiin eurooppalaisissa yhteistyöhankkeissa.

40. *Avustukset tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatiotoimintaan* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 189 350 000 euroa.

Valtuus. Vuonna 2009 uusia avustuspäätöksiä saa tehdä enintään 240 518 000 eurolla.

Avustuksilla kannustetaan yrityksiä ja muita yhteisöjä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan sekä yhteisiin teknologia-, tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-ohjelmiin, joiden avulla pyritään nopeuttamaan kehitystä sekä kasvattamaan jalostusarvoa ja tuottavuutta sekä edistämään työelämän kehitystä. Avustuksia myönnettäessä otetaan huomioon hankkeella tavoiteltavat suorat ja välilliset hyödyt, hankkeiden haastavuus ja innovatiivisuus, käytettävät resurssit, kehitettävä ja hyödynnettävä yhteistyö, edistetävät yhteiskunnan, työelämän ja ympäristön hyvinvointitekijät sekä Tekesin rahoituksen ja asiantuntijatyön lisävaikutus hankkeen toteutukseen ja tulosodotuksiin.

Avustuksia saa myöntää:

1) valtioneuvoston asetuksella (298/2008) tarkemmin säädettävin perustein ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EY 1998/2006) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja hyödyntämistä koskevaan teknologiseen, liiketoiminnalliseen ja muuhun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan

2) EU:n hyväksymiin tutkimushankkeisiin sekä

3) kansallisiin rahoitusosuuksiin eurooppalaisissa yhteistyöhankkeissa.

Avustusta voidaan maksaa myös palvelusetelienä. Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

41. (32.20.41 ja 32.30.47) *Valtionavustus eräille yhteisöille ja järjestöille elinkeinopolitiikan edistämiseksi* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 42 642 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) työ- ja elinkeinoministeriön toimintaan liittyvien järjestöjen ja sopimusyhteisöjen valtionapuun ja lähinnä pk-yritysten kehittämispalvelujen tuottamiseen sekä ulkomaisten investointien edistämiseen

2) valtionavustusten maksamiseen pk-yritystoiminnan edistämisyhteisöille, pk-yrityksille

tarkoitettujen palvelujen kehittämiseen sekä alueellisiin elinkeinojen kehittämishankkeisiin

3) julkisten yhteisöjen hankkeiden rahoittamiseen

4) ulkomaankauppaa edistävien järjestöjen ja Finpro ry:n tarjoaman perusneuvonnan, koulutuksen ja asiantuntijapalveluiden tuottamiseen sekä

5) Yritys-Suomi -portaalin ylläpitoon ja kehittämiseen.

Keksintötoiminnan tukemiseen ja edistämiseen sekä sen hallintomenoista aiheutuviin kustannuksiin ja ulkomaisten investointien edistämisestä aiheutuviin kustannuksiin voidaan palvelun julkishyödykkeeseen verrattavan luonteen vuoksi myöntää EU:n julkisen palveluvelvoitteen määritelmän mukaisesti valtionavustusta täyttä kustannusmäärää vastaavasti. Myös pk-yrityksille tarkoitettujen palvelujen, luovien alojen yritystoiminnan ja talouden edistämiseen voidaan erityisissä tapauksissa niiden yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden perusteella myöntää valtionapua kustannusten täyttä määrää vastaavasti. Samoin osa Finpro ry:n toiminnasta voi olla sellaista julkisen palveluvelvoitteen piiriin kuuluvaa toimintaa, joka rahoitetaan täysimääräisesti.

Elinkeinopolitiikkaa edistävien järjestöjen avustukset myönnetään valtioneuvoston tarkemmin päättämien perusteiden mukaisesti.

Yleisavustusta myönnetään elinkeinopolitiikkaa ja ulkomaankauppaa edistäville järjestöille valtionavustuslain (688/2001) ja yritysten yhteishankkeisiin myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta sekä yleisavustuksesta ulkomaankauppaa ja yritysten kansainvälistymistä edistäville järjestöille ja yhteisöille annetun valtioneuvoston asetuksen (1186/2005) mukaisesti. Yleisavustusta voidaan em. asetuksen nojalla myöntää järjestöille pääsääntöisesti yhteensä enintään 75 prosenttia yleisavustukseen hyväksyttävistä kustannuksista.

Avustusten käytöstä ja käytön valvonnasta määrätään ministeriön päätöksillä. Valtionavustuksen käytön kannalta on perusteltua maksaa avustusta ennakkona.

42. *Osaamiskeskusohjelman klustereiden koordinointi* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen osaamiskeskusohjelmaan nimettyjen klustereiden kansallisille koordinaattoreille sekä ohjelmassa käynnistettävien yhteishankkeiden siemenrahoitukseen. Määrärahaa saa käyttää myös ohjelman kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä tukevien kehittämishankkeiden rahoittamiseen sekä muihin osaamiskeskusohjelman kansallisesta koordinaatiosta aiheutuviin kustannuksiin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätöserusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

Määrärahaa saa käyttää enintään yhtä henkilövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

43. *(32.30.40) Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 22 480 000 euroa.

Valtuutta ja määrärahaa saa käyttää yritysten yhteishankkeisiin myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta sekä yleisavustuksesta ulkomaankauppaa ja yritysten kansainvälistymistä edistäville järjestöille ja yhteisöille annetun valtioneuvoston asetuksen (1186/2005) mukaisten hankkeiden maksamiseen ja toteuttamiseen.

Valtuutta ja määrärahaa saa käyttää yllä mainitun asetuksen mukaisten ulkomailla toteutettujen hankkeiden lisäksi:

1) uusien toimialojen ja palvelualojen yhteishankkeisiin, yrityslähtöisten kulttuurivientihankkeiden tukemiseen sekä matkailualan valtakunnallisiin hankkeisiin sekä

2) Shanghain vuoden 2010 maailmannäyttelyyn osallistumisen valmistelun ja paviljongin rakentamisen kustannuksiin.

Avustus pk-yrityksille on enintään 50 %. Avustusta voidaan kuitenkin myöntää edellä mainittua korkeammin prosenttiosuuksin valtakunnallisiin ja alueellisesti merkittäviin hankkeisiin, joihin ei osallistu yrityksistä tai joiden kulut ovat vaikeasti yrityskohtaisesti kohdennettavissa tai jos hankkeen hyödyn katsotaan koitu-

van laajalle yritysjoukolla tai hanke on luonteeltaan poikkeava ja riskialtis.

Valtuus. Uusia avustuksia saa vuonna 2009 myöntää 18 928 000 euroa. Mikäli vuoden 2008 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saadaan käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vielä vuonna 2009. Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

45. *Yritysten tutkimus- ja kehittämishankkeiden valmistelu* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 9 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää pk-yritysten tutkimus- ja kehittämishankkeiden valmistelua sekä yrityksen toiminnan alkuvaiheen kehittämistoimenpiteitä koskevien avustusten maksamiseen siten kuin valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetussa valtioneuvoston asetuksessa (675/2007) tarkemmin säädetään.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

83. *Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 75 032 000 euroa.

Valtuus. Vuonna 2009 uusia lainoja saa myöntää enintään 88 728 000 eurolla.

Lainoilla kannustetaan sekä suuria että pk-yrityksiä ja muita yhteisöjä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan sekä yhteisiin teknologia-, tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-ohjelmiin, joiden avulla pyritään nopeuttamaan kehitystä sekä kasvattamaan jalostusarvoa ja tuottavuutta. Lainoja myönnettäessä otetaan huomioon tavoiteltavat suorat ja välilliset hyödyt, hankkeiden haastavuus ja edistyksellisyys, käytettävät resurssit, kehitettävä ja hyödynnettävä yhteistyö, edistettävät yhteiskunnan ja ympäristön hyvinvointitekijät sekä Tekesin rahoituksen ja asiantuntijatyön vaikutukset.

Määrärahaa saa käyttää valtion lainanannosta sekä valtion takauksesta ja valtion takuusta annetun lain (449/1988), valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettyihin perusteisiin ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EY 1998/2006) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille tuotteiden, tuotan-

tomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja hyödyntämistä koskevaan teknologiseen, liiketoiminnalliseen ja muuhun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan.

Lainoja voidaan myöntää riskiehtoisena. Mikäli kehitystyö epäonnistuu teknisesti tai ei johda taloudellisesti hyödynnettävään tulokseen, Tekesillä on lainansaajan hakemuksesta oikeus antaa lainansaajalle valtioneuvoston asetuksella tarkemmin määriteltujen ehtojen puitteissa lisää takaisinmaksuaikaa, muuttaa takautuvasti alun perin vieraan pääoman ehtoisena myönnetty laina tai osa siitä pääomalainaksi tai poikkeustapauksessa jättää lainan maksamaton pääoma ja korot osittain tai kokonaan takaisin perimättä. Suurille yrityksille lainaa voidaan myöntää vain erittäin painavista syistä erityisesti silloin, kun lainan riskiehto on oleellinen hankkeen toteuttamiselle ja se voidaan etukäteen määritellä.

Maksuvapautuksen piiriin tulevien lainojen enimmäismäärä on 20 000 000 euroa.

Lainat voidaan myöntää vakuutta vaatimatta. Osa rahoituksesta voidaan maksaa ennakkona.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

**30. (32.01, osa, 32.30, osa, 32.80 ja 32.90, osa)
Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka**

Työ- ja elinkeinoministeriö tai sen valtuuttamat laitokset saavat tehdä vuonna 2009 Suomen ja Venäjän välillä 15.8.2006 solmitun velkakonversiosopimuksen mukaisia tavara- tai palveluhankintoja koskevia sopimuksia sillä määrällä, joka vuoden 2006 toisessa lisätalousarviossa myönnetystä 30 000 000 Yhdysvaltain dollarin (25 000 000 euroa) velkakonversiovaltuudesta on jäänyt käyttämättä.

01. *(32.01.02 ja 32.80.01) Työvoima- ja elinkeinokeskusten ja työvoimatoimistojen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 242 818 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) 1 682 000 euroa pk-yritysten osaamisen kehittämispalveluihin sekä yritysneuvonnan asiantuntijapalvelujen ostamiseen ja yritysneuvontaa suorittaville henkilöille tarkoitettujen koulutuspalvelujen ostamiseen

2) julkisen työvoimapalvelun kokeilu- ja kehittämishankkeiden menojen maksamiseen, lukuun ottamatta työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hankkeita, jotka rahoitetaan momentilta 32.30.51

3) lähialueiden työhallintojen kehittämiseen

4) euroneuvontakeskuksista sekä Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskusten projektiluontoisista tehtävistä aiheutuvien menojen maksamiseen mukaan lukien henkilöstön osaamisen kehittäminen

5) porotilalain, luontaiselinkeinolain, kolttalain ja maatilalakia edeltävän lainsäädännön mukaisesti valtion hallinnassa olevien kiinteistöjen hoitomenojen maksamiseen ja

6) naisyrittäjien sijaispalvelujärjestelmästä ja järjestelmän kehittämisestä aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen.

Palvelukeskusten toimintaan tarkoitettua määrärahan käyttö edellyttää, että kunnat sijoittavat yhteisiin toimipisteisiin suunnilleen saman määrän virkailijoita kuin työvoimatoimisto. Työ- ja elinkeinohallinto sekä kunta vastaavat yhdessä toiminnasta aiheutuvista kustannuksista työ- ja elinkeinoministeriön tarkemmin määrittelemällä tavalla.

Pk-yritysten osaamisen kehittämispalveluista annetun lain (971/2004) perusteella vuonna 2009 osaamisen kehittämispalveluihin osallistuvilta peritään rahoitusosuus, joka on noin kuudesosa niistä erilliskustannuksista, joita palvelujen tuottamisesta aiheutuu.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon maksullisen toiminnan tulot, yhteisrahoitteisten hankkeiden tulot sekä Euroopan sosiaalirahaston artiklan 6 mukaiset innovatiiviset toimet eli niin sanottuihin pilottihankkeisiin liittyvät tulot.

42. (32.30.42 ja 32.30.43) *Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 29 108 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Finnvera Oyj:n ja sitä edeltäneen Kera Oyj:n toiminnan rahoittamiseen myönnettävään korkotukeen sekä

2) yhtiöiden luotonanto- ja takaustoiminnasta syntyneiden tappioiden korvaamiseen valtion erityisrahoitusyhtiön luotto- ja takaustoiminnasta annetun lain (445/1998) ja sitä edeltäneen Kera Oyj:stä annetun lain (65/1971) nojalla annettujen valtioneuvoston sitoumusten mukaisesti.

Valtuus. Alueellisen korkotuen piiriin kuuluvia lainoja erityisrahoitusyhtiö saa myöntää vuonna 2009 enintään 128 330 000 euroa ja elinkeinopoliittisin perustein tuettavien tukiohjelmien mukaisia erityiskorkotuen piirissä olevia lainoja yhteensä enintään 114 314 000 euroa. Valtioneuvosto voi tarvittaessa kysyntätilanteen niin edellyttäessä valtuuksien yhteismäärää ylittämättä muuttaa aluepoliittisten korkotukilainojen ja erityiskorkotukilainojen välistä jakosuhdetta sekä muuttaa korkotuella valtuutta korkotuettomaksi.

44. *Alueellinen kuljetustuki* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kuljetustuesta annettujen säännösten mukaisten menojen maksamiseen lukuun ottamatta Kainuun hallintokokeilu-alueita.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

45. *Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 36 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) yritystoiminnan tukemisesta annetun lain (1068/2000) mukaisten avustusten maksamiseen Kainuun hallintokokeilualueita lukuunottamatta sekä

2) valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain (1336/2006) mukaisten

avustusten maksamiseen Kainuun hallintokokeilualuetta lukuunottamatta.

Valtuus. Vuonna 2009 saa Kainuun hallintokokeilualuetta lukuunottamatta tehdä enintään 37 278 000 euron arvosta sitoumuksia valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain mukaisiin avustuksiin.

Valtuudesta varataan

1) 12 000 000 euroa käytettäväksi valtioneuvoston nimeämällä äkillisen rakennemuutoksen alueilla

2) enintään 9 800 000 euroa käytettäväksi avustuksiin yksinyrittäjille ensimmäisen työntehtäjän palkkaamiseksi sekä

3) enintään 1 000 000 euroa kyläkauppojen investointeihin myönnettäviin avustuksiin.

Mikäli vuoden 2008 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saadaan käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vielä vuonna 2009.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

48. *Korkotuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 14 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasauksesta annetun lain (1137/1996) mukaisen korkotuen maksamiseen

2) julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasausyhtiöstä annetun lain (1136/1996) tarkoittamalle yhtiölle, Suomen Vientiluotto Oy:lle, maksettavan hallinnointipalkkion suorittamiseen sekä

3) Valtiokonttorille korontasaussojimuksista aiheutuvien korko- ja valuuttariskien suojaukseen tarvittavien toimenpiteiden ja kustannusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

50. *(32.90.50) Palkkaturva (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 22 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) mukaisten menojen maksamiseen

2) takaisinperittyjen saatavien palautusten ja niistä kertyvien korkojen maksamiseen sekä

3) enintään 673 000 euroa palkkaturvamenetelyyn liittyviin viranomaismaksuihin ja oikeudenkäyntikuluihin sekä konkurssikustannusten maksamiseen.

Momentin määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.

51. *(32.80.51) Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)*

Momentille myönnetään 477 440 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) julkisesta työvoimapaivalvelusta annetun lain (1295/2002) 6 luvun 1 §:n mukaisen työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hankintaan ja julkiseen työvoimapaivalveluun kuuluvista etuiksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1346/2002) 1 luvun 3 §:n ja 2 luvun 7 §:n mukaisten ennen koulutuksen alkua myönnettävien ylläpitokustannusten korvausten maksamiseen

2) työvoimakoulutuksen opiskelijavalinnasta, tiedottamisesta, tarjouspyyntö- ja hankintailmoittelusta aiheutuvien menojen maksamiseen, työvoimakoulutuksen suunnittelua ja hankintatoimintaa tukevasta kehittämis-, kokeilu- ja selvitystyöstä ja koulutus- ja konsulttipalvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen työvoimakoulutukseen liittyviin tehtäviin

3) koulutuksen ja majoituksen hankkimiseen Pohjoiskalotin koulutussäätiöltä

4) julkisesta työvoimapaivalvelusta annetun lain 7 luvun 4 §:n mukaiseen työttömien työllistämiseen valtion virastoille ja laitoksille enintään 1 200 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen enintään 2 300 euron suuruisen kuukausipalkan mukaisesti sekä työn järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin

5) palkkatuen perustukien maksamiseen työnantajalle sen työllistäessä työttömyyspäivärahalta olevan henkilön tai muun työmarkkinatukeen

oikeutetun henkilön kuin julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 1 luvun 7 §:n mukaisen vaikeasti työllistyvän tai vähintään 130 päivää työmarkkinatukea saaneen työttömän, joka täyttää mainitun lain 7 luvun 12 a §:n edellytykset, tai yhdenjaksoisesti vähintään 65 päivää työmarkkinatukea saaneen nuoren työttömän

6) työllistämistuen perustuen maksamiseen toimeentulon turvaamiseksi julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 7 luvun 5 §:n mukaisesti starttirahana muulle kuin työmarkkinatukeen oikeutetulle henkilölle sekä 8 luvun 1 §:n mukaiseen työelämävalmennukseen osallistuvalla työttömällä työnhakijalle, joka ei ole oikeutettu työmarkkinatukeen

7) työllistämistuen lisäosien maksamiseen julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 7 luvun 9 §:n mukaisesti

8) lisätukien maksamiseen kunnille julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 7 luvun 12 §:n mukaisesti

9) eräiden työllisyysmäärärahojen käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (1345/2002) mukaisesti työllisyyspoliittisiin avustuksiin kunnalle, kuntayhtymälle ja muulle yhteisölle, säätiölle sekä sosiaaliselle yritykselle

10) starttirahan hakijoiden yritystoiminnan edellytysten selvittämisestä aiheutuviin menoihin

11) julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 6 luvun 11 §:n 2 momentin ja 13 §:n 1 momentin 1 ja 4 kohdan mukaisista ammatinvalinnan, urasuunnittelun ja ammatillisen koulutuksen toimenpiteistä aiheutuvien palvelujen tuottajan palvelumaksujen maksamiseen, julkiseen työvoimapolveluun kuuluvista etuuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 luvun mukaisen työolosuhteiden järjestelytuen maksamiseen, julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 10 luvun 2 §:n 2 ja 3 momenttien ja julkiseen työvoimapolveluun kuuluvista etuuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 luvun mukaisen ylläpitokustannusten korvausten ja toimeentulon turvaamiseksi tarkoitettujen päivärahan maksamiseen sekä julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 10 luvun 6 §:n 2 ja 3 momenttien mukaisen ylläpitokorvauksen maksamiseen

12) julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 3 luvun 1 §:n mukaisten täydentävien palvelujen hankintaan ja lain 10 luvun 6 §:n mukaisen harkinnanvaraisen ylläpitokorvauksen maksamiseen työnhakuvalmennukseen osallistuvalla

13) julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 6 luvun 14 §:n mukaisen vakuutusturvan kustannuksiin sekä vakuutusturvan järjestämiseen henkilöille, jotka osallistuvat julkiseen työvoimapolveluun kuuluvista etuuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun työhönvalmennukseen muussa palvelusyksikössä

14) julkisesta työvoimapolvelusta annetun lain 10 luvun 1 §:n mukaisen liikkuvuusavustuksen maksamiseen

15) enintään 437 000 euroa Venäjän lähialueiden työvoiman ammatillisesta kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen työ- ja elinkeinoministeriön tarkemmin päättämällä tavalla sekä

16) ennen työllisyyslain (275/1987) voimaantuloa palkattujen ja edelleen samassa työsuhteessa olevien vajaakuntoisten henkilöiden palkkaamisesta aiheutuviin menoihin.

Kainuun hallintokokeilualueella määrärahaa saa käyttää vain kohdan 1 mukaisten ennen koulutuksen alkua myönnettävien ylläpitokustannusten korvausten maksamiseen sekä kohtien 2 ja 10—15 menoihin.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.

Siirtomenot budjetoidaan suoriteperusteisena lukuun ottamatta Valtiokonttorin tapaturmavakuutusmaksuja, jotka budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

1) Vuonna 2009 saa julkisten työvoimapolvelujen ja niitä täydentävien palvelujen hankinnasta aiheutua valtiolle Kainuun hallintokokeilun piiriin kuuluvia työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hankintoja lukuun ottamatta menoja vuoden 2009 jälkeen enintään 102 200 000 euroa.

2) Vuonna 2009 saa tehdä Venäjän lähialueiden työvoiman ammatillista kehittämistä koskevia hankintasopimuksia siten, että niistä saa

aiheutua valtiolle menoja vuoden 2009 jälkeen enintään 100 000 euroa.

64. (32.80.64) *Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 21 320 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain perusteella eräiden työllisyysmäärärahojen käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen 1 luvun mukaisiin investointiavustuksiin ja 2 luvun mukaiseen työllisyystyöohjelmaan lukuun ottamatta Kainuun hallintokokeilua sekä

2) investoinneiksi katsottavista valtion hankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen lukuun ottamatta Kainuun hallintokokeilua.

Momentilta saa maksaa myös sijoitusmenoja, jotka budjetoidaan maksatuspäätösperusteisina.

Valtuus. Vuonna 2009 saa Kainuun hallintokokeilualueutta lukuun ottamatta tehdä enintään 16 400 000 euron arvosta uusia sitoumuksia työllisyysperusteisiin investointeihin. Vuoden 2008 valtuuden käyttämättä jäävästä osasta saa tehdä sitoumuksia vuonna 2009.

Valtuudesta varataan 5 000 000 euroa käytettäväksi valtioneuvoston nimeämille äkillisten rakennemuutosten alueille.

80. *Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleerahoitustoimintaan* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 250 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen Vientiluotto Oy:lle viennin jälleerahoitustoimintaa varten myönnettyjen lainojen maksamiseen.

Valtuus. Valtio voi myöntää lainoja Suomen Vientiluotto Oy:lle viennin jälleerahoitustoimintaan yhteensä enintään 500 000 000 eurolla.

87. *Pääomalaina Finnvera Oyj:lle Suomen Vientiluotto Oy:n pääomittamiseen* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää osakeyhtiölain (624/2006) 12 luvun 1 §:ssä tarkoitetun pääomallainan myöntämiseen Finnvera Oyj:lle käytettäväksi Suomen Vientiluotto Oy:n pääomittamiseen.

88. *Pääomasijoitus Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 50 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen Teollisuussijoitus Oy:n osakepääoman ja pääomallainan maksamiseen.

89. *Pääomalaina Finnvera Oyj:lle Aloitusrahas-to Vera Oy:n ja Veraventure Oy:n pääomittamiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 30 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää korottoman osakeyhtiölain (624/2006) 12 luvun 1 §:ssä tarkoitetun pääomallainan myöntämiseen Finnvera Oyj:lle käytettäväksi Aloitusrahas-to Vera Oy:n ja Veraventure Oy:n pääomittamiseen. Mikäli pääomittavien yhtiöiden rahoitustoiminnasta syntyy tappioita, laina voidaan jättää takaisinperimättä.

40. (32.40, 32.20, osa, 32.30, osa ja 32.90, osa) Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

Luottolaitosten varoista myönnettävien eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/1977) 4 §:n mukainen turvavarastointilainojen korkohyvityksen enimmäismäärä on 5 prosenttia. Uusia turvavarastolainoja saa hyväksyä vuonna 2009 enintään 8 409 000 euroa.

Turvavarastolain (970/1982) 7 §:n mukaisia varastoavustuksia saa myöntää vuonna 2009 enintään 34 000 euroa.

01. *Kuluttajaviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 042 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Kuluttaja-lehden hinnan alentamiseen enintään 100 000 euroa.

02. *Kilpailuviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 396 000 euroa.

03. (32.30.01) *Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 037 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja kansainväliseen toimintaan liittyviin projekteihin sekä

2) InnoSuomi-toimintaan ja -palkintoihin.

Momentille budjetoidaan hakemus-, ilmoitus- ja käsittelymenettelyistä johtuen tulot pääsääntöisesti maksuperusteella.

04. (32.20.04) *Kuluttajatutkimuskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 039 000 euroa.

31. *Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 611 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) talous- ja velkaneuvonnasta annetun lain (713/2000) mukaisen korvauksen maksamiseen talous- ja velkaneuvontapalvelujen tuottajille

2) projektihenkilöstön palkkaukseen Kuluttajavirastoon sekä

3) talous- ja velkaneuvojien koulutukseen ja materiaalin tuottamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

50. *Valtionavustus kuluttajajärjestöille* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 823 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena kuluttajajärjestöjen ja Työtehoseura ry:n kotitalousosaston tukemiseen Kuluttajaviraston määrittämistä toiminnoista aiheutuviin kuluihin.

51. (32.90.51) *Eräät merimiespalvelut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 450 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) merimiespalvelulain (447/2007) nojalla merimiesten hyvinvoinnin edistämiseen tarkoitettujen palvelujen valtion osuuden maksamiseen

2) merimieslain (423/1978) ja merimiesten vuosilomalain (433/1984) nojalla merimiesten vuosiloma- ja vanhempainvapaamatkakustannuksiin

3) merimieslain nojalla merimiesten työsuhteen alkamiseen ja päättymiseen liittyviin matkakustannuksiin suoritettavan valtion osuuden maksamiseen sekä

4) merityöaikalain (296/1976) mukaisen miehistön vaihtokustannusten korvaamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.

Valtion osuus merimiespalvelutoimiston menoista sekä valtion osuus työnantajille eräisiin merimiesten matkakustannuksiin budjetoidaan maksuspäätösperusteisesti.

95. *Ryhmäkanteen oikeudenkäyntikulut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ryhmäkannelain (444/2007) mukaisesta ryhmäkanteesta aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen maksamiseen.

50. (32.50 ja 32.70) Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

43. *Maakunnan kehittämiserä* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 32 656 000 euroa.

Määräraha on alueiden kehittämisestä annetun lain 20 §:ssä tarkoitettu maakunnan kehittämiserä.

Määrärahaa saa käyttää:

1) alueiden elinkeinotoiminnan omaehtoiseen kehittämiseen

2) osaamiskeskus-, aluekeskus- ja kaupunkipoliittisiin toimenpiteisiin, maaseudun ja saariston kehittämiseen

3) seudullisiin yhteistyöhankkeisiin

4) maakunnan kehittämisrahasta rahoitettavien ohjelmien ja hankkeiden toteuttamiseen tarvittavan enintään 22 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sekä

5) henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksamiseen.

63. *Kainuun kehittämisraha* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 53 650 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Kainuun hallintokokeilusta annetun lain (343/2003) 6 ja 10 §:n mukaisten menojen maksamiseen

2) aiempina vuosina momenteilla 34.06.51 ja 34.06.64 tehdyistä päätöksistä vuonna 2009 aiheutuvien menojen maksamiseen siltä osin kuin ne ovat kohdistuneet Kainuun hallintokokeilu -alueelle

3) toimintamenojen maksamiseen. Momentille budjetoidaan toimintamenojen vakiosisällön mukaiset tulot sekä tiehallinnon toimenpiteissä ulkopuolisten rahoittajien maksamat maksu-osuudet

4) enintään 35 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sekä henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksamiseen sekä

5) enintään 2 450 000 euroa Paltamon työllisyyskokeilusta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan suoriteperusteella siltä osin kuin määrärahaa maksetaan kulutusmenoja. Muilta osin määräraha budjetoidaan maksuperusteella.

Valtuus. Vuonna 2009 saa tehdä päätöksiä siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2010—2011 enintään 2 500 000 euroa.

Mikäli vuoden 2008 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2009.

64. (32.70.64) *EU:n rakennerahastojen rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 233 972 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) EU:n ohjelmakauden 2007—2013 alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitetta toteuttavien Euroopan aluekehitysrahastosta osarahoitettavien toimenpideohjelmien hankkeiden EU-rahoitusosuuden maksamiseen

2) EU:n ohjelmakauden 2007—2013 Manner-Suomen ESR -ohjelmaa toteuttavien hankkeiden EU-rahoitusosuuden maksamiseen

3) edellä mainittujen ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen avun sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen

4) yhdessä momentin 32.50.65 kanssa Euroopan aluekehitysrahaston osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan enintään 114 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta teknisen avun osuus on 59 henkilötyövuotta

5) yhdessä momentin 32.50.65 kanssa Euroopan sosiaalirahaston osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan enintään 380 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta teknisen avun osuus on 136 henkilötyövuotta sekä

6) EU:n ohjelmakauden 2000—2006 hankkeisiin vuosien 2000—2008 talousarvioiden momenteilta 26.98.61, 32.70.61 ja 34.05.61 tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien Euroopan yhteisöjen lainsäädännössä säädetyt ehdot täytävien, tukikelpoisten menojen maksamiseen.

Momentin myöntämisvaltuudesta 425 000 euroa varataan teknisenä apuna valtiovarainministeriölle EU:n rakennerahastojen tarkastustoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä yhdessä momentilla 32.50.65 olevan valtion rahoitusosuuden kanssa yhteensä enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti kohdistuu momentin myöntämisvaltuudesta 13 934 000 euroa ja määrärahaa 12 652 000 euroa Kainuun maakuntaan.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus. Vuonna 2009 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 257 735 000 eurolla. Mikäli vuoden 2008 myöntämisvaltuutta on jää-

nyt momenteilta 32.70.61 ja 32.70.64 käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2009.

65. (32.70.65) *Valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 205 128 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) EU:n ohjelmakauden 2007—2013 alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoitetta toteuttavien toimenpideohjelmien Euroopan aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden sekä Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen (tavoite 3) ja Eurooppalaisen naapurisuuden ja kumppanuuden välineen rajayhteistyöosion (ENPI CBC) valtion rahoitusosuuden maksamiseen

2) Euroopan sosiaalirahastosta ohjelmakauden 2007—2013 alueellinen kilpailukyky ja työllisyys tavoitetta toteuttavan Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelman valtion rahoitusosuuden maksamiseen

3) edellä mainittujen ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen avun sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen sekä

4) EU:n ohjelmakauden 2000—2006 hankkeisiin vuosien 2000—2008 talousarvioiden momenteilta 26.98.62, 28.01.62, 29.01.62, 31.99.62, 32.30.62, 32.70.62, 33.03.62, 34.05.62 ja 35.10.62 tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien tukikelpoisten menojen maksamiseen sekä muissakin hankkeissa edellä mainituilta momenteilta tai momenteilta 26.98.61, 32.70.61 ja 34.05.61 tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien menojen maksamiseen siltä osin kuin tuensaajalla on lakiin perustuva oikeus maksatuksen saamiseen sekä EU:n ohjelmakauden 1995—1999 ohjelmiin liittyvien neuvoston asetuksen EY 2082/1993 24 artiklan (tuen vähentäminen, pidättäminen ja peruuttaminen) ja neuvoston asetuksen (EY 1260/1999) 39 artiklan (varainhoitoa koskevat oikaisut) mukaisten Suomen veloitteiden maksamiseen.

Momentin myöntämisvaltuudesta 425 000 euroa varataan teknisenä apuna valtiovarainmi-

nisteriölle EU:n rakennerahastojen tarkastustoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kainuun hallintokokeilusta annetun lain mukaisesti kohdistuu momentin myöntämisvaltuudesta 9 494 000 euroa ja määrärahasta 8 547 000 euroa Kainuun maakuntaan.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus. Vuonna 2009 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 235 269 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2008 myöntämisvaltuutta on jäänyt momenteilta 26.98.62, 28.01.62, 29.01.62, 31.99.62, 32.30.62, 32.70.62, 32.70.65, 33.03.62, 34.05.62 ja 35.10.62 käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2009.

60. Energiapolitiikka

01. *Energiamarkkinaviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 916 000 euroa.

20. *Energiansäästön ja uusiutuvan energian käytön edistäminen ja energiatiedotus* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) energiansäästöön, energian tehokkaaseen käyttöön sekä uusiutuvan energian käyttöön ja tuotantoon liittyvään informaatio toimintaan ja selvityksiin

2) uuden säästöteknologian markkinoiden edistämiseen

3) energiasäästöä koskevien direktiivien toimeenpanoon

4) kansallisen ilmasto- ja energiastrategian toteuttamiseen liittyvään tiedottamiseen

5) muuhun energia-alan tiedottamiseen ja tietohuollon järjestämiseen

6) kansainväliseen yhteistyöhön sekä

7) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien hankkeiden osarahoitukseen.

28. *Materiaalitehokkuuden edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää materiaalitehokkuutta edistävään selvitys-, kokeilu- ja informaatio-toimintaan. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n rahoittamien hankkeiden osarahoitukseen.

40. (32.60.40 ja 32.60.45) *Energiatuki* (arvio-määräraha)

Momentille myönnetään 47 800 000 euroa.

Valtuus. Vuonna 2009 saa sitoumuksia tehdä enintään 60 100 000 euron arvosta. Mikäli vuoden 2008 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saadaan käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2009.

Määrärahaa saa käyttää:

1) energiatalouden kehittämiseen ilmasto- ja ympäristömyönteisemmäksi tukemalla energian säästöä ja uusiutuvan energian tuotantoa tai käyttöä taikka energian tuotannon tai käytön tehostamista edistäviä investointeja ja selvityksiä

2) uuden teknologian käyttöönottoon liittyvien investointien ja selvityshankkeiden tukemiseen

3) liikenteen biopolttoaineiden tuotantoon ja käyttöön liittyvän teknologian pilot- ja demonstraatiohankkeisiin

4) energiahuollon varmuuden ja monipuolisuuden edistämiseen tukemalla kotimaisten energialähteiden tuotantoon ja käyttöön liittyviä investointeja ja selvityksiä

5) energiansäästöä, energian tuotannon tai käytön ympäristöhaittoja vähentävien tai energiahuollon varmuutta ja monipuolisuutta muutoin edistävien selvitysten tukemiseen ja tiedottamiseen sekä

6) selvityksiin, jotka liittyvät liikenteen biopolttoaineiden ympäristö- ja kansantaloudellisiin vaikutuksiin, sekä osallistumiseen eurooppalaiseen yhteistyöhön kestävä kehityksen kriteeristön aikaansaamiseksi ja liikenteen uusien polttoaineiden standardisointiin.

Etusija annetaan uuden teknologian demonstrointia ja kaupallistamista edistävälle hankkeille. Energiatukea voidaan myöntää yrityksille, kunnille ja muille yhteisöille. Tukea ei myönne-

tä asunto-osakeyhtiöille, asuinkiinteistöille, valtionosuutta saaville perustamishankkeille eikä maataloille tai niiden yhteyteen toteutettaville hankkeille. Tukea ei myönnetä myöskään Suomessa toteutettavaan ilmastomuutosta koskevan puitesopimuksen Kioton pöytäkirjan (SopS 12—13/2005) 6 artiklassa tarkoitettuihin hankkeisiin (yhteistoteutushankkeet). Jos hanke kuuluu päästökauppalain (683/2004) soveltamisalan piiriin, hanketta voidaan tukea vain sen sisältämän uuden teknologian osalta. Lisäksi voidaan tukea energiatehokkuussopimusjärjestelmän piiriin kuuluvia päästökauppalain piirissä olevia hankkeita.

Tuen enimmäismäärää harkittaessa ei oteta huomioon kunnan tai muun yhteisön rakentamis- ja omistamisessa energiahankkeissa kyseisten tahojen oman rahoituksen osuutta, jos se ei sisällä sellaista taloudellista etuutta, joka olisi katsottava EY:n lainsäädännössä tarkoitetuksi valtiontueksi. Sama koskee kunnan tai muun yhteisön omistamien kiinteistöjen katselmustoiminnan tukemista. Rahoituksella, jonka ei katsota olevan valtiontukea tai muuta julkista tukea, tarkoitetaan esimerkiksi markkinaehdoin myönnettävää rahoitusta tai omarahoitusta. Energiatuella tuetuissa hankkeissa tuensaajan omarahoitusosuuden tulee olla vähintään 25 % kokonaisrahoituksesta.

Avustukset myönnetään valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävien perusteiden. Työ- ja elinkeinoministeriö voi antaa erikseen päätöksen muiden kuin valtioneuvoston asetuksessa mainittujen hankkeiden tai ohjelmien tukemisesta ja myönnettävän tuen enimmäismäärästä saatuaan valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnan lausunnon asiasta. Määrärahaa saa käyttää lisäksi energiatauen myöntämisen yleisistä ehdoista annettujen valtioneuvoston päätösten (29/1999) ja (625/2002) nojalla aiemmin myönnettyjen tukien maksamiseen. Liikenteen biopolttoaineiden kehittämiseen liittyvät selvitykset ovat kulumenoja, joihin ei sovelleta avustuksia koskevia ehtoja. Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen myöntämässä biopolttoaineiden tuotannon pilot-laitosten avustuksis-

sa ja selvityksissä noudatetaan Tekesin rahoitusehtoja.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

43. *Kioton mekanismit* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) päästöyksiköiden hankkimiseen Kioton pöytäkirjan joustomekanismien avulla enintään 10 miljoonaa tonnia sopimuskaudelle 2008—2012 ja sen jälkeiselle kaudelle 2013—2020

2) joustomekanismien hallinnoinnin kustannuksiin

3) päästöyksiköiden hankinnan edellytysten tukemiseen sekä

4) valuuttakurssimuutoksista aiheutuviin menoihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

Valtuus. Vuonna 2009 saa tehdä sitoumuksia enintään 15 000 000 euron arvosta.

Mikäli vuoden 2008 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saadaan käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2009.

50. *Eräät energiataloudelliset avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 50 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen järjestöille ja yhteisöille energiapolitiikan tavoitteita tukevaan toimintaan. Tällä tarkoitetaan erityisesti sellaista toimintaa, jolla edistetään energian säästöä ja uusiutuvien energialähteiden hyödyntämistä sekä kotimaisten polttoaineiden tuotantoa. Avustus on tarkoitettu ensisijaisesti pienet taloudelliset resurssit omaaville järjestöille ja muille yhteisöille. Avustusta voidaan myöntää joko yleisavustuksena järjestön sääntömääräisen toiminnan tukemiseen tai erityisavustuksena tiettyyn hankkeeseen.

Avustukset myönnetään valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävien perusteiden.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Hallituksen esittämällä tavalla muutettavan Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 12 d §:n mukaisten muun sosiaaliturvan rahastoon kuuluvien etuuksien tilapäiseen suorittamiseen saadaan käyttää muun saman rahaston etuuden maksamiseen varattua määrärahaa seuraavilta momenteilta: 33.10.50, 51, 52, 53, 54, 55, 33.20.51, 52, 53, 54, 55, 33.40.56 ja 57.

01. Hallinto

01. *Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 39 584 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) Kansallisen veteraanipäivän pääjuhlan järjestämiseen

2) lääkinnällisen pelastustoimen ja poikkeusolojen valmiudesta sekä näihin liittyvien laitteiden ja kalusteiden hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

3) sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen

4) terveyden edistämisen politiikkaohjelman palkkaus-, matka-, kokous-, koulutus- ja tiedotus- sekä muihin vastaaviin toimintamenoihin sekä

5) tasa-arvon tietopalvelun perustamiseen liittyviin kustannuksiin.

Määrärahasta saa käyttää enintään 350 000 euroa työterveydenhuollon koulutuksesta ja työterveyshenkilöstön kehittämiseen liittyvien hankkeiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osastolle sijoitettu apulaisosastopäällikön virka muutetaan 1.1.2009 lukien kehittämisspäällikön

viraksi, jota ei ole valtion talousarviossa eriteltävä.

02. *Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 102 000 euroa.

03. *Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 162 000 euroa.

04. *Valtion mielisairaaloiden toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 488 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tieteellisestä tutkimustyöstä ja yliopistopetuksesta aiheutuneiden menojen sekä muiden toimintamenojen maksamiseen

2) vaarallisten ja vaikeahoitoisten lasten ja nuorten psykiatrisen hoitoyksikön palvelujen kysynnän vaihtelusta aiheutuvien menojen maksamiseen

3) maatalousavustuksia vastaavien menojen maksamiseen ja

4) sairaaloiden yleishallinnosta ja ohjauksesta Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämislaitokselle aiheutuviin kustannuksiin.

05. *Valtion koulukotien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 559 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) koulukotien sisällölliseen kehittämiseen, toiminnan tukemiseen ja kysynnän vuosittaisen vaihtelun tasaamiseen sekä koulukodissa osana lasten- tai nuorisopsykiatriaan erikoistuvan lääkärin palkkaukseen

2) alueelliseen lastensuojelutyöhön

3) perhetoiminnasta aiheutuvien palkkioiden ja muiden menojen maksamiseen

4) koulukotien maatalous- ja metsätaloudesta aiheutuvien menojen maksamiseen

5) kansainväliseen ja lähialueyhteistyöhön

6) maatalousavustuksia vastaavien menojen maksamiseen ja

7) koulukotien yleishallinnosta ja ohjauksesta Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämislaitokselle aiheutuviin kustannuksiin.

Määrärahasta saa käyttää koulukotien maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen enintään 300 000 euroa.

29. *Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonnäköveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 000 000 euroa.

66. *Kansainväliset jäsenmaksut ja maksuosuudet* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 210 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kansainvälisten järjestöjen ja laitosten jäsenmaksujen, maksuosuuksien ja erityisohjelmien tukemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

02. Valvonta

03. *Säteilyturvakeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 14 196 000 euroa.

04. *Lääkelaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 363 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Lääkelaitoksen hyväksymien, laitoksen ulkopuolella toteutettavien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen.

05. *(33.02.01 ja 02) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 140 000 euroa.

20. *Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain (459/1973) 12 §:n mukaisen oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menojen maksamiseen ja

2) oikeuslääkeopillisista tutkimuksista suoritettavista korvauksista annetun asetuksen (862/2004) mukaisten palkkioiden ja korvausten maksamiseen.

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

03. *Lääkehoidon kehittämiskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 390 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Lääkehoidon kehittämiskeskuksen hyväksymien, sen ulkopuolella toteutettavien koulutus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen.

04. *(33.03.01 ja 02) Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 60 904 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) jäsenmaksujen maksamiseen

2) sosiaali- ja terveydenhuollon tilastotietokannan käytöstä aiheutuvien menojen maksamiseen

3) Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen ulkopuolella toimeksiannosta tai yhteishankkeena toteutettavasta tutkimus- ja kehittämistoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen

4) Alkoholitutkimussäätiölle suoritettavan valtionavustuksen maksamiseen

5) Alkoholitutkimussäätiön toiminnasta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuvien menojen maksamiseen

6) täydennyskoulutuksen avustuksen ja ulkomailla toteutettavien projektien menojen maksamiseen

7) koulutusneuvolatoiminnasta kunnille maksettavien korvausten sekä äitiysavustuksen opaskirjojen toimittamisesta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuvien menojen maksamiseen

8) TerveSos -palkinnon maksamiseen

9) EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoitukseen ja

10) nettobudjetoidun yhteisrahoitteisen toiminnan tuloihin välittömästi liittyvien apurahojen maksamiseen.

50. *Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 38 901 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 3 §:n nojalla Työterveyslaitoksen toiminnasta aiheutuviin menoihin suoritettavan valtionavun maksamiseen ja

2) EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoittamiseen.

63. *Eräät erityishankkeet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 9 040 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kehittämiseen tietoteknologian avulla ja tietoteknologian hyödyntämisen edellyttämän infrastruktuurin rakentamiseen

2) hankkeen läpiviemisen edellyttämään koulutus- ja kehittämistoimintaan sosiaali- ja terveysministeriön erikseen määräämin perustein

3) rahoitusavustusten maksamiseen

4) terveydenhuollon kansallisen sähköisen arkiston tietojärjestelmäarkkitehtuurin määrittelyyn ja perustamiseen liittyviin menoihin ja sähköisen arkistopalvelun valtakunnallisen toimijan toiminnasta aiheutuviin menoihin

5) sosiaali- ja terveysministeriön strategista suunnittelua ja päätöksentekoa tukevien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen

6) ministeriön toimialaan liittyvien ohjelmien ja kokeilujen toimeenpanosta aiheutuvien toimintamenojen ja rahoitusavustusten maksamiseen

7) EU:n hyväksymien puite- ja aihealueittaisien ohjelmien mukaisten hankkeiden rahoittamiseen ja

8) hankkeen tarkastuksesta ja valvonnasta aiheutuviin menoihin.

Määrärahaa saa käyttää enintään yhtä henkilövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja siitä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus

27. *Valtion korvaus Kansaneläkelaitokselle elatustuen siirron toimeenpanokustannuksista* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 610 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää korvauksena elatustuen siirrosta Kansaneläkelaitokselle aiheutuvista kustannuksista, jotka syntyvät tietojärjestelmän rakentamisesta sekä asiakkaiden tietojen siirrosta kunnilta Kansaneläkelaitokselle.

28. *Kansaneläkelaitokselle maksettavat muun sosiaaliturvarahaston etuuksien toimeenpanosta aiheutuvat toimintakulut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 117 410 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hallituksen esittämällä tavalla muutetun Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 12 d §:n mukaisten muun sosiaaliturvarahaston etuuksien toimeenpanosta Kansaneläkelaitokselle aiheutuviin toimintakuluihin.

50. *Äitiysavustus ja valtion tuki kansainväliseen lapseksiottamiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) äitiysavustuslain (477/1993) mukaisten äitiysavustusten suorittamiseen, äitiyspakkauk-

siin liittyvien arvonlisäverojen ja yleiskulujen maksamiseen ja

2) tuen maksamiseen kansainvälisestä lapseksiottamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

51. *Lapsilisät* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 426 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lapsilislain (796/1992) mukaisten lapsilisien maksamiseen.

52. *Eräät valtion korvattavat perhe-etuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 9 §:n

2) elatusturvain (671/1998) 4 a §:n mukaisen valtion korvausten maksamiseen ja

3) EU:n kemikaaliviraston henkilöstön lasten päivähoidon järjestämiseen Suomessa samoin edellytyksin kuin henkilöiden omissa kotikunnissa.

53. *Sotilasavustus* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sotilasavustuslain (781/1993) mukaisten sotilasavustusten maksamiseen.

54. *Asumistuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 454 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää asumistukilain (408/1975) mukaisten asumistukien maksamiseen.

55. *Elatustuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 121 875 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää elatustukilain (580/2008) mukaisten elatustukien maksamiseen.

20. Työttömyysturva

31. *Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) mukaisten valtion korvausten maksamiseen kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä. Määräraha budjetoidaan suoriteperusteisena.

50. *Valtionosuus työttömyyskassoille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 503 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää työttömyysturvain (1290/2002) mukaisten ansiosidonnaisten etuuskien rahoittamiseen siten kuin työttömyysetuuskien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) ja työttömyyskassalaissa (603/1984) on säädetty valtion osuudesta.

51. *Työttömyysturvain mukainen perusturva* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 91 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää työttömyysturvain mukaisen peruspäivärahan ja siihen liittyvän lapsikorotuksen maksamiseen.

52. *Työmarkkinatuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 744 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) työttömyysturvain (1290/2002) sekä maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaidon vastustajien vastaanotosta annetun lain (493/1999) perusteella maksettavan työmarkkinatuen ja ylläpitokorvausten maksamiseen

2) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain (1295/2002) perusteella työnantajalle maksettavan palkkatuen perustukiosuuden maksamiseen niiden työmarkkinatukeen oikeutettujen osalta, jotka ovat vaikeasti työllistyviä tai jotka ovat työttömyyden perusteella saaneet työmarkkinatukea vähintään 130 päivältä ja täyttävät lain 7 luvun 12 a §:n edellytykset

3) julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain perusteella työmarkkinatukeen oikeutetulle

myönnetyn starttirahan perustukea vastaavan osuuden maksamiseen ja

4) julkisesta työvoimapaivalvelusta annetun lain mukaisessa työelämävalmennuksessa ja työharjoittelussa olevien henkilöiden ylläpitokorvausten maksamiseen.

Palkkatuen ja starttirahan perustuki budjetoidaan maksuperusteisina.

Nettobudjetoinnissa otetaan valtion talousarviosta annetun lain 3 a §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla huomioon Kansaneläkelaitokselle maksettavat maksuvalmiussuoritukset vähennettynä Kansaneläkelaitoksen suorittamilla palautuksilla.

53. *Valtionosuus koulutuspäivärahasta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) työttömyysturvalain mukaisen koulutuspäivärahana maksettavan peruspäivärahan, työmarkkinatuen ja näihin liittyvien lapsikorotusten maksamiseen ja

2) työttömyysturvalain mukaisen koulutuspäivärahana maksettavan ansiopäivärahan rahoitukseen siten kuin työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa ja työttömyyskassalaisa on säädetty valtion osuudesta.

54. *Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien pintososiaaliset edut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 140 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoimapaivalvelusta annetun lain (1295/2002) mukaisten koulutustukien ja ylläpitokorvausten maksamiseen niille työvoimapolitiittisessa aikuiskoulutuksessa opiskeleville, joiden koulutus rahoitetaan momenteilta 32.30.51, 32.50.63, 64 ja 65 ja työttömyyskassojen hallintokuluosuuden maksamiseen.

55. *Valtionosuus aikuiskoulutustuesta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 18 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaisen valtionosuuden maksamiseen.

56. *Valtionosuus vuorottelukorvauksesta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 42 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

30. Sairausvakuutus

60. *Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 237 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) sairausvakuutuslain (1224/2004) sekä Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) mukaisten valtion osuuksien maksamiseen ja

2) maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain (859/1984) mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

Kansaneläkelaitos saa käyttää Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain mukaiseen harkinnanvaraiseen yksilökohtaiseen kuntoutukseen enintään 91 200 000 euroa ja saman lain mukaisen yksilökohtaisen kuntoutuksen kehittämishankkeisiin, kuntoutuslaitosten perusparannuksiin ja käyttöavustuksiin, sairauksien ehkäisemiseen sekä kuntoutusta, sairauksien ehkäisyä ja sairausvakuutusta koskeviin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin enintään 12 800 000 euroa.

Määrärahan mitoitus perustuu harkinnanvaraisen kuntoutuksen yksilökohtaisen kuntoutuksen osalta suoriteperusteeseen.

40. Eläkkeet

50. *Valtion osuus merimieseläkekassan menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 46 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää merimieseläkelain (1290/2006) 152 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

51. *Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelais-
ta johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 497 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 135 §:n ja sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) 41 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

52. *Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 109 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yrittäjän eläkelain (1272/2006) 140 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

53. *Valtion korvaus lapsen hoidon ja opiskelun ajalta kertyvästä eläkkeestä* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 505 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmi-
vuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) 8 §:n mukaiseen valtion korvaukseen.

54. *Valtion osuus maatalousyrittäjien tapatur-
mavakuutuksen kustannuksista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 15 §:n ja 16 §:n ja sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) 10 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

56. *Pitkäaikaisesti työttömien henkilöiden eläketuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää eräiden pitkäaikaisesti työttömien henkilöiden eläketuesta annetun lain (39/2005) mukaisen tuen maksamiseen.

57. *Maahanmuuttajan erityistuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 24 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain (1192/2002) mukaisen tuen maksamiseen.

60. *(33.40.55 ja 60) Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 265 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansaneläkelain (568/2007) 101—103 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen

2) vammaisetuksista annetun lain (570/2007) 53 §:n mukaisten etuuksien maksamiseen

3) eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 57 §:n mukaisten etuuksien maksamiseen ja

4) maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) 16 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

50. Veteraanien tukeminen

30. *Valtion korvaus sodista kärsineiden huoltoon* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sotasiirtolaisten yhteiskunnallisesta huollosta annetun lain (423/1940) 6 §:n nojalla kunnille suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

50. *Rintamalisät* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 64 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) rintamasotilaseläkelain (119/1977) ja

2) ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) mukaisen rintamalisän maksamiseen.

51. *Sotilasvammakorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 217 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) sotilasvammalain (404/1948) ja muiden siihen liittyvien lakien nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen

2) sotainvalidien laitoshoitoon sekä sotainvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten käyttökustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen ja

3) kuntoutushoitokustannusten ja sairaanhoitokulujen asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

52. *Valtion korvaus sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 65 207 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) arpajaislain (1047/2001) 22 §:n 2 momentin ja sotilasvammalain (404/1948) 6 d §:n nojalla sotainvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten käyttökustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen

2) neuvontapalveluimintaan suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen

3) 25 prosentin sotainvalideille muissa yksityisissä hoitolaitoksissa järjestetystä laitoshoidosta suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen ja

4) sairas- ja veljeskotien tulevaisuuteen varautumisen tukemiseen yhteistyössä Valtiokonttorin ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön kanssa laaditun vision mukaisesti.

53. *Valtionapu sotainvalidien puolisoitten kuntoutustoimintaan* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) sotainvalidien puolisoitten ja vaikeavammaista sotainvalidia hoitaneiden leskien sekä so-taleskien kuntoutustoimintamenojen maksamiseen valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan ja

2) kuntoutuskustannuksiin liittyvien asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

54. *Rintama-avustus eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 90 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan rintama-avustuksen maksamiseen eräille vaikeissa olosuhteissa Virossa ja muualla entisen Neuvostoliiton alueella eläville, Suomen puolustusvoimissa vuosien 1939—1945 sotiin osallistuneille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille ja

2) rintama-avustuksen myöntämiseen myös Suomessa pysyvästi asuville vapaaehtoisille rintamasotilaille.

55. *Eräät kuntoutustoiminnan menot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) arpajaislain (1047/2001) 22 §:n 2 momentin ja eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) nojalla kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja

2) kuntoutuskustannuksiin liittyvien asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

56. *Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 36 288 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) arpajaislain (1047/2001) 22 §:n 2 momentin ja rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) nojalla rintamaveteraanien kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen

2) rintamaveteraanikuntoutuksen tutkimus- ja matkakulujen maksamiseen ja

3) kuntoutushoitokustannusten asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

57. *Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 808 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) nojalla rintamaveteraanien kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen

2) rintamaveteraanikuntoutuksen tutkimus- ja kehittämismenojen maksamiseen ja

3) kuntoutushoitokustannusten asiantuntija-palkkioiden maksamiseen.

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. *Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 570 013 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) eräiden sosiaali- ja terveydenhuollon lakien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) ja sen nojalla annetussa asetuksessa hyväksytyjen käyttökustannusten valtionosuuksien maksamiseen ja

2) kuntien valtionosuuslain (1147/1996) mukaisten verotuloihin perustuvien tasausten maksamiseen.

31. *Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 29 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) eräiden sosiaali- ja terveydenhuollon lakien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/1992) ja sen nojalla annettujen asetusten mukaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon perustamis- ja kehittämishankkeisiin suoritettavan valtionavustuksen maksamiseen

2) pitkäaikaisasunnottomien tukipalvelujen järjestämiseen

3) kehittämishankkeiden valvontaan ja tarkastukseen ja

4) valmiustoiminnan ylläpidosta, valmiuskoulutuksesta ja katastrofitilanteissa avustustoimintaan osallistumisesta valtakunnallisille toimijoille aiheutuvien ylimääräisten kustannusten korvaamiseen.

32. *Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoitolain mukaiseen tutkimustointintaan* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 40 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 47 ja 47 b §:n mukaisen tutkimustoiminnan valtion korvauksen maksamiseen.

33. *Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 99 170 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) erikoissairaanhoitolain (1062/1989) 47—47 b §:n mukaisen valtion korvauksen maksamiseen lääkäri- ja hammaslääkärikoulutukseen ja

2) enintään 750 000 euron erilliskorvauksen maksamiseen Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirille hammaslääkärikoulutukseen.

34. *Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille oikeuspsykiatrisista tutkimuksista sekä potilassiirroista aiheutuviin kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 591 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) mielenterveyslain (1116/1990) 32 §:n mukaisten valtion korvausten maksamiseen

2) lapsen seksuaalisen hyväksikäytön selvittämisen järjestämisestä annetun lain mukaisten valtion korvausten maksamiseen

3) Suomen ja Ruotsin välillä solmitun sopimuksen mukaisista potilassiirroista kunnille ja kuntayhtymille sekä Ruotsin valtiolle aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen ja

4) pohjoismaisen sosiaalipalvelusopimuksen mukaisten potilassiirtojen tukemisesta aiheutuvien 20 000 euron suuruisien potilaskohtaisten kertakorvausten maksamiseen kunnille ja kuntayhtymille.

35. *Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 225 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaisen valtionosuu-

den maksamiseen perustoimeentulotuen kustannuksiin.

36. *Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseksi saamelaiskäräjien kautta saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetuille saamelaisten kotiseutualueen kunnille saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi.

63. *Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain (1230/2001) mukaisen valtionavustuksen maksamiseen sosiaalialan osaamiskeskuksille.

64. *Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain (1015/2005) mukaisen valtion korvauksen maksamiseen sovittelun järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi.

70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen

01. *Työsuojelupiirien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 28 490 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös ulkomailla olevien suomalaisten alusten tarkastustoiminnan ja työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 15 ja 20 §:n mukaisista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

20. *Rokotteiden hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 16 610 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tartuntatautilain (583/1986) 25 §:n perusteella maksutta toimitettavien rokotustilaisuuksissa tarvittavien rokotteiden hankkimisesta ja edelleen toimittamisesta ja käytön ohjeistamisesta molemmilla kotimaisilla kielillä, velvoitevarastoinnista, rokotejakelujärjestelmästä sekä muiden yleisen rokotusohjelman toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja korvausten maksamiseen

2) Suomen lääkevahinkokorvausosuuskunnan jäsenmaksuun ja

3) rokotteiden hankkimisesta ja edelleen toimittamisesta välitystoimintaan aiheutuvien menojen maksamiseen.

21. *Terveysvalvonta* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 930 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää terveydensuojelulain (763/1994), geenitekniikkalain (377/1995), kemikaalilain (744/1989) ja säteilylain (592/1991) edellyttämästä terveysvalvonnasta, terveysvalvontatutkimuksesta ja henkilöstön jatko- ja täydennyskoulutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja siitä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

22. *Tartuntatautiin valvonta* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 360 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) tartuntatautilain (583/1986) edellyttämän ehkäisyn ja valistustoiminnan, yllättävien epidemioiden selvittämisen ja seurannan sekä näiden edellyttämän kansainvälisen yhteistyön aiheuttamien menojen maksamiseen ja

2) edellä mainittuihin tarkoituksiin myönnettävien harkinnanvaraisten valtionavustusten maksamiseen.

Määrärahaa saa myös käyttää enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja sosiaali- ja terveysministeriölle aiheutuvien muiden toimintamenojen maksamiseen.

50. *Terveiden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 9 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain (693/1976) 27 §:n ja raittiustyölain (828/1982) 10 §:n 1 kohdan mukaisten menojen maksamiseen ja

2) terveyden edistämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahasta voidaan myöntää valtionavustuksia järjestöille, säätiöille, kunnille ja muille toimijoille. Määrärahasta voidaan myös tehdä sopimuksia valtionhallinnon laitosten kanssa lyhytkestoisista terveyden edistämisen hankkeista. Määrärahaa saa käyttää enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen sosiaali- ja terveysministeriöön sekä sosiaali- ja terveysministeriölle aiheutuvien määrärahan hallinnointiin liittyvien menojen maksamiseen.

51. *Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärinkoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 3 a §:n mukaiseen työterveyshuollon erikoislääkärin koulutuksesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

80. Maatalousyrittäjien lomitustoiminta

40. *Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 197 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 35 §:ssä tarkoitettuihin lomituspalvelujen käyttökustannuksiin lain 37 §:n nojalla kunnille suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää enintään 182 000 euroa maatalouslomitajien oppisopimuskoulutuksesta paikallisyksiköille aiheutuneiden nettokustannusten korvaamiseen.

50. *Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen hallintomenoihin* (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 15 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 31 ja 32 §:n nojalla Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ja kunnille lomituspalvelujen hallinnon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää enintään 94 000 euroa maatalousyrittäjien lomituspalvelulain 12 §:n 3 momentin mukaisen harkinnanvaraisen lisäkorvauksen maksamiseen paikallisyksiköille.

90. Raha-automaattiyhdistyksen avustukset

50. *Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 302 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää arpajaislain (1047/2001) 17 §:n 2 momentissa ja 22 §:n 1 ja 3 momentissa mainittuihin tarkoituksiin.

Pääluokka 35
YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. *Ympäristöministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 34 643 000 euroa.

Ympäristöministeriön organisaation kehittämiseen liittyen perustetaan ylijohtajan virka 1.3.2009 lukien.

Määrärahaa saa käyttää myös korvauksiin, joita suoritetaan:

1) sähkö- ja elektroniikkalaitteissa sekä paristoissa ja akuissa käytettävien vaarallisten aineiden käytön rajoittamisen markkinavalvonnasta Turvatekniikan keskukselle aiheutuviin menoihin

2) otsonikerrosta heikentäviä aineita sekä fluorattuja kasvihuonekaasuja koskevien Euroopan yhteisöjen asetusten edellyttämästä laitteiden huoltajien pätevyyden markkinavalvonnasta Turvatekniikan keskukselle aiheutuviin menoihin

3) Euroopan unionin ympäristömerkin myöntämisyjärjestelmän mukaisten tehtävien hoitamisesta Suomen Standardisoimisliitto SFS ry:lle aiheutuviin menoihin ja

4) CE-merkittyjen rakennustuotteiden markkinavalvonnasta Turvatekniikan keskukselle aiheutuviin menoihin.

02. *Alueellisten ympäristökeskusten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 69 604 000 euroa.

03. *Ympäristölupavirastojen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 057 000 euroa.

04. *Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 32 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös öljyntorjuntakeskuksen perustamisen ja toiminnan aiheuttamiin menoihin.

Suomen ympäristökeskus oikeutetaan merkitsemään osakkeita perustettavista energia- ja ympäristötoimialan yhtiöistä.

21. *Ympäristöministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 202 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hallinnonalan tuottavuutta edistävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankintaan samoin kuin tuottavuushankkeiden muuhun valmisteluun ja toimeenpanoon.

29. *Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonalisäveromenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 9 000 000 euroa.

65. *Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 050 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksiin valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille

2) valistus- ja neuvontatoiminnan tukemiseen valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille

3) saariston kehityksen edistämisestä annetun lain (494/1981) 12 §:n mukaisiin avustuksiin saariston ympäristönhoitoa edistäviin hankkeisiin

4) saaristoalueiden ja tunturialueiden jätehuoltoa edistävän toiminnan tukemiseen ja

5) kestävästä kehityksestä, kulttuuriympäristön vaalimisesta sekä muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistävien valtakunnallisesti merkittävien projektiluonteisten hankkeiden tukemiseen sekä kunnille ja kuntien virkistysalueiden hankintaa varten perustamille yhteisöille seudullisesti ja valtakunnallisesti merkittävien virkistysaluehankintojen tukemiseen.

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

20. *Ympäristövahinkojen torjunta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) öljy- ja muiden ympäristövahinkojen torjunnan järjestämisestä, torjuntakaluston hankinnoista ja torjuntatoimenpiteistä sekä ympäristövahingon torjuntaan välittömästi liittyvistä tutkimuksista aiheutuviin menoihin

2) ympäristövahinkojen torjunnan kansainvälisestä yhteistyöstä ja koulutus- ja kehittämistoiminnasta sekä oikeudenkäynneistä aiheutuviin menoihin ja sivutoimisten varastonhoitajien ja torjuntatöihin osallistuvien palkkioihin ja

3) menoihin, jotka aiheutuvat toimivaltaiselle viranomaiselle siitä, että laittomasti tehtyjä kansainvälisiä jätesiirotta joudutaan palauttamaan, eikä kaikkia kustannuksia aina saada heti perityksi aiheuttajalta.

Torjuntakaluston hankintamenot budjetoidaan sitoumusperusteisina.

21. *Eräät luonnonsuojelun menot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 770 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) yksityisten luonnonsuojelualueiden ja muiden luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokaiden alueiden sekä maisema-alueiden inventointiin, merkintään ja hoitoon

2) Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmaan 2008—2016 sisältyviin toimenpiteisiin, jotka koskevat erityisesti inventointeja, yhteistyötä ja seurainta

3) uhanalaisten eliölaajien suojeluun ja hoitoon

4) vahingoittuneiden luonnonvaraisten eläinten sekä EU:n CITES-asetuksen edellyttämän eläinten hoidon järjestämiseen

5) luonnonsuojelusuunnitteluun ja maa-aineslain soveltamiseen liittyvään suunnitteluun ja

6) vanhojen maa-ainesten ottoalueiden kunnostamiseen.

52. *Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 24 825 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ympäristöministeriön ohjauksessa toteutettaviin Metsähallituksen julkisiin hallintotehtäviin seuraavasti:

1) Metsähallituksen hallinnassa olevien kansallispuistojen, muiden luonnonsuojelualueiden sekä erämaa-alueiden hoidon ja opastustoiminnan menoihin

2) luonnonsuojelualueilla niiden suojelutarkeitua palvelemaan rakentamiseen sekä olemassa olevien rakennusten, rakennelmien, teiden ja tieosuuksien perusparantamis-, korjaus-, kunnossapito- ja purkumenoihin samoin kuin luonnonsuojelualueilla sijaitsevien tai niitä varten tarvittavien rakennusten ostamiseen ja

3) sellaisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankkimiseen, joiden hankintahinta on yli 10 000 euroa ja taloudellinen käyttöaika yli kolme vuotta.

Lisäksi Metsähallitus saa käyttää näihin julkisiin hallintotehtäviin Metsähallitukselle kertyvät ne julkisten hallintotehtävien tulot, jotka kuuluvat ympäristöministeriön toimialaan.

Toiminnan tavoitteet ympäristöministeriön toimialan osalta ovat:

— Metsähallitus osallistuu Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) 2008—2016 toteuttamiseen.

— Metsähallitus edistää sen vastuulle osoitettujen uhanalaisten lajien valtakunnallista suojelua ja seurainta.

— Metsähallitus parantaa luontomatkailun ja virkistyskäytön kannalta tärkeiden luonnonsuojelualueiden palveluvarustusta, opastusta ja kulutuskestävyyttä.

— Metsähallitus osallistuu Itämeren suoje-
luohjelman mukaiseen vedenalaisen meriluon-
non inventointiohjelmaan.

— Metsähallitus jatkaa Natura 2000 -verkos-
toon kuuluvien alueiden toteuttamista sekä hoi-
don ja käytön suunnittelua.

60. *Siirto öljysuojarahastoon* (siirtomääräraha
3 v)

Momentille myönnetään 2 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää öljyjättemaksusta
annetun lain (894/1986) 7 §:n nojalla öljysuoja-
rahastoon tehtävän siirron maksamiseen.

61. *Ympäristönsuojelun edistäminen* (siirtomää-
räraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vesihuollon tukilain (686/2004) mukaisten
avustusten maksamiseen yhdyskuntien ja haja-
asutuksen vesiensuojelua edistäviin investoin-
teihin ja

2) luottolaitosten varoista myönnettävistä
eräistä korkotukilainoista annetun lain
(1015/1977) mukaisiin yhdyskuntien vesiensuo-
jeluinvestointeihin ennen vuotta 1995 myönnet-
tyjen lainojen korkohyvitysten maksamiseen.

Yhdyskuntien vesiensuojelulainoille makset-
tavan korkohyvityksen määrä on kahdeksan en-
simmäisen lainavuoden aikana neljä prosent-
tiyksikköä ja lainavuosina 9—16 kaksi prosent-
tiyksikköä. Kuudennentoista lainavuoden jäl-
keen korkohyvitystä ei makseta. Korkohyvitys
on kaikissa lainoissa aina enintään luottolaitok-
sen perimän koron suuruinen.

63. *Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja kor-
vausmenot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 36 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maa- ja vesialueiden sekä rakennusten
ostamiseen ja lunastamiseen luonnonsuojelu-
tarkoituksia varten sekä erämaa-alueisiin liitet-
tävien alueiden ostamiseen

2) korvausten maksamiseen maanomistajille
tai erityisen oikeuden haltijoille luonnonsuojel-
ulain 24, 25, 29 ja 47 §:n mukaisten päätösten

tai sopimusten aiheuttamista taloudellisista me-
netyksistä

3) Natura 2000 -verkoston toteuttamisesta
aiheutuviin luonnonsuojelulain 53 §:n, maan-
käyttö- ja rakennuslain 197 §:n sekä yksityistie-
lain 7 a §:n mukaan valtiolle määrättyihin kor-
vauksiin

4) maa-aineslain 8 ja 26 §:n mukaisesti suoje-
lusta aiheutuviin korvauksiin

5) luonnonsuojelulain 55 §:n 2 momentin mu-
kaisuun haitankorvauksiin

6) valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin han-
kittavien alueiden tai yksityisiksi suojelualueik-
si perustettavien alueiden arvioinnista, maan-
mittaustoimituksista ja hankintatehtävistä aiheu-
tuviin menoihin sekä ympäristöministeriön hal-
linnassa olevien alueiden kiinteistönhoidon me-
noinhin ja mahdollisiin korvaustoimitusten kului-
hin

7) enintään 85 000 euroa erikseen tehtävien
yhteistoimintasopimusten perusteella makset-
taviin palkkioihin, joilla edistetään maanomista-
jien tekemien Etelä-Suomen metsien monimuo-
toisuusohjelman (METSO) mukaisten tarjous-
ten käsittelyä. Toimintapalkkioita voidaan mak-
saa välitetyistä tarjouksista, jotka johtavat suoje-
lupäätökseen.

8) koron maksamiseen jaksotetuille kauppahin-
nan ja korvausten maksuerille, jolloin koron
suuruus on kiinteän omaisuuden ja erityisten
oikeuksien lunastuksesta annetun lain 95 §:n
1 momentin mukainen

9) alueellisten ympäristökeskusten maksa-
miin korvauksiin rauhoitettujen harvinaisten
eläinten aiheuttamista vahingoista ja

10) rauhoitettujen harvinaisten eläinkantojen
aiheuttamien vahinkojen estämisestä ja niiden
suojelemiseksi tarvittavista toimenpiteistä
aiheutuviin menoihin.

Valtuus

Valtioneuvoston vahvistamien luonnonsuoje-
luohjelmien, Natura 2000 -verkoston ja Etelä-
Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaoh-
jelman (METSO) toteuttamiseksi saa tehdä
vuonna 2009 sopimuksia ja antaa sitoumuksia,
joista aiheutuu menoja vuoden 2009 jälkeisille
vuosille yhteensä enintään 12 000 000 euroa.

Valtuudesta saa aiheutua menoja vuoden 2010 loppuun mennessä enintään 6 000 000 euroa, vuoden 2011 loppuun mennessä enintään 10 000 000 euroa ja vuoden 2012 loppuun mennessä yhteensä enintään 12 000 000 euroa.

64. *EU:n ympäristörahasen osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää EU:n komission hyväksymien LIFE-ympäristörahasesta ja rahoituskauden 2007—2013 LIFE+-ohjelmasta osarahoitettavien hankkeiden sekä muiden pilottihankkeiden EU-rahoitusosuuksien maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää noin 50 henkilötyövuotta vastaavan henkilömäärän palkkaamiseen projektitehtäviin. Momentille nettoutetaan työnantajalle maksettavat sairaus- ja äitiyspäivärahat.

65. *Öljyjätämaksulla rahoitettava öljyjätehuolto* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää öljyjätämaksusta annetun lain 7 §:n nojalla öljyjätteistä ja niiden keräilystä, kuljetuksesta, varastoinnista ja käsittelystä aiheutuvien korvausten maksamiseen öljyjätämaksuina kertyvien varojen käytöstä öljyjätehuoltoon annetussa valtioneuvoston päätöksessä (1191/1997) tarkemmin säädettyin perustein.

66. *Kansainvälisen yhteistyön jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 580 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ympäristöministeriön toimialaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen ja sopimusten jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen sekä muihin kansainvälisten sitoumusten aiheuttamiin maksuihin ulkomaille.

77. *Ympäristötyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 14 450 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ympäristötöiden suunnittelusta ja rakentamisesta, peruskorjauksista ja rakentamisvelvoitteista aiheutuviin menoihin

2) vesihuollon tukemisesta annetun lain (686/2004) mukaisten valtion vesihuoltotöiden menoihin ja

3) jätelaissa (1072/1993) säädettyjen valtion jätehuoltotöiden toteuttamisesta aiheutuviin menoihin.

Valmistunut työ saadaan sopia luovutettavaksi kunnan tai muun yhteistyökumppanin omistukseen. Samalla on sovittava niistä ehdoista, joita työn vastaanottajan on luovutuksen jälkeen noudatettava.

Valtuus

Uusia hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2009 jälkeen aiheutuva määrärahan tarve on enintään 7 000 000 euroa.

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

01. *Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 857 000 euroa.

37. *Avustukset kuntien kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aluearkkitehtitoiminnan menoihin.

55. *Avustukset korjaustoimintaan* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 68 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista annetun lain (1184/2005) mukaisiin avustuksiin.

Määrärahasta käytetään korjaus- ja terveyshaitta-avustuksiin 46 500 000 euroa ja energia-avustuksiin 22 000 000 euroa. Jos määrää ei voida käyttää kokonaan nimettyyn tarkoitukseen, käyttämättä jäänyt määrä saadaan käyttää muihin avustuksiin.

Ennen vuotta 2006 korjaus- ja energia-avustuksista annetun lain (1021/2002) nojalla myönnetyt avustukset maksetaan valtion asuntorahaston varoista.

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Korkotukilainat ja valtiontakaukset

Vuonna 2009 saa valtion asuntorahaston varoista hyväksyä vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001), omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain (1204/1993) mukaisia omakotikorkotukilainoja ja asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta annetun lain (205/1996) mukaisia perusparannuslainoja korkotukilainoiksi yhteensä enintään 920 000 000 euroa.

Vuonna 2009 saa vuokratalojen rakentamislainojen valtiontakauksesta annetun lain mukaisia lainoja hyväksyä takauslainoiksi siten, että niistä valtiolle aiheutuvien takausvastuiden määrä on yhteensä enintään 250 000 000 euroa.

Vuonna 2009 saa valtiontakauksesta aravalainan takaisinmaksamiseksi annetun lain mukaisia lainoja hyväksyä takauslainoiksi siten, että niistä valtiolle aiheutuvien takausvastuiden määrä on yhteensä enintään 1 000 000 000 euroa.

Omistusasuntolainojen valtiontakauksista annetun lain (204/1996) mukaisten valtionvastuiden kokonaismäärä saa vapaarahoitteisissa ja asp-lainoissa olla yhteensä enintään 2 200 000 000 euroa vuoden 2009 lopussa. Lisäksi vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain sekä omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain mukaisiin lainoihin tulee lainojen hyväksymisvaltuuden mukainen valtionvastuu.

Valtion asuntorahaston varoista maksetaan vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain, vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain (867/1980), asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (1205/1993), omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain, asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta annetun lain ja oman asunnon hankintaan myönnettävien lainojen korkotuesta

annetun lain (639/1982) mukaiset korkotuet, korkohyvitykset ja luottovarauskorvaukset. Lisäksi asuntorahaston varoista katetaan vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain 9 ja 9 a §:ssä, asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain 10 §:ssä, vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetussa laissa, asumisoikeus- ja vuokratalotuotannon valtion ja kuntien takauslainoista annetussa laissa, vuokratalojen rakentamislainojen valtiontakauksesta annetussa laissa, valtiontakauksesta aravalainan takaisin maksamiseksi annetussa laissa sekä omistusasuntolainojen valtiontakauksista annetussa laissa tarkoitetut valtionvastuut. Asuntorahaston varoista maksetaan myös asuntosäästöpalkkiolain (862/1980) mukaiset asuntosäästöpalkkiot.

Lykkäykset, velkajärjestelyt ja akordit

Henkilökohtaisen aravalainan saajasta itseltään riippumattomista syistä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi voidaan vuonna 2009 aravalain 46 §:n ja arava-asetuksen (1587/1993) 28 §:n nojalla myöntää yhteensä enintään 100 000 euroa lykkäystä lainan korkojen, lyhennysten tai molempien maksamisesta.

Valtiokonttorilla on oikeus yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 78 §:ssä tarkoitetun vapaaehtoisen velkajärjestelyn yhteydessä ja yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 97 §:ssä tarkoitetun vapaaehtoisen velkasaneerauksen yhteydessä luopua osasta valtion varoista myönnetyn asuntorahaston takaisin maksettavan asuntolainan pääomaa ja korkoa.

Purettaessa pysyvästi tyhjilleen jääneitä aravavuokrataloja väestöltään vähenevillä alueilla saadaan vuonna 2009 valtion vastuulle aravarajoituslain (1190/1993) 17 a §:n mukaisesti jättää enintään 3 500 000 euroa. Lisäksi saadaan, jos se on välttämätöntä suurempien luottotappioiden estämiseksi asuntotarpeiltaan supistuvilla alueilla, valtion vastuulle aravarajoituslain 16 a §:n nojalla jättää aravalainapääomia yhteensä enintään 3 000 000 euroa vuonna 2009.

Avustukset

Vuonna 2009 saa valtion asuntorahaston varoista myöntää avustuksista erityisryhmien

asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 110 000 000 euroa.

Vuonna 2009 Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus saa valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntää määräaikaista käynnistysavustuksia yhteensä enintään 37 000 000 euroa niille, jotka rakennuttavat vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain mukaisia vuokra- tai asumisoikeusasuntoja muille kuin erityisryhmille. Käynnistysavustuksen suuruus on valtion ja Helsingin seudun kuntien väliseen aiesopimukseen sitoutuneissa ja sitä toteuttavissa kunnissa 15 000 euroa ja muissa kunnissa 10 000 euroa edellä tarkoitettua uudisrakennettavaa asuntoa kohden. Avustus vähennetään korkotukilainan määrästä. Käynnistysavustusta voidaan myöntää vain, jos Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus on antanut luvan töiden aloittamiseen.

Vuonna 2009 saa valtion asuntorahaston varoista myöntää vuokra- ja asumisoikeustaloyhteisöjen talouden tervehdyttämisavustuksista annetun lain mukaisia avustuksia yhteensä enintään 2 600 000 euroa, josta Valtiokonttori saa käyttää enintään 100 000 euroa taloudellisissa vaikeuksissa olevien asuntoyhteisöjen talouden tervehdyttämistä ja kunnossapidon suunnittelua edistävästä selvityksistä ja toimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin.

Vuonna 2009 saa valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää asuntojen purkuavustuksia yhteensä enintään 2 000 000 euroa siten kuin aravavuokratulojen purkamiskustannuksiin myönnettävästä avustuksesta annetulla valtioneuvoston asetuksella (79/2006) on tarkemmin säädetty.

Vuonna 2009 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää määräaikaista hankekohtaisia avustuksia yhteensä enintään 7 000 000 euroa siten kuin uusien asuntoalueiden kunnallistekniikan rakentamiseen vuosina 2005—2009 myönnettävistä valtionavustuksista annetulla valtioneuvoston asetuksella (1279/2004) on tarkemmin säädetty.

Vuonna 2009 saa valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää pääkaupunkiseudun ja sen lähialueen, Tampereen seudun, Turun seudun, Jyväskylän seudun, Kuopion seudun ja Oulun seudun kunnille määräaikaista avustuksia lähiöiden kehittämiseen yhteensä enintään 3 000 000 euroa. Avustusta voidaan myöntää myös muulle kuin edellä mainittujen seutujen kunnalle, jos avustuksen myöntäminen kunnassa olevan lähiön kehittämiseksi on erityisen perusteltua. Avustettavan hankkeen kustannukset hyväksyy ja avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus. Myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeesta on laadittu suunnitelma. Avustusta voidaan myöntää asuin ympäristön viihtyisyyden ja laadun kehittämiseen sekä turvallisuuden parantamiseen. Lisäksi avustusta voidaan myöntää edellä tarkoitettujen hankkeiden suunnitteluun ja organisointiin, asukkaiden yhteistilojen toteuttamiseen, alueiden ryhmäkorjaussuunnitelmien toimintamallien laatimiseen sekä pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishojelman mukaiseen asumisneuvojatoimintaan. Avustuksen määrä on enintään 20 prosenttia kustannuksista. Lähiöitä koskeissa tutkimus- ja selvityshankkeissa avustuksen määrä voi olla 100 prosenttia ja avustusta voidaan myöntää myös tutkimustoimintaa harjoittavalle laitokselle. Jos avustus myönnetään vuonna 2006 tehdyn ehdollisen ennakkopäätöksen perusteella, avustuksen määrä on kuitenkin enintään 10 prosenttia kustannuksista. Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen saajalle on myönnetty muuta avustusta samoihin kustannuksiin.

Vuonna 2009 saa valtion asuntorahastosta myöntää valtionavustuslain nojalla yhteensä enintään 600 000 euroa määräaikaista hankekohtaisia avustuksia aravavuokra-asuntojen vähentyneestä kysynnästä kärsivien kerrostaloväestöalueiden kehittämiseksi. Alueiden tulee sijaita valtioneuvoston nimeämällä äkillisillä rakennemuutosalueilla tai kunnissa, joissa on runsaasti ylitarjontaa aravavuokra-asunnoista. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus nimeää hankealueet ja myöntää avustukset. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että alueen ke-

hittämisestä laaditaan kokonaissuunnitelma, joka kytkeytyy kunnan asunto-olojen kehittämiseen. Avustusta voidaan myöntää kunnille kehittämis- ja suunnittelukustannuksiin sekä niihin liittyviin hankekustannuksiin. Avustuksen määrä on enintään 35 prosenttia kustannuksista. Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen saajalle on myönnetty muuta avustusta samoihin kustannuksiin.

Varainhankintavaltuudet

Asuntorahastolla saa kerrallaan olla lainaa yhteensä enintään 3 500 000 000 euroa, josta pitkäaikaista enintään 1 000 000 000 euroa.

64. *Avustukset rakennusperinnön hoitoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 350 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) rakennusuojelulain (60/1985) 11 ja 13 §:n nojalla suoritettaviin korvauksiin ja suojelun toteuttamisesta valtiolle aiheutuviin menoihin

2) maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 57 §:n 3 momentin mukaisesti avustuksiin kunnille

3) avustuksiin yksityisille omistajille, rakennusperinnön hoitoa edistäville yhteisöille, kunnille ja kuntayhtymille kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja niiden välittömän ym-

päristön kunnossapitoon, suojeluun ja parantamiseen sekä säilyttämisen edellyttämiin selvityksiin ja tietopalveluun ja

4) merkittäviin maisema-alueisiin ja kansallisiin kaupunkipuistoihin kuuluvan rakennetun ympäristön hoidon ja kunnostuksen avustuksiin.

Kunnille ja kuntayhtymille voidaan myöntää avustusta myös kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kohteen hankkimiseksi, jos hankinnasta aiheutuvat kustannukset muodostuvat kunnan tai kuntayhtymän taloudelliseen asemaan nähden kohtuuttomiksi.

Avustusta rakennusperinnön hoitoon saa myöntää enintään 50 prosenttia toimenpiteiden kustannuksista. Erittäin arvokkaaseen, rakennustavaltaan tyypilliseen tai ainutlaatuisen kohteeseen, johon uusi käyttötapa on vaikeasti sovitettavissa tai jolla on valtakunnallista merkitystä, voidaan avustusta myöntää tätä enemmän, kuitenkin enintään 80 prosenttia toimenpiteiden kustannuksista.

87. *Kuntarahoitus Oyj:n pääomittaminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 20 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Kuntarahoitus Oyj:n pääomittamiseen pääomasijoituksella.

Pääluokka 36
VALTIONVELAN KOROT

01. Valtionvelan korko

90. *Valtionvelan korko* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 150 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionvelan korkojen, vanhentuneiden korkojen ja myös lyhytaikaisesta tilapäisrahoituksesta aiheutuvien korkojen sekä velkasalkun riskiaseman säätelyseksi tehtyjen johdannaissopimusten menojen maksamiseen.

09. Muut menot valtionvelasta

20. *Palkkiot ja muut menot valtionvelasta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 23 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtion lainanoton ja velanhallinnan valmistelusta, lainojen ottamisesta ja liikkeeseenlaskusta, lainojen takaisinmaksusta ja johdannaissopimuksista aiheutuvien menojen, asiantuntija- ym. palkkioiden sekä muiden lainanoton ja velanhallinnan toteuttamiseen liittyvien menojen maksamiseen ja

2) selvitys- ja maksujärjestelmien käyttökustannuksiin sekä lyhytaikaisen tilapäisrahoituksen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Eduskunta on päättänyt, että vuotta 2009 koskevaa talousarviota sovelletaan 1 päivästä tammi-kuuta 2009 alkaen.

Helsingissä 19 päivänä joulukuuta 2008
